Bestemmingsplan

Buitengebied

Gemeente Etten-Leur

CROONEN ADVISEURS
ruimtelijke vormgeving & ordening

Bestemmingsplan

Buitengebied

Gemeente Etten-Leur

Toelichting
Bijlagen

Regels
Bijlagen

Verbeelding
Schaal 1: 5.000

Vastgesteld:
30 september 2013

Onherroepelijk:
20 mei 2015

Projectgegevens:
17.0251006 bestemmingsplan Buitengebied Etten-Leur

Identificatienummer:
NL.IMRO.0777.0027BUITENGEBIED-3002

CROONEN ADVISEURS
ruimtelijke vormgeving & ordening
Postbus 435 – 5240 AK Rosmalen
T (073) 523 39 00 – F (073) 523 39 99
E info@croonen.nl – I www.croonenadviseurs.nl

Inhoud

1 Inleiding 1
- 1.1 Aanleiding 1
- 1.2 Plangebied, doel en status plan 1
- 1.3 Totstandkoming plan 2
- 1.4 Opzet en inhoud plan 3

2 Ruimtelijk beleidskader plangebied 5
- 2.1 Beleid rijksniveau 5
- 2.2 Beleid provinciaal/regionaal niveau 7
- 2.3 Beleid gemeentelijk niveau 21
- 2.4 Beleidsmatige aandachtspunten 29

3 Beschrijving en analyse plangebied 31
- 3.1 Gebiedskarakteristiek 31
- 3.2 Beschrijving en analyse gebied 31
- 3.3 Gebiedsgerichte aandachtspunten 37

4 Hoofdlijnen bestemmingsplan 39
- 4.1 Doelen en uitgangspunten plan 39
- 4.2 Uitgangspunten plansystematiek en thema's 41
- 4.3 Natuurparagraaf 60
- 4.4 Waterparagraaf 64
- 4.5 Milieuparagraaf 69
- 4.6 Belemmeringen vliegveld Seppe/ vliegbasis Woensdrecht 84

5 Uitgangspunten verbeelding en regels 87
- 5.1 Bestemmingen en aanduidingen 87

6 Economische en maatschappelijke uitvoerbaarheid bestemmingsplan 95
- 6.1 Economische uitvoerbaarheid 95
- 6.2 Maatschappelijke toetsing en overleg 96

BIJLAGEN

1. Tabel Nevenfuncties en verbrede landbouw.
2. Tabel Niet-agrarische functies.
3. Beleidsregel 'aan huis gebonden beroepen en bedrijven'.
4. Regionale uitwerking 'Toepassing kwaliteitsverbetering van het landschap in de regio West-Brabant', 2013.
5. Akoestisch onderzoek bestemmingsplan Buitengebied, 29 november 2012.
6. Notitie Natuurwaarden buitengebied Etten-Leur d.d. april 2009.
7. Milieueffectrapport (MER) bestemmingsplan Buitengebied gemeente Etten-Leur (rapport 4 april 2012), inclusief Passende beoordeling Natuurbeschermingswet 1998 (2 april 2012).
8. Toetsingsadvies over het MER van de Commissie voor de milieueffectrapportage 31 mei 2012 (nr. 2529-60).
9. Nota van antwoord op het toetsingsadvies en de zienswijzen MER bestemmingsplan Buitengebied Etten-Leur d.d. 8 oktober 2012.
10. Rapport 'Bestemmingsplan buitengebied Etten-Leur in relatie tot Natuurbeschermingswet' 16 oktober 2012.
11. Eindverslag inspraak.
12. Resultaten wettelijk vooroverleg.
13. Beoordeling zienswijzen ontwerp - bestemmingsplan Buitengebied en bijbehorend MER.
14. Themakaarten:
    - a. Aardkundig waardevol
    - b. Archeologie
    - c. Cultuurhistorisch vlak
    - d. Geluidzones industrie
    - e. Glastuinbouw
    - f. Groenblauwe mantel
    - g. Landschappelijk en beekdal
    - h. Leefgebied kwetsbare soorten
    - i. Leefgebied struweelvogels
    - j. Leidingen
    - k. Waterstaat
    - l. Zoekgebied behoud en herstel watersystemen
    - m. Zoekgebied ecologische verbindingszones
    - n. Zones doorgaande wegen en kernrandzones
    - o. Zones divers
15. Wijzigingen ten opzichte van ontwerp bestemmingsplan:
    - a. Nota van wijzigingen wijzigingen plantoelichting bp Buitengebied
    - b. Nota van wijzigingen wijzigingen planregels bp Buitengebied
    - c. Nota van wijzigingen wijzigingen verbeelding bp Buitengebied
    - d. Nader voorstel aan gemeenteraad inclusief kaart

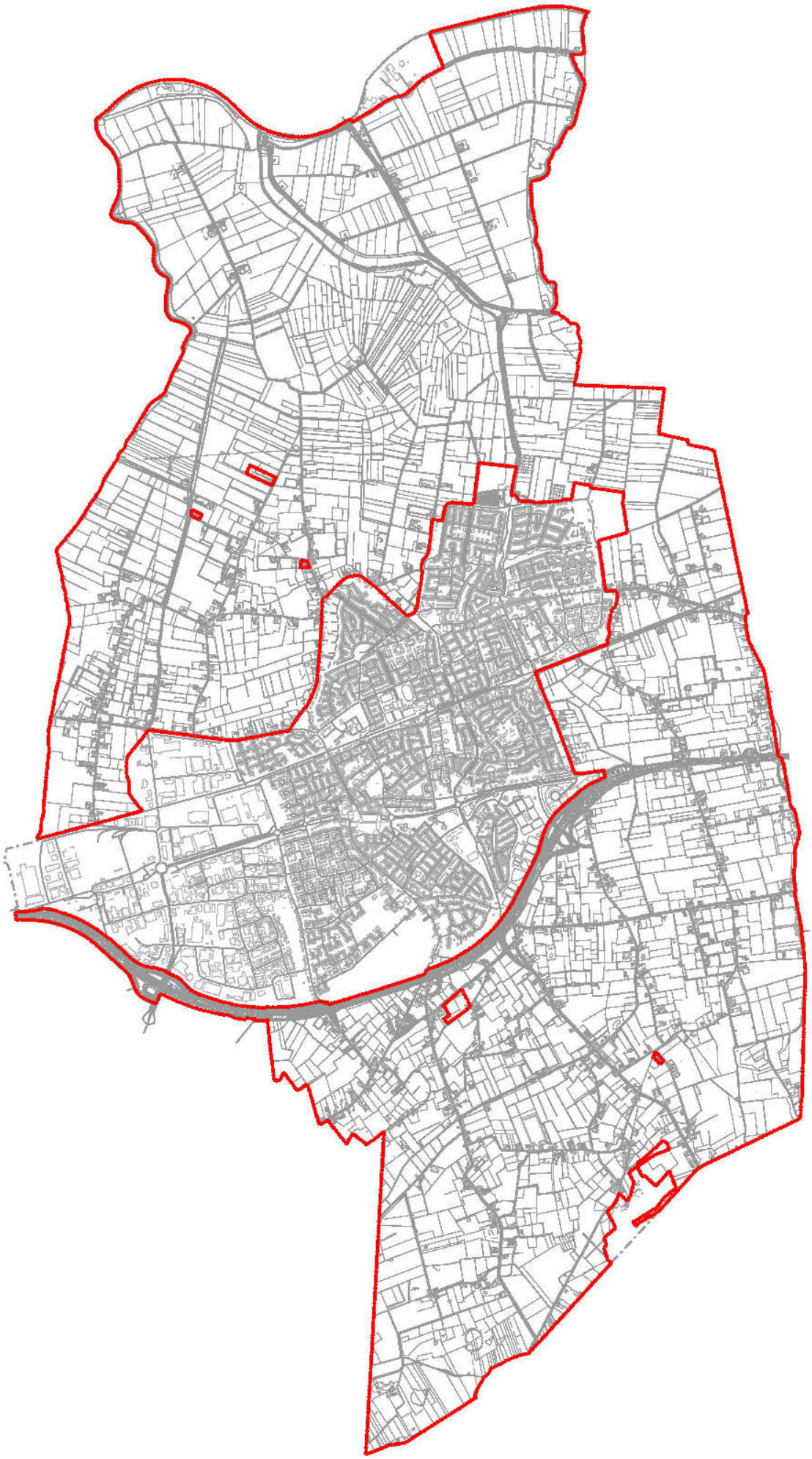

Figuur: begrenzing plangebied (rode lijn) op kadastrale ondergrond (gemeente Etten Leur, 2013).

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De aanleiding voor de bestemmingsplanherziening is zowel juridisch als inhoudelijk. Als eerste aanzet hiervoor is, in de periode tussen medio 2007 en eind 2009, in overleg met een klankbordgroep een zogenaamde 'Nota van Uitgangspunten' (met diverse bijlagen) voor het nieuwe bestemmingsplan Buitengebied van Etten-Leur opgesteld. Op 9 november 2009 heeft de gemeenteraad met inachtneming van een aantal namens het college gedane toezeggingen de Nota van Uitgangspunten voor het nieuwe bestemmingsplan Buitengebied vastgesteld. Dit geheel is verwerkt in dit nieuwe bestemmingsplan.

Voor de gemeente Etten-Leur vigeert een bestemmingsplan Buitengebied uit 1998. Dit plan is nu geactualiseerd en gedigitaliseerd. Het plan is mede herzien op grond van de Structuurvisie ruimtelijke ordening Noord-Brabant en de Verordening ruimte Noord-Brabant. Verder heeft de gemeente in 2005 een StructuurvisiePlus vastgesteld. Ook beleidsmatige ontwikkelingen als het beleid voor vrijkomende agrarische bedrijfsbebouwing (VAB's), glastuinbouw, teeltondersteunende voorzieningen, verbrede landbouw en nevenactiviteiten, mantelzorg en dergelijke vragen om een herziening van het bestemmingsplan. Daarnaast zijn er feitelijke ontwikkelingen zoals gewijzigd gebruik welke vragen om een herziening van het bestemmingsplan voor het buitengebied.

1.2 Plangebied, doel en status plan

De gemeente Etten-Leur ligt in het westelijke deel van de provincie Noord - Brabant, tussen de (buur)gemeenten Breda, Zundert, Rucphen, Halderberge en Moerdijk. De gemeente Etten-Leur is circa 5.600 ha groot en telde op 1 januari 2013 42.273 inwoners. Hiervan zijn de meeste woonachtig in de kern Etten-Leur. Het buitengebied kent circa 875 adressen.

Het plangebied omvat vrijwel het gehele buitengebied van de gemeente Etten-Leur, inclusief de bebouwingsconcentraties in het buitengebied. Het bestaande stedelijke gebied van de kern Etten-Leur en de bedrijventerreinen Vosdonk, Trivium, Zwartenberg en Attelaken maken geen deel uit van het plangebied. Het buitengebied van de gemeente heeft een oppervlakte van circa 4.200 ha. Het overige stedelijke gebied heeft een oppervlakte van circa 1.400 ha. In figuur 1 is de begrenzing van het plangebied weergegeven.

Het doel van het nieuwe bestemmingsplan is het bieden van een actueel planologisch-juridisch beleidskader voor het buitengebied. Het plan vervangt in ieder geval de volgende bestemmingplannen:

- Bestemmingsplan Buitengebied 1998 gemeente Etten-Leur, vastgesteld door de gemeenteraad van Etten-Leur op 29 oktober 1998 en grotendeels goedgekeurd door GS op 25 mei 1999;

- Eerste herziening Bestemmingsplan Buitengebied 1998 (huisvesting seizoenarbeiders en inhoudsmaat burgerwoningen) gemeente Etten-Leur, vastgesteld door de gemeenteraad van Etten-Leur op 18 september 2006 en goedgekeurd door GS op 7 december 2006.

Naast bovengenoemd bestemmingsplan zijn enkele aangrenzende gebiedjes meegenomen, waar nu nog andere, veelal verouderde bestemmingsplannen gelden. Verder zijn in de loop der jaren diverse vrijstellingen (binnen- en buitenplans), ontheffingen en afwijkingen verleend en wijzigingsplannen vastgesteld. Voor zover daarvoor relevant zijn deze in voorliggend bestemmingsplan verwerkt.

Het bestemmingsplan is hét instrument om de ruimtelijke ontwikkeling binnen een gemeente sturing en vorm te geven. Dit plan bindt zowel de burgers als de gemeente en dient als toetsingskader voor omgevingsvergunningen en het gebruik van gronden en opstallen. De verbeelding en de regels vormen samen het juridische deel van het bestemmingsplan. De toelichting bevat informatie over het beleidskader, het plangebied, de doelen en uitgangspunten van het plan, alsmede de plansystematiek en de uitwerking er van in planthema's en bestemmingen. Onderwerpen die elders regeling behoeven, zijn niet geregeld in dit plan. Voorbeelden hiervan zijn de Keur van het waterschap, de provinciale milieuverordening en de Algemene Plaatselijke Verordening (APV).

1.3 Totstandkoming plan

Het bestemmingsplan is tot stand gekomen via een gefaseerde, projectmatige aanpak, waarbij per fase het verzamelen en verwerken van informatie afgewisseld is met een terugkoppeling naar de projectorganisatie. Hierbij is de volgende fasering aangehouden:

1 Nota van Uitgangspunten;
2 Concept kaart met mogelijkheid om te reageren;
3 Milieueffectrapportage en Passende beoordeling Natuurbeschermingswet;
4 Voorontwerpbestemmingsplan;
5 Voorlichting, inspraak en (voor)overleg;
6 Ontwerpbestemmingsplan;
7 Vaststelling.

De totstandkoming van de Nota van Uitgangspunten is begeleid door een kleine projectgroep en een breed samengestelde maatschappelijke klankbordgroep. Deze klankbordgroep is ook bij het voorontwerpbestemmingsplan betrokken om te toetsen of de Nota van Uitgangspunten daarin goed vertaald is.

Voor het opstellen van het bestemmingsplan is onder meer gebruik gemaakt van alle ruimtelijk relevante, beschikbare informatie over het plangebied in de vorm van vigerende/voorgaande bestemmingsplannen (inclusief de ervaringen daarmee), de Verordening ruimte Noord-Brabant, de gemeentelijke StructuurvisiePlus en provinciaal en gemeentelijk beleid.

1.4 Opzet en inhoud plan

Hoofdstuk 2 beschrijft het relevante beleid dat ten grondslag ligt aan het bestemmingsplan. Hoofdstuk 3 geeft een beschrijving en analyse van het plangebied op basis van de lagenbenadering. Hoofdstuk 4 omvat de hoofdlijnen voor het bestemmingsplan, waaronder de plansystematiek en de ruimtelijk relevante planthema's. Hoofdstuk 5 beschrijft de uitgangspunten voor de verbeelding en de regels. De economische en maatschappelijke uitvoerbaarheid van het plan komen in hoofdstuk 6 aan bod.

2 Ruimtelijk beleidskader plangebied

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op het ruimtelijk relevant beleid voor het plangebied. Het betreft hier met name integraal ruimtelijk beleid op verschillende beleidsniveaus. Het rijksbeleid werkt via het provinciaal beleid door naar het gemeentelijk niveau. Per beleidsdocument wordt kort ingegaan op doel en status, alsmede op de ruimtelijk relevante doorwerking. Het ruimtelijk relevant facet- en sectorbeleid komt in de betreffende paragrafen in hoofdstuk 4 aan bod.

2.1 Beleid rijksniveau

Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR)
Deze structuurvisie geeft een totaalbeeld van het ruimtelijk- en mobiliteitsbeleid op rijksniveau en is de 'kapstok' voor bestaand en nieuw rijksbeleid met ruimtelijke consequenties. De SVIR vervangt de Nota Ruimte, de Structuurvisie Randstad 2040, de Nota Mobiliteit, de MobiliteitsAanpak en de Structuurvisie voor de Snelwegomgeving. Tevens vervangt het de ruimtelijke doelen en uitspraken in de volgende documenten: PKB Tweede structuurschema Militaire terreinen, de Agenda Landschap, de Agenda Vitaal Platteland en Pieken in de Delta.

Het Rijk geeft de verantwoordelijkheid voor de afstemming tussen verstedelijking en groene ruimte op regionale schaal over aan provincies. Daarmee wordt bijvoorbeeld het aantal regimes in het landschaps- en natuurdomein fors ingeperkt. Daarnaast wordt (boven)lokale afstemming en uitvoering van verstedelijking overgelaten aan (samenwerkende) gemeenten binnen provinciale kaders.

Het Rijk formuleert drie hoofddoelen om Nederland concurrerend, bereikbaar, leefbaar en veilig te houden voor de middellange termijn (2028):
- Het vergroten van de concurrentiekracht van Nederland door het versterken van de ruimtelijk-economische structuur van Nederland;
- Het verbeteren, in stand houden en ruimtelijk zekerstellen van de bereikbaarheid waarbij de gebruiker voorop staat;
- Het waarborgen van een leefbare en veilige omgeving waarin unieke natuurlijke en cultuurhistorische waarden behouden zijn.

De Nationale ruimtelijke hoofdstructuur geeft de nationale belangen, waarvoor het Rijk verantwoordelijk is, geografisch weer.

Op die kaart is op hoofdlijnen aangegeven welke gebieden en structuren van nationaal belang zijn bij de geformuleerde rijksdoelen rond concurrentiekracht, bereikbaarheid, leefbaarheid en veiligheid, zodat een samenhangende ruimtelijke hoofdstructuur zichtbaar wordt. Ook is in deze structuurvisie het (toekomstige) ruimtebeslag ten behoeve van nieuwe leidingtracés meegenomen. Dit geldt specifiek voor buisleiding- en hoogspanningstracés.
Voor het plangebied van dit bestemmingsplan zijn geen specifieke ruimtelijke opgaven opgenomen op de kaart Nationale ruimtelijke hoofdstructuur.

AMvB Ruimte

De AMvB Ruimte is gericht op doorwerking van nationale belangen in gemeentelijke bestemmingsplannen. De AMvB Ruimte wordt in juridische termen aangeduid als: Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro).

In de AMvB zijn de nationale belangen die juridische borging vereisen opgenomen. De AMvB Ruimte is zoals gezegd gericht op doorwerking van de nationale belangen in gemeentelijke bestemmingsplannen.

In de realisatieparagraaf worden 34 nationale ruimtelijke belangen genoemd. Deze omvatten globaal de nationale planologische principes, zoals gebundelde verstedelijking en versterking van de kwaliteiten van het landschap, de ontwikkeling van de Randstad, de mainports en een aantal grote bouwlocaties, de bescherming en ontwikkeling van een aantal groene en blauwe gebiedscategorieën en ruimtelijke garanties voor de nationale grondstoffen- en energieproductie. Het Rijk zet hierbij met name in op een zuinig ruimtegebruik, de bescherming van kwetsbare gebieden (de nationale landschappen en de ecologische hoofdstructuur) en de bescherming van het land tegen overstroming en wateroverlast.

Voor het plangebied van dit bestemmingsplan zijn naast de algemene ruimtelijke opgaven geen specifieke ruimtelijke opgaven opgenomen.

2.2 Beleid provinciaal/regionaal niveau

Structuurvisie ruimtelijke ordening Noord-Brabant (SVRO)
De Structuurvisie ruimtelijke ordening Noord-Brabant (SVRO), waarin het beleid van de Interimstructuurvisie is doorvertaald, is vastgesteld op 1 oktober 2010 en op 1 januari 2011 in werking getreden. De SVRO bevat de hoofdlijnen van het provinciaal ruimtelijk beleid tot 2025 (met een doorkijk naar 2040). De visie is bindend voor het ruimtelijk handelen van de provincie Noord-Brabant en vormt de basis voor de wijze waarop de provincie de instrumenten inzet die de Wet ruimtelijke ordening biedt. Eén van deze instrumenten is de provinciale Verordening ruimte. In de Verordening ruimte zijn de kaderstellende elementen uit de SVRO vertaald in concrete regels, die van toepassing zijn op (gemeentelijke) bestemmingsplannen.

De SVRO gaat in op de ruimtelijke kwaliteiten van de provincie Noord-Brabant. Mens, markt en milieu zijn binnen de provincie in evenwicht. Daarom kiest de provincie in haar ruimtelijke beleid tot 2025 voor de verdere ontwikkeling van gevarieerde en aantrekkelijke woon-, werk- en leefmilieus en voor een kennisinnovatieve economie, met als basis een klimaatbestendig en duurzaam Brabant. Het principe van behoud en ontwikkeling van het landschap is in de structuurvisie de ‘rode’ draad die de ruimtelijke ontwikkelingen stuurt. De provincie wil het contrastrijke Brabantse landschap herkenbaar houden en verder versterken. Daarom wordt ingezet op de ontwikkeling van robuuste landschappen, een beleefbaar landschap vanaf het hoofdwegennet en behoud en versterking van aanwezige landschapskwaliteiten.

Conform de Structurenkaart van de SVRO (zie navolgende figuur) bestaat het plangebied van dit bestemmingsplan zowel uit groenblauwe structuren (kerngebied groenblauw en groenblauwe mantel) als landelijk gebied (met name gemengd landelijk gebied) en stedelijke structuren (zoekgebied verstedelijking). De betreffende structuren en gebieden worden hierna, waar ze aan de orde komen bij de Verordening ruimte, nader toegelicht.

Gebiedspaspoort
Voor heel Noord-Brabant zijn, in het kader van de SVRO, gebiedspaspoorten opgesteld. In de Gebiedspaspoorten is aangegeven welke landschapskenmerken bepalend zijn voor de kwaliteit van een gebied of een landschapstype. Daarnaast zijn de provinciale ambities weergegeven voor de ontwikkeling van de landschapskwaliteit. Nieuwe ontwikkelingen kunnen een bijdrage leveren aan de ontwikkeling van nieuwe en gebiedseigen kwaliteiten.

Het plangebied ligt grotendeels in het deelgebied ‘West-Brabantse Venen’ en voor een klein, noordelijk deel in het deelgebied ‘Zeekleigebied’. Dit kleine, noordelijke deel is eveneens aangeduid als ‘Overlaat of voormalige inundatievlakte’.

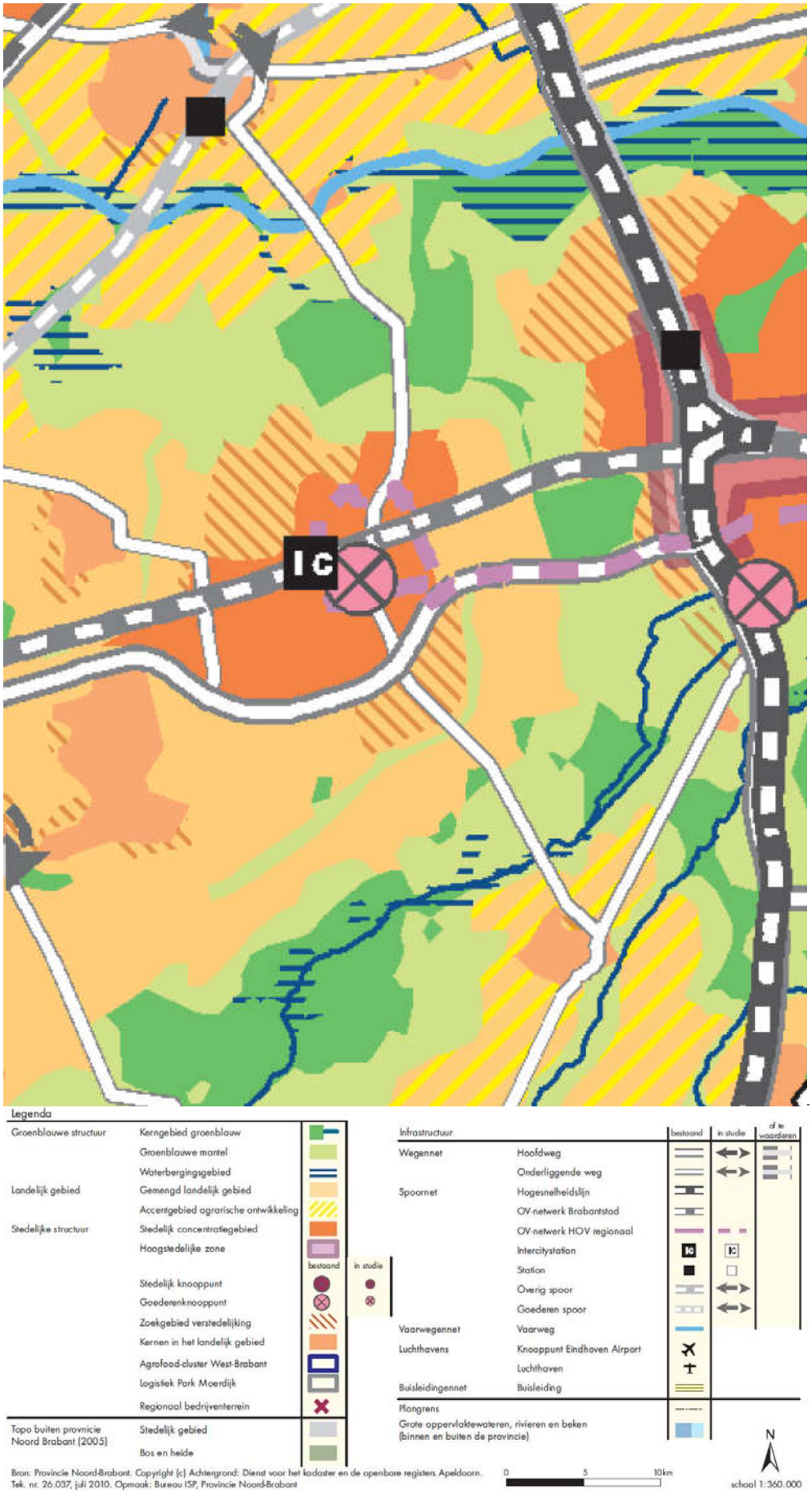

Figuur: uitsnede Structurenkaart SVRO en legenda (Provincie Noord-Brabant, 2011a).

West-Brabantse Venen
Deelgebied de West-Brabantse Venen wordt gekenschetst als een 'open en onregelmatig turfvaartenlandschap'. De venen maken deel uit van het zwak golvende deklandschap. Anders dan in Oost-Brabant, waren hier geen beeklopen, waardoor de dekzandkommen een slechte ontwatering hadden. Hierdoor ontstond op grote schaal veen. Stormvloeden hebben grote delen van het West-Brabantse veen weggeslagen. Grote delen van de resterende venen zijn door de mens afgegraven en ontgonnen. De natuurlijke basis van dit gebied bestaat daardoor weer uit dekzand.

Kenmerkend voor de West-Brabantse Venen is het proces van veenontginning. Initiatiefnemers van de veenontginning waren de abdijen, kloosters en gasthuizen. De turf is ontgonnen vanuit langgerekte veendorpen die de hogere ruggen in het landschap volgen. Hierdoor hebben de dorpen een vrij grillig verloop. Ten behoeve van de ontwatering van de zandgronden zijn er verschillende noord-zuidlopende beken en waterlopen gegraven.

De oude en jonge zandontginningen zijn sterk verweven en visueel nog goed van elkaar onderscheiden. Kenmerkende landschapselementen zijn: turfvaarten, turfhavens, gegraven beken en waterlopen, houtwallen, landgoederen en (grillig lopende) ontginningslinten. De ontginningen hebben geleid tot een sterk landbouwkundig gebruik met een grote menging van rundvee, akkerbouw, groenteteelt en tuinbouw, lokaal met concentraties van intensieve veehouderij. Vooral groenteteelten en de opkomst van boomteelt zijn bepalend voor het gebied.

In de West-Brabantse Venen zijn twee grotere suburbane kernen ontstaan, Roosendaal en Etten-Leur. Beide kernen hebben bij de snelle groei van de afgelopen decennia weinig relatie gezocht met het omliggende landschap. Vooral de hoofdwegen en spoorlijnen hebben de ontwikkeling van het stedelijke gebied bepaald. De kernen worden verbonden door de A58.

De ambitie voor de West-Brabantse Venen richt zich op het herstel van de relatie stad-landschap bij grote steden. Dit kan, conform het Gebiedspaspoort, onder meer door:
- het versterken van de identiteit en natuurwaarden van de halfopen- en besloten cultuurlandschappen van het gemengd landelijk gebied, bijvoorbeeld door de bescherming en ontwikkeling van bestaande landschapselementen en door mogelijkheden te bieden voor landgoedontwikkeling en andere vormen van wonen, verbreding van landbouw en recreatieve ontwikkelingen;
- het verbinden van de natuur van zand en klei, bijvoorbeeld door de koppeling van de robuuste groenblauwe structuur aan de aanwezigheid van kwel op de overgangszone tussen zand- en kleigebied en het versterken van de samenhang tussen de natte polders ten noorden van Breda en Etten-Leur door de ontwikkeling van stapstenen;
- het versterken van de natuur- en landschapswaarden in de groene geledingszone tussen de steden Roosendaal en Etten-Leur, bijvoorbeeld door de gebieden te vrijwaren van grootschalige verstedelijking; de mogelijkheden voor routegebonden recreatie te versterken; te investeren in het herstel van landschapselementen en het toevoegen van nieuwe landschapselementen; ruimte te bieden voor

ontwikkeling van grondgebonden landbouw en stads- en natuurboeren; in de smalle groene buffer tussen Etten-Leur en Breda sterk in te zetten op natuurontwikkeling;
- het verbeteren van de relatie van Etten-Leur met het omliggende landschap. Dit kan door het creëren van een meer geleidelijke overgang van stedelijk gebied naar het buitengebied bij uitbreiding van het stedelijk gebied. De ontwikkelingsmogelijkheden voor Etten-Leur liggen aan de noordzijde, waarbij het de opgave is om de relatie van Etten-Leur met het landschap te verbeteren;
- de relicten van de veenontginningsgeschiedenis te gebruiken als inspiratiebron voor toekomstige ontwikkelingen zodat deze structuren weer zichtbaar worden in het landschap;
- de cultuurhistorische waarden van de West-Brabantse Venen in hun samenhang verder te ontwikkelen, te beschermen en toeristisch-recreatief te ontsluiten;
- het versterken van de ecologische waarden van het landschap.

Zeekleigebied
Het Zeekleigebied ligt op de overgang van het dekzandplateau naar de Rijn-Scheldedelta. De ondergrond bestaat uit zeeklei. In het zuiden komen pleistocene dekzanden aan de oppervlakte. Het zeekleigebied is een open en rationeel ingericht landschap. Kenmerkend zijn de door dijken omgeven grootschalige polders. De dijken zijn stijl, hoog en beplant, waardoor ze manifest in het landschap aanwezig zijn. Het zeekleigebied is grotendeels primair landbouw gebied met een krachtige landschappelijke uitstraling.

De ambitie voor het Zeekleigebied richt zich op het versterken van de poldereenheden en het deltakarakter. Hierbij behorende doelstellingen die ook voor het buitengebied van Etten-Leur van belang zijn, zijn:
- het behoud van het contrast tussen de open grootschalige zeekleipolders en het kleinschalige landschap van de West-Brabantse Venen;
- het versterken van de zeekleipolders als grootschalig en open landbouwgebied;
- het ontwikkelen van dynamische natuurwaarden in de buitendijkse gebieden;
- het versterken van de ecologische waarden van het landschap.

De ambitie en de (hoofd)doelstellingen uit de Gebiedspaspoorten komen overeen met de doelstellingen van voorliggend bestemmingsplan.

Verordening ruimte Noord-Brabant 2012

De Verordening ruimte 2012 van de provincie Noord-Brabant is door Provinciale Staten op 11 mei 2012 vastgesteld en met ingang van 1 juni 2012 in werking getreden. Voorliggend bestemmingsplan is binnen de kaders van de Verordening ruimte opgesteld. Vanuit de Verordening ruimte (Vr) zijn navolgende aspecten van belang voor dit bestemmingsplan:

- Bevordering van ruimtelijke kwaliteit (hoofdstuk 2 Vr).
- Stedelijke ontwikkeling (hoofdstuk 3 Vr).
- Ecologische hoofdstructuur (hoofdstuk 4 Vr).
- Water (hoofdstuk 5 Vr).
- Groenblauwe mantel (hoofdstuk 6 Vr).
- Aardkunde en cultuurhistorie (hoofdstuk 7 Vr).
- Agrarisch gebied (hoofdstuk 8 Vr).
- Intensieve veehouderij (hoofdstuk 9 Vr).
- Glastuinbouw (hoofdstuk 10 Vr).
- Niet-agrarische ontwikkelingen buiten bestaand stedelijk gebied (hoofdstuk 11 Vr).

In hoofdstuk 4 van deze toelichting, waar de hoofdlijnen van het bestemmingsplan weergegeven zijn, is per specifiek onderwerp weergegeven op welke wijze de Verordening ruimte (door)vertaald is. Een aantal meer algemene aspecten wordt hierna toegelicht.

Bevordering van ruimtelijke kwaliteit

De provincie wil de ruimtelijke kwaliteit van Brabant bevorderen. Dit betekent dat nieuwe ontwikkelingen een bijdrage leveren aan de kernkwaliteiten van Brabant. Deze kernkwaliteiten zijn in de Structuurvisie ruimtelijke ordening Noord-Brabant en meer concreet en specifiek in de uitwerking van de Structuurvisie, door middel van Gebiedspaspoorten uitgewerkt. Gebiedskenmerken zijn de spil van ruimtelijke kwaliteit: het gaat daarbij om het verbinden van de opgave met de plek. In de Verordening ruimte is de bevordering van ruimtelijke kwaliteit concreet vertaald in twee principes: zorgplicht voor ruimtelijke kwaliteit en kwaliteitsverbetering van het landschap. De provincie vraagt gemeenten om bij ruimtelijke afwegingen het principe van zorgvuldig ruimtegebruik toe te passen. Dat betekent dat eerst gekeken wordt naar mogelijkheden voor intensivering of hergebruik op of binnen bestaand bebouwd gebied. Nieuw ruimtebeslag moet zo veel mogelijk voorkomen worden. Bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen wil de provincie dat de initiatiefnemer zorgt voor een kwaliteitsverbetering van het landschap om daarmee het verlies aan omgevings-kwaliteit te beperken.

De gemeente Etten-Leur onderschrijft beide principes. In voorliggend plan wordt met de gekozen systematiek invulling gegeven aan de Verordening ruimte, door middel van zonering van het plangebied en het beschermen van actuele en potentiële waarden, of bijvoorbeeld ontwikkelingen enkel op bestaande locaties, een passende maximale maatvoering voor ontwikkelingen en de mogelijkheid voor het stellen van nadere eisen. Een nadere uitwerking is opgenomen in hoofdstuk 4. In regionaal verband is een gemeentelijke uitwerking van het kwaliteitsbeleid opgesteld.

Stedelijke ontwikkeling

Het provinciale beleid is gericht op het bundelen van de verstedelijking. Op provinciale schaal betekent het uitgangspunt van bundeling van verstedelijking dat het leeuwendeel van de woningbouw, de bedrijventerreinen, voorzieningen en bijbehorende infrastructuur moet plaatsvinden in de stedelijke concentratiegebieden. In en rondom de kernen in het landelijk gebied staat het voorkomen van verdere aantasting van het buitengebied centraal. Dit betekent dat het accent op inbreiden, herstructureren en intensief en meervoudig ruimtegebruik ligt.

Voor wat betreft het stedelijk concentratiegebied is het gemeentelijk grondgebied van Etten-Leur opgedeeld in een tweetal categorieën van deelgebieden: bestaand stedelijk gebied en zoekgebied verstedelijking. Binnen deze gebieden gelden verschillende ontwikkelingsmogelijkheden en bijbehorende voorwaarden, voor (met name stedelijke) ruimtelijke ontwikkelingen. In voorliggend bestemmingsplan is rekening gehouden met deze opdeling door de plangrens af te stemmen op de begrenzing van de bestemmingsplannen voor het stedelijk gebied van Etten-Leur. Specifieke ontwikkelingsmogelijkheden zoals in de Verordening ruimte genoemd met betrekking tot specifieke stedelijke ontwikkelingen zijn niet in dit plan doorvertaald. Ook de aanvullende ontwikkelingsmogelijkheden zoals deze, onder voorwaarden, voor de zoekgebieden verstedelijking gelden, zijn niet in voorliggend plan doorvertaald.

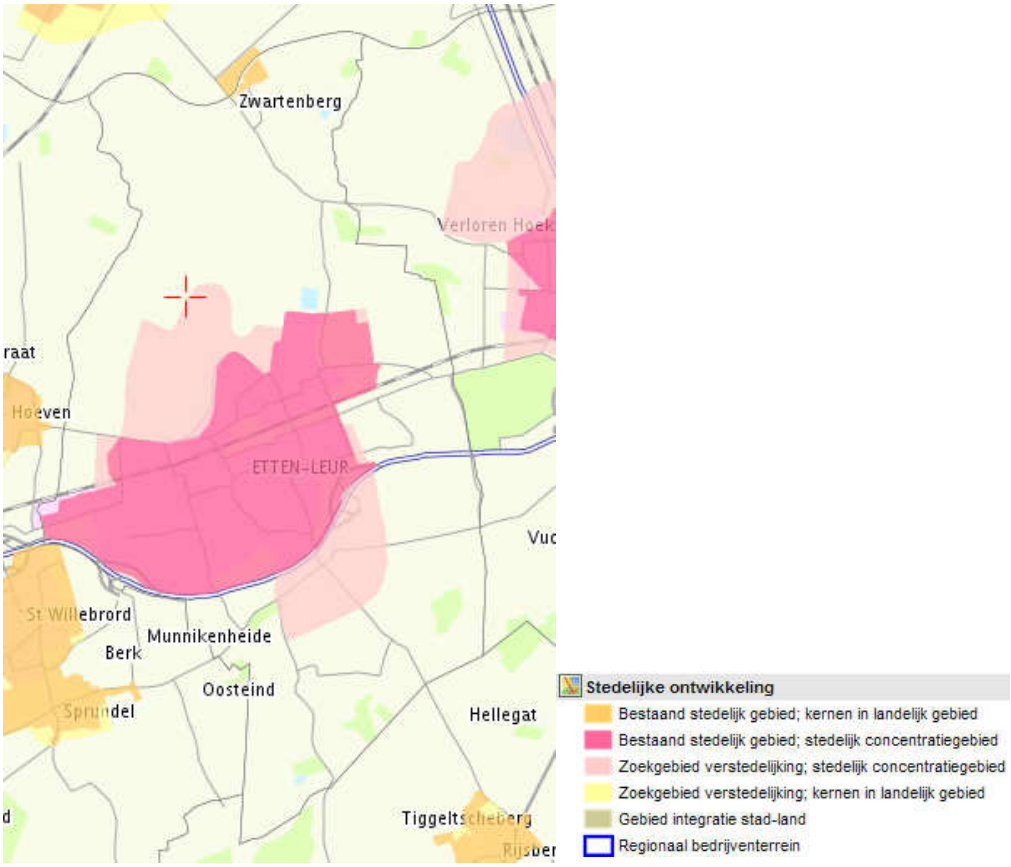

Figuur: uitsnede kaart 'Stedelijke ontwikkeling' en legenda Verordening ruimte (Provincie Noord-Brabant, 2011b).

Ecologische hoofdstructuur (EHS)

De ecologische hoofdstructuur (EHS) is een samenhangend netwerk van natuur- en landbouwgebieden met natuurwaarden van (inter)nationaal belang. Het doel van het EHS-beleid is het veiligstellen van ecosystemen en het realiseren van leefgebieden met goede condities voor de biodiversiteit. De ecologische hoofdstructuur bestaat uit: bestaande natuur- en bosgebieden, gerealiseerde nieuwe natuur (gronden die met subsidie op grond van het Natuurbeheerplan zijn gerealiseerd als nieuwe natuur en waar de landbouwfunctie of een andere niet-natuurbestemming is verdwenen), nog niet gerealiseerde nieuwe natuur (meestal agrarische gronden, die in het Natuurbeheerplan zijn aangewezen als nieuwe natuur, maar waar de landbouwfunctie of een andere niet-natuurbestemming nog aanwezig is). Daarnaast zijn er de ecologische verbindingszones (evz's). Dit zijn (langgerekte) landschapselementen, die als groene schakels de Brabantse natuurgebieden met elkaar verbinden.

Onderdeel van het EHS-beleid is ook het beschermen van de natte natuurparels. Hiervoor zijn in de Verordening ruimte zogenaamde 'attentiegebieden ehs' aangewezen. De gronden die onderdeel uitmaken van de ecologische hoofdstructuur en/of attentiegebied ehs, zijn in voorliggend bestemmingsplan concreet bestemd respectievelijk begrensd. De zoekgebieden voor evz's zijn aangeduid. De bescherming van de diverse gebieden is geregeld conform de Verordening ruimte. De wijze waarop deze begrenzing en bescherming zijn uitgewerkt, is nader opgenomen in hoofdstuk 4.

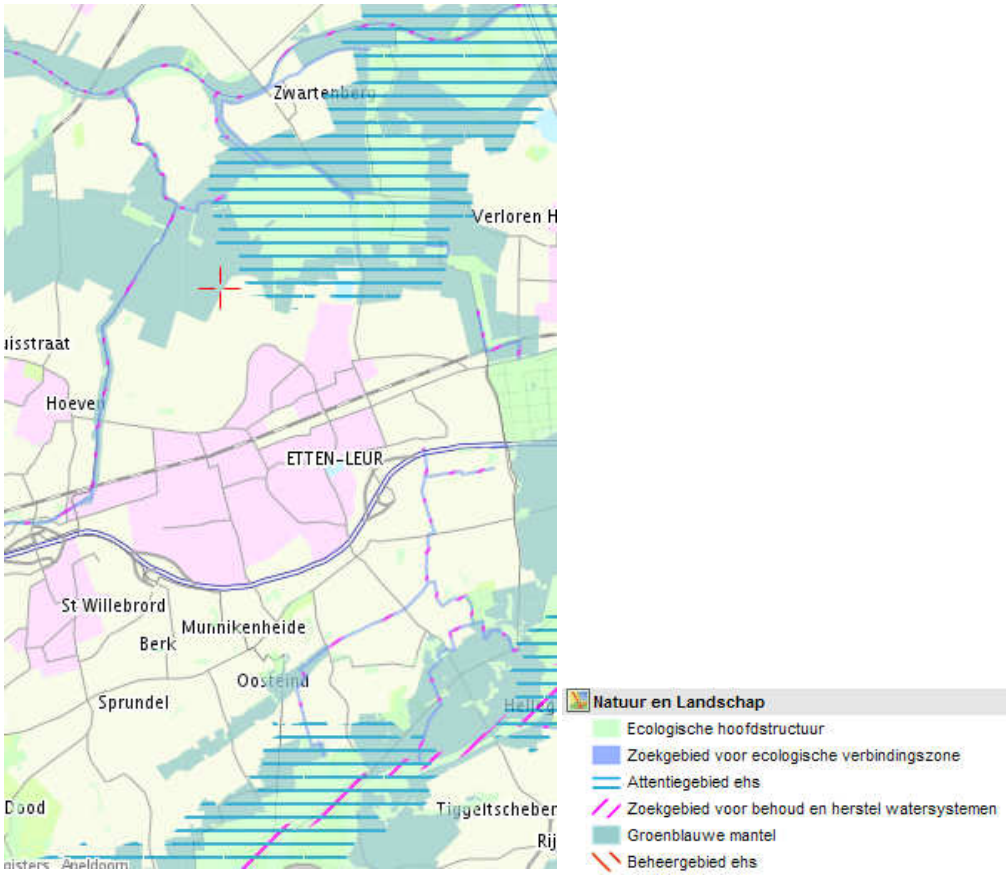

Figuur: uitsnede kaart 'Natuur en landschap' en legenda Verordening ruimte (Provincie Noord-Brabant, 2011b).

Water

De Verordening ruimte strekt ertoe dat een aantal wateronderwerpen in gemeentelijke bestemmingsplannen wordt opgenomen. In het Provinciaal Waterplan (PWP) is een aantal wateronderwerpen genoemd die in de Verordening ruimte worden uitgewerkt. Dit betreft:

- natte natuurparels inclusief beschermingszones (attentiegebieden ehs);
- regionale waterberging en reserveringsgebieden voor waterberging;
- hoogwaterbescherming (winterbed en primaire waterkeringen);
- zoekgebieden voor behoud en herstel van watersystemen.

In dit bestemmingsplan is voorzien in het voor de toekomst veiligstellen van de regionale waterbergingsgebieden (slechts op één plaats aanwezig) en de attentiegebieden ehs in de gemeente Etten-Leur, doordat voor de concreet begrensde gebieden bestemmingen met bijbehorende beschermende regelingen zijn opgenomen. Ook is in dit bestemmingsplan rekening gehouden met de reserveringsgebieden voor waterberging.

De zoekgebieden voor behoud en herstel van watersystemen zijn aangeduid conform de Verordening ruimte. De wijze waarop deze begrenzing en bescherming zijn uitgewerkt, is opgenomen in hoofdstuk 4.

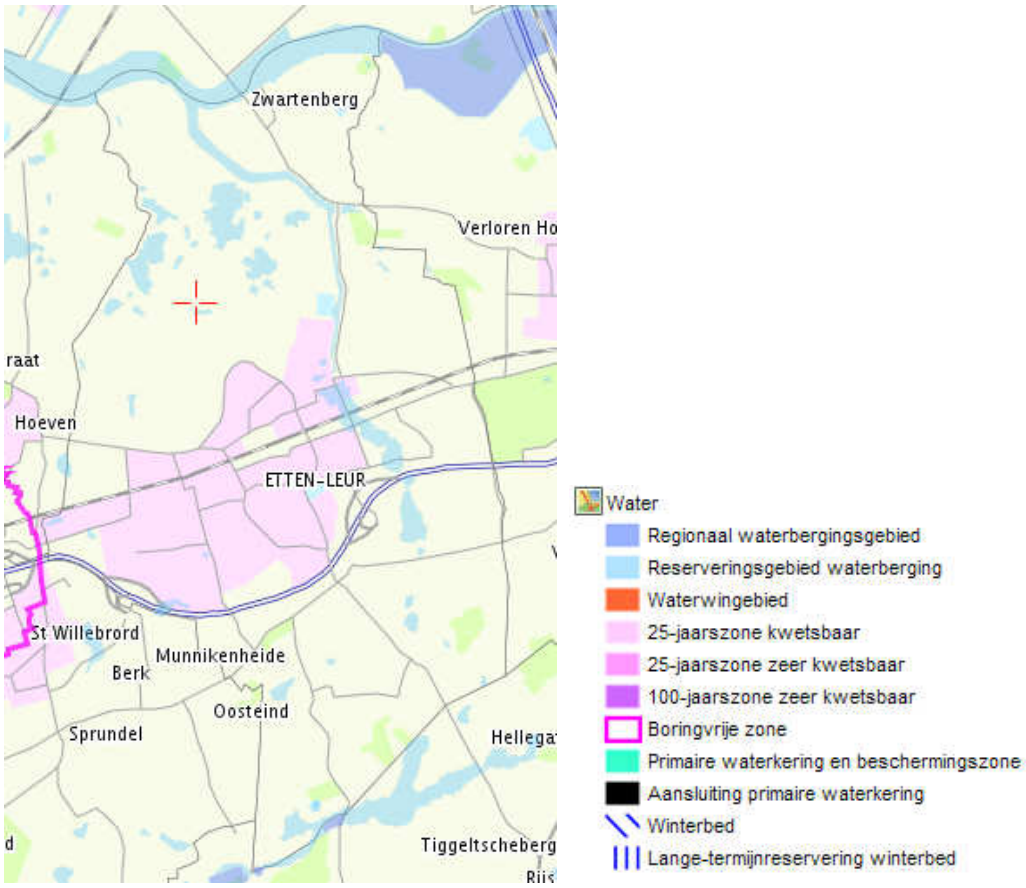

Figuur: uitsnede kaart 'Water' en legenda Verordening ruimte (Provincie Noord-Brabant, 2011b).

Groenblauwe mantel

De provincie kiest in de Structuurvisie ruimtelijke ordening Noord-Brabant voor een vitaal en mooi landelijk gebied in Brabant. Deze inzet is uitgewerkt in twee robuuste structuren, de structuur 'landelijk gebied' en de 'groenblauwe structuur'. In het landelijk gebied is de ontwikkeling van de landbouw van belang en daarnaast de ontwikkeling van andere vormen van bedrijvigheid en van natuur, landschap, recreatie en wonen. De provincie stimuleert hier een bepaalde menging van functies die leidt tot een sterke plattelandseconomie. Dit is in de Verordening ruimte vooral uitgewerkt in de hoofdstukken 8 tot en met 11. Daarnaast zet de provincie in op een groenblauwe structuur, gekoppeld aan het water- en natuursysteem van Brabant. Ook tussen grote stedelijke kernen streeft de provincie naar behoud en ontwikkeling van gebieden met waarden op het vlak van natuur en water. Het beleid in de groenblauwe structuur is gericht op behoud en ontwikkeling van natuurwaarden in en buiten natuurgebieden. Tevens is de ontwikkeling van een natuurlijk en robuust watersysteem van belang. Dit kan door ontwikkelingsmogelijkheden voor functies te bieden die daaraan bijdragen. Hiermee wil de provincie een positieve ontwikkeling bereiken in het functioneren van het watersysteem en in de biodiversiteit en daarmee ook de landschappelijke contrasten in Brabant versterken.

De groenblauwe structuur bestaat uit drie perspectieven:
- het kerngebied groenblauw (ecologische hoofdstructuur, ecologische verbindingszones en gebieden voor behoud en herstel van watersystemen);
- de groenblauwe mantel (het gebied tussen enerzijds het kerngebied groenblauw en het agrarisch gebied, alsook het stedelijk gebied);
- de gebieden voor waterberging.

De groenblauwe mantel is in dit bestemmingsplan op twee manieren verwerkt. Alle gronden welke onder de groenblauwe mantel vallen zijn bestemd als 'agrarisch met waarden' met een bijpassende regeling. Tevens is de groenblauwe mantel als gebiedsaanduiding opgenomen. Voor de doorvertaling van de EHS en het aspect water, zie de betreffende relevante paragrafen en zie hoofdstuk 4 voor een nadere detaillering.

De ligging van de groenblauwe mantel in het plangebied is weergegeven op 'Figuur: uitsnede kaart 'Natuur en landschap' (zie bij 'Ecologische hoofdstructuur (EHS)').

Aardkunde en cultuurhistorie

De aardkundige waarden en cultuurhistorische vlakken die binnen de provincie aanwezig zijn, verdienen specifieke aandacht, vanwege de onvervangbaarheid van de aanwezige waarden. Het gaat in heel Brabant om veertig waardevolle aardkundige gebieden en om de cultuurhistorische vlakken in de cultuurhistorische landschappen, zoals aangegeven op de provinciale Cultuurhistorische Waardenkaart. Binnen het plangebied komen (delen van) het aardkundig waardevolle gebied 'Strijpen, Zwermlaken, Weimeren' voor.

De cultuurhistorische vlakken (Brandsche Vaart, Oostpolder en Westpolder en Landgoed Pannenhoef en de Lokker) in het cultuurhistorische landschap Landgoederen bij Zundert zijn in voorliggend bestemmingsplan van een passende regeling voorzien. Ten opzichte van de cultuurhistorische vlakken zoals deze ten tijde van het opstellen van de Nota van Uitgangspunten van kracht waren, zijn hier op basis van 'nieuwe' provinciale informatie op meerdere plaatsen wijzigingen doorgevoerd. Deze hebben met name betrekking op het samenvoegen van verschillende losse deelgebieden onder één noemer.

Binnen het plangebied van dit bestemmingsplan komen geen Nationale Landschappen of complexen van cultuurhistorisch belang – welke in de Verordening ruimte beschermd worden - voor. De aardkundige en cultuurhistorische waarden zijn als gebiedsaanduiding opgenomen en van een passende regeling voorzien. Zie hoofdstuk 4 voor een nadere detaillering.

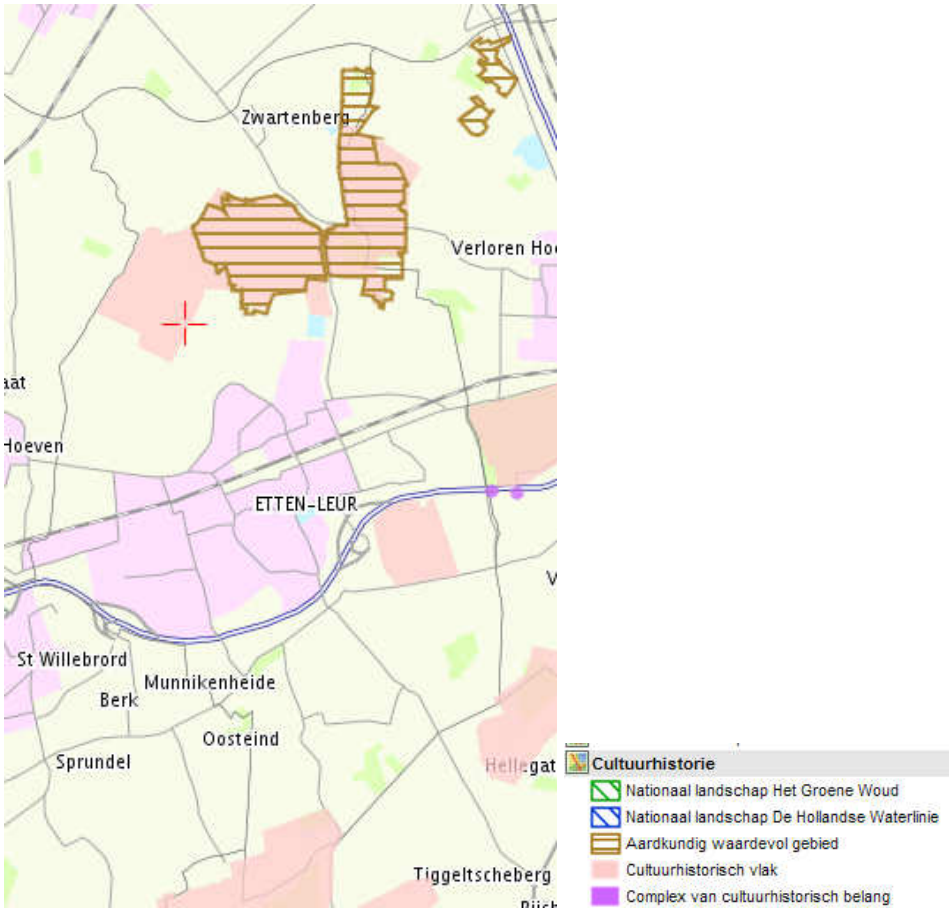

Figuur: uitsnede kaart 'Cultuurhistorie' en legenda Verordening ruimte (Provincie Noord-Brabant, 2011b).

Agrarisch gebied

Voor wat betreft het agrarisch gebied vraagt de provincie aan gemeenten om aan te geven welke ontwikkelmogelijkheden er zijn voor een gevarieerde plattelands-economie en in welke gebieden het agrarisch gebruik prevaleert. Om de ruimte voor de agrarische sector ook naar de toekomst toe te bewaren, is het wenselijk strijdige functies te beperken. Het staat niet op voorhand vast welke functies strijdig zijn met de in het gebied aanwezige land- en tuinbouw. Het is de verantwoordelijkheid van de gemeente om dat te bepalen, binnen de bepalingen welke zijn opgenomen in hoofdstuk 8 van de Verordening ruimte.

Onder andere de bepalingen ten aanzien van grondgebonden en niet-grondgebonden agrarische bedrijven niet zijnde intensieve veehouderij of glastuinbouw (onder meer over vestiging, omschakeling en uitbreiding), permanente en tijdelijke teeltonder-steunende voorzieningen en teeltondersteunende kassen, zijn van belang. Deze bepalingen zijn in voorliggend bestemmingsplan op concrete wijze (door)vertaald. In het plangebied van dit bestemmingsplan komen verder vier ingevolge de Verordening ruimte specifiek aangewezen gebieden voor glastuinbouw voor.

Het agrarisch gebied uit de Verordening ruimte is in voorliggend plan voor het grootste deel bestemd als 'Agrarisch' gebied, met regelingen voor grondgebonden bedrijven (inclusief regelingen voor teeltondersteunende voorzieningen), intensieve veehouderijbedrijven, glastuinbouwbedrijven en overige niet-grondgebonden bedrijven. Zie hoofdstuk 4 voor een nadere detaillering.

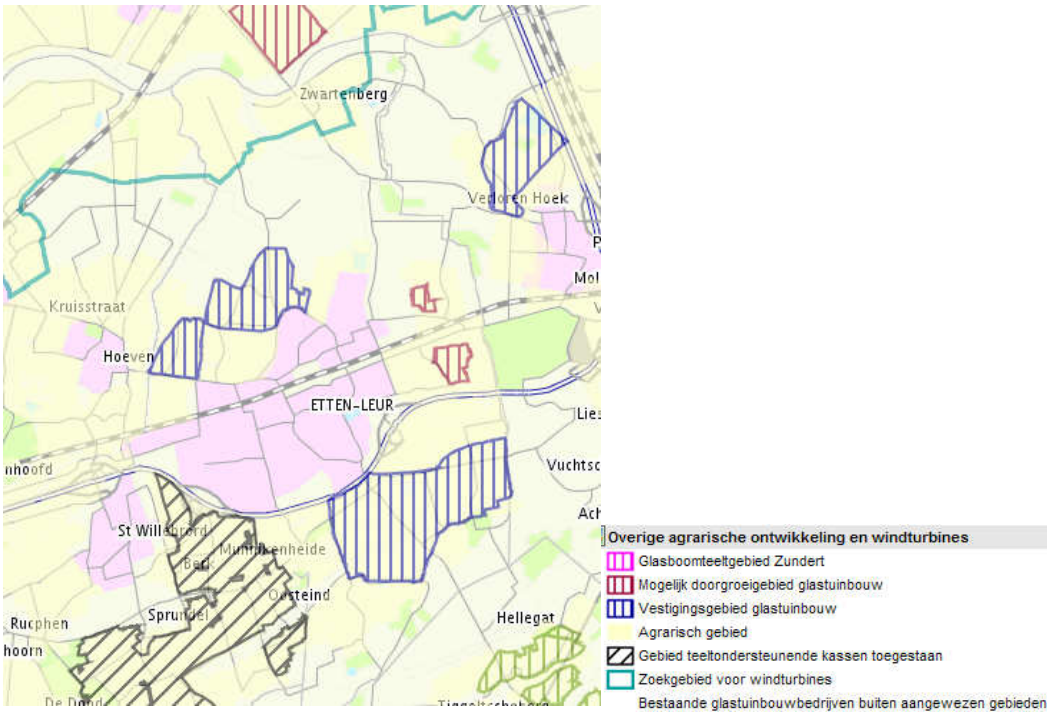

Figuur: uitsnede kaart 'Overige agrarische ontwikkeling en windturbines' en legenda Verordening ruimte (Provincie Noord-Brabant, 2011b).

Intensieve veehouderij

De integrale zonering van het landelijk gebied, met bijbehorende ontwikkelings-mogelijkheden, ten behoeve van (de herstructurering van) de intensieve veehouderijsector, zoals was opgenomen in de reconstructie- en gebiedsplannen, is in de Verordening ruimte op onderdelen herzien. De herziening van de integrale zonering is met name het gevolg van de verandering van de grenzen van het stedelijk gebied en natuurgebieden, waardoor de zones hieromheen (extensiveringsgebied) in enkele gevallen ook zijn gewijzigd. Daarnaast zijn de ontwikkelingsmogelijkheden gedeeltelijk gewijzigd.

In het plangebied van dit bestemmingsplan –welk plangebied deel uitmaakte van revitaliseringsgebied Brabantse Delta met bijbehorend gebiedsplan- ligt geen landbouwontwikkelingsgebied. Het merendeel bestaat uit verwevingsgebied, met een aantal stukken extensiveringsgebied (met name bestaande natuur). In voorliggend bestemmingsplan is rekening gehouden met de integrale zonering uit de Verordening ruimte, waarbij binnen de kaders van de Verordening ruimte een nadere afweging heeft plaatsgevonden en tevens rekening is gehouden met de resultaten van het MER en de Passende beoordeling in het kader van de Natuurbeschermingswet.

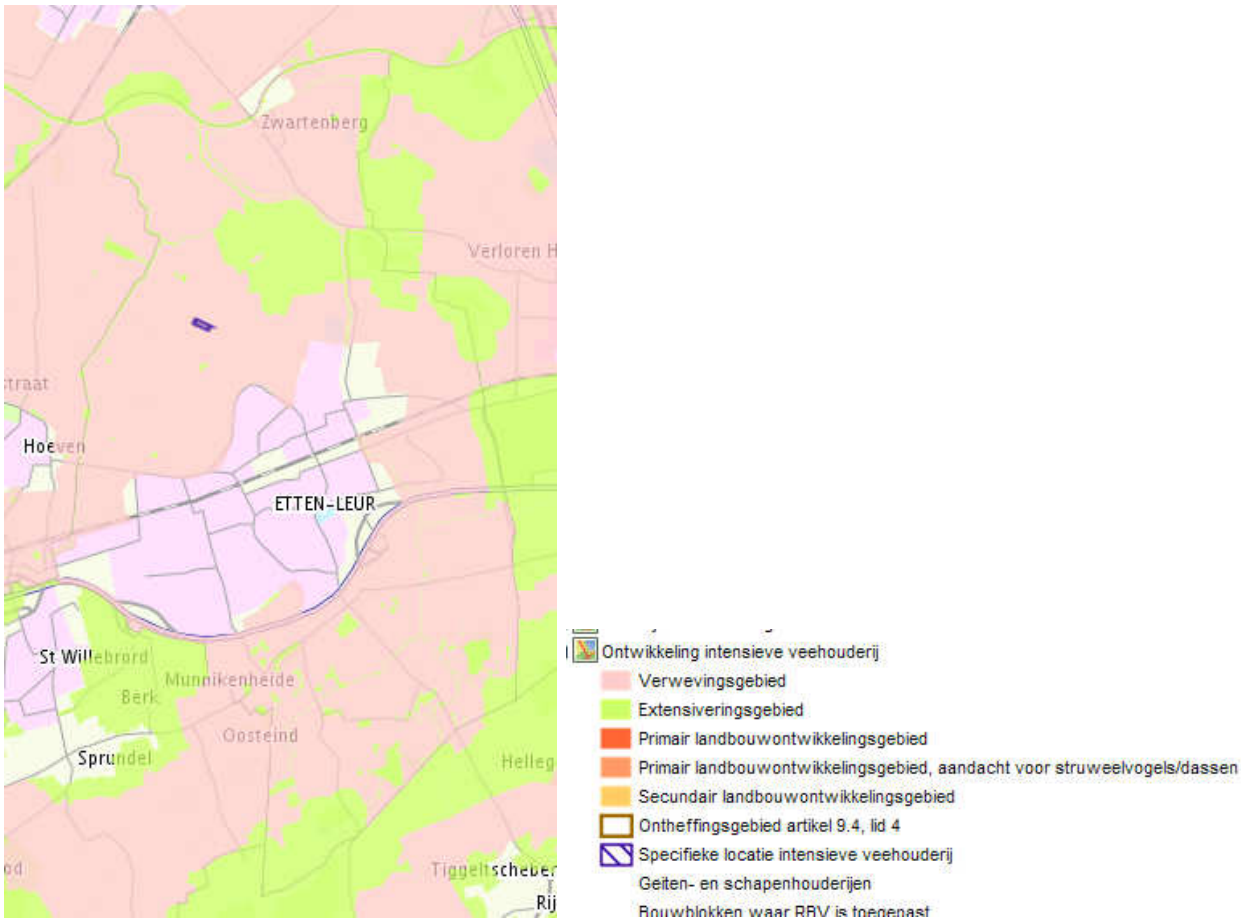

Figuur: uitsnede kaart 'Ontwikkeling intensieve veehouderij' en legenda Verordening ruimte (Provincie Noord-Brabant, 2011b).

Glastuinbouw
Glastuinbouw dient zo veel mogelijk geconcentreerd te worden in vestigingsgebieden en mogelijke doorgroeigebieden. Binnen het plangebied komen twee vestigingsgebieden en twee mogelijke doorgroeigebieden voor glastuinbouw voor. Op basis van een door de sector in overleg met de gemeente, provincie, waterschap en belangenorganisaties opgestelde en door de gemeenteraad geaccordeerde glastuinbouwvisie, zijn de gebieden nader begrensd en per gebied is aangegeven wat de ontwikkelingsmogelijkheden voor glastuinbouwbedrijven zijn. Buiten deze gebieden is glastuinbouw enkel toegestaan voor al gevestigde (solitaire) bedrijven en dat in principe tot een maximum van 3 ha netto glas. Zie voor een nadere uitwerking hoofdstuk 4.

Niet-agrarische ontwikkelingen buiten bestaand stedelijk gebied
De ontwikkeling van diverse niet-agrarische activiteiten is in de Verordening ruimte onder voorwaarden toegelaten in de agrarische gebieden en in de groenblauwe mantel. Om de ruimte voor de agrarische sector ook naar de toekomst toe te bewaren, is het wenselijk strijdige functies te beperken. Het staat niet op voorhand vast welke functies strijdig zijn met de in het gebied aanwezige land- en tuinbouw. Ook aanwezige waarden zoals natuur- en landschapswaarden en recreatieve belevingswaarde kunnen aanleiding geven tot terughoudendheid of beperkingen. Vanuit provinciaal niveau zijn kaderstellende regels gegeven ten aanzien van de ontwikkeling van niet-agrarische functies.

Als regel zijn op de ontwikkeling van niet-agrarische functies de zorgplicht voor ruimtelijke kwaliteit en de kwaliteitsverbetering van het landschap van toepassing. Daarbij is van belang dat nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen alleen zijn toegelaten op locaties waar op grond van de geldende planologische regeling het bouwen van gebouwen is toegestaan (het zogenaamde VAB-beleid).

In hoofdstuk 11 van de Verordening ruimte zijn specifieke regels opgenomen voor niet-agrarische ontwikkelingen in het buitengebied, zoals bijvoorbeeld wonen, agrarisch-technische hulpbedrijven en agrarisch verwante bedrijven, horecabedrijven en maatschappelijke voorzieningen, recreatiewoningen, dagrecreatie, kleinschalige vrijetijdsvoorzieningen en overige niet-agrarische ontwikkelingen. Waar relevant en volgens de gemeente wenselijk te regelen, zijn deze regels (door)vertaald in voorliggend bestemmingsplan. Zie hoofdstuk 4 voor een nadere uitwerking.

Kwaliteitsverbetering landschap
In artikel 2.2 van de Verordening ruimte heeft de provincie een regeling met betrekking tot kwaliteitsverbetering van het landschap opgenomen. Bij ruimtelijke ontwikkelingen buiten bestaand stedelijk gebied dient daaraan invulling te worden gegeven. Voorheen werd dit ook wel rood-met-groen koppeling genoemd. Dit principe omvat kort samengevat dat er ontwikkelingsruimte wordt geboden, mits deze gepaard gaat met maatregelen die de kwaliteit van het landschap (in brede zin) versterken.

Om de invoering hiervan te ondersteunen heeft de provincie de Handreiking kwaliteitsverbetering van het landschap opgesteld. Deze handreiking is een hulpmiddel aan de gemeenten om invulling te geven aan artikel 2.2 van de

Verordening ruimte. In het regionaal ruimtelijk overleg tussen gemeenten en provincie (RRO) hebben de gemeenten in de regio West-Brabant met de provincie afgesproken om te komen tot nadere afspraken over de toepassing van de verplichting tot kwaliteitsverbetering van het landschap in de praktijk. Deze afspraken zijn in een regionale uitwerking 'Toepassing kwaliteitsverbetering van het landschap in de regio West-Brabant' vervat.

Deze regionale uitwerking geeft aan hoe de gemeenten in de regio West-Brabant, toepassing geven aan artikel 2.2 (Kwaliteitsverbetering van het landschap) van de Verordening ruimte. De uitwerking biedt:
- een eenduidig beleidskader voor de West-Brabantse gemeenten met instemming van de provincie Noord-Brabant;
- een eenduidige regionale methodiek waarbij maatwerk per gemeente mogelijk blijft om de 'coleur locale' te behouden;
- duidelijkheid over hoe de rood-met-groen koppeling kan worden opgenomen in te ontwikkelen bestemmingsplannen in overeenstemming met de Verordening ruimte.

De regionale uitwerking is tijdens het RRO van 26 juni 2013 vastgesteld. De vastgestelde versie van de regionale uitwerking 'Toepassing kwaliteitsverbetering van het landschap in de regio West-Brabant' is als bijlage 4 bij deze toelichting van het bestemmingsplan Buitengebied gevoegd.

In onderhavig bestemmingsplan is -conform artikel 2.2 van de Verordening ruimte- in de daarvoor in aanmerking komende bepalingen steeds aangegeven, dat er invulling moet worden gegeven aan een aantoonbare en uitvoerbare fysieke verbetering van de aanwezige of potentiële kwaliteiten van bodem, water, natuur, landschap of cultuurhistorie of van de extensieve recreatieve mogelijkheden van het plangebied van dit bestemmingsplan. Voor de nadere invulling van deze algemeen geformuleerde bepaling zal onder andere de genoemde West-Brabantse uitwerking worden gehanteerd.

Ruimtelijke Visie West-Brabant 2030 (2010)
Op 6 juli 2010 is de Ruimtelijke Visie West-Brabant 2030 vastgesteld. Deze visie bestaat uit een visie- en een inspiratiedocument. De titel van de Ruimtelijke Visie West-Brabant 2030 is 'een hecht netwerk in de tuin van de delta'.

De Ruimtelijke Visie West-Brabant 2030 beschrijft –met een doorkijk naar 2040- de koers van de regio in een ruimtelijk casco. Dat casco biedt een gemeenschappelijk kader voor de samenwerkingspartners in de aanpak van opgaven die uiteengezet zijn in de ruimtelijke agenda. Het is de koers van West-Brabant, waarin bestaande ambities gekoppeld zijn aan strategische keuzes ten aanzien van structurele veranderingen op langere termijn. Uitgangspunt van het gemeenschappelijk optrekken binnen deze koers is, dat autonomie van de deelnemende gemeenten en waterschappen gerespecteerd wordt. Alleen als opgaven daarom vragen wordt - al dan niet in wisselende allianties - samengewerkt om de gestelde doelen te bereiken.

De koers gaat uit van het versterken van de identiteit van West-Brabant met gebiedsgerichte ontwikkelingsstrategieën. Er is een heldere driedeling gemaakt in het noordelijk kleigebied, het zuidelijk zandgebied en de stedenrij met geledingszones. Alle drie deze gebieden komen in het buitengebied van Etten-Leur voor. Elk van de gebieden kent unieke condities, die aanleiding zijn voor criteria bij verdere ontwikkeling. Daarbij is er expliciet aandacht voor het borgen van de regionale omgevingskwaliteit. De ruimtelijke visie heeft geen directe consequenties voor het plangebied van dit bestemmingsplan.

2.3 Beleid gemeentelijk niveau

StructuurvisiePlus 2020 Etten-Leur in Bloei (2005)
De StructuurvisiePlus 2020 Etten-Leur in Bloei is op 23 mei 2005 vastgesteld door de gemeenteraad van de gemeente Etten-Leur. In de StructuurvisiePlus wordt op hoofdlijnen de ruimtelijke ontwikkeling van de gemeente Etten-Leur voor de periode tot 2020 vastgelegd en weergegeven. De StructuurvisiePlus omvat een integraal beleid voor zowel de kern als het buitengebied van de gemeente. Daarnaast is in de structuurvisie een programma voor de toekomst ontwikkeld, waarmee knelpunten worden opgelost en kansrijke nieuwe ontwikkelingen worden ingezet.

In de StructuurvisiePlus is een Duurzaam Ruimtelijk Structuurbeeld (DRS) opgenomen (zie bijgevoegde kaartuitsnede, linker afbeelding). Bij het opstellen van het DRS zijn de geconstateerde gebiedseigen karakteristieken doorvertaald naar een samenhangend structuurbeeld. Dit DRS laat nog geheel los van het programma zien welke ontwikkelingen alleen al op basis van het doorvoeren van de ruimtelijke kwaliteiten en potenties van de verschillende lagen wenselijk, mogelijk of onmogelijk zijn.

Daarnaast is, in het verlengde van de confrontatie van het programma met het DRS en de daaruit voortvloeiende afwegingen, een visie geschetst op de ontwikkeling van Etten-Leur tot 2020 (zie bijgevoegde kaartuitsnede, rechter afbeelding).

Zaken uit het visiebeeld, zoals onder andere de Groene Hoofdstructuur, de glastuinbouw, de ecologische verbindingen, bosgebieden en zoekgebieden waterberging, zijn, in lijn met het provinciale beleid, van een goede bestemming en zo nodig bescherming voorzien in voorliggend bestemmingsplan.

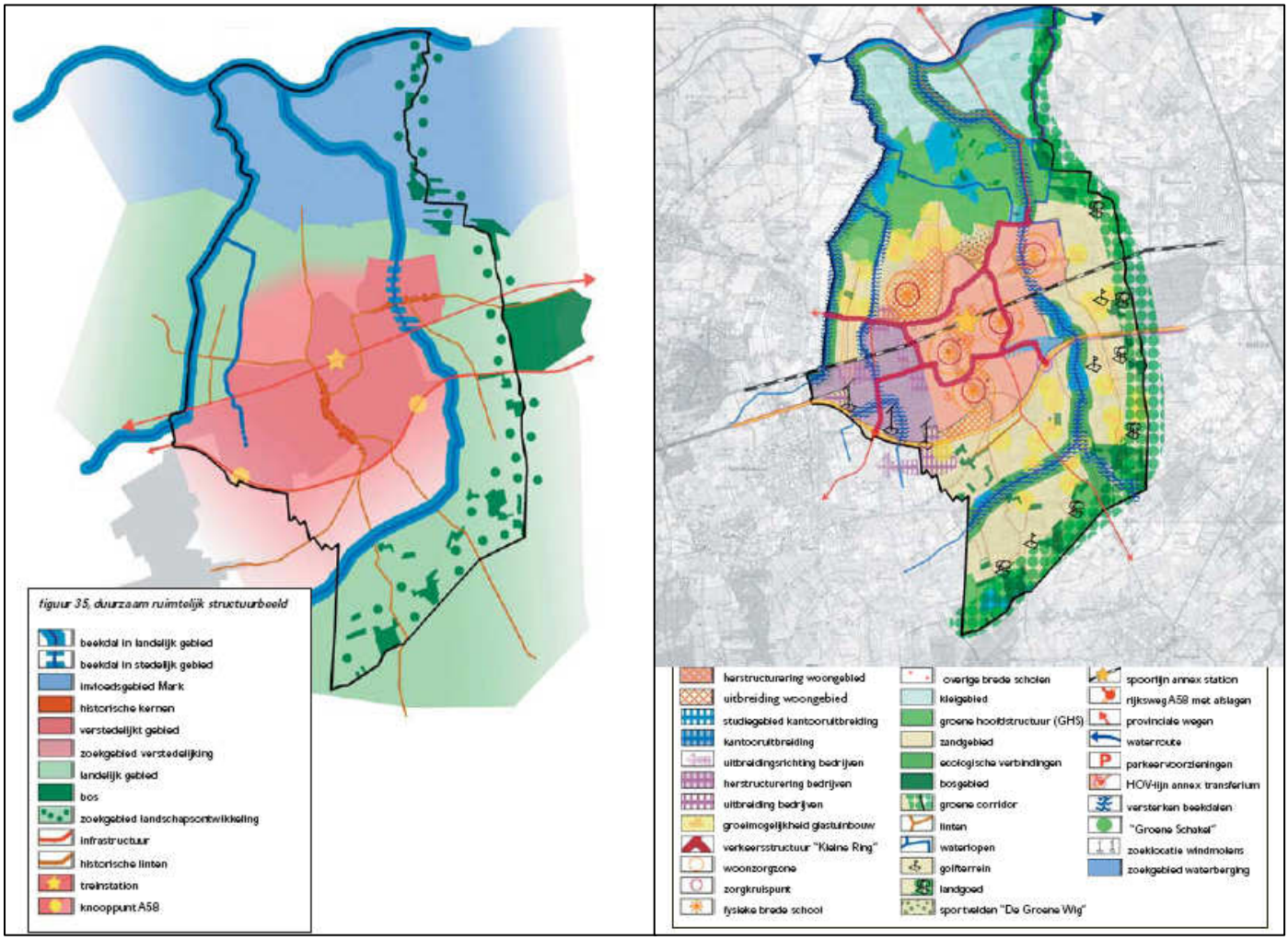

Figuur: duurzaam ruimtelijk structuurbeeld (links) en visiebeeld (rechts) StructuurvisiePlus 2020 en legenda (Gemeente Etten-Leur, 2005).

Programma-akkoord 2010-2014 (2010/2011)

Bij het aantreden van de gemeenteraad in 2010 is een programma-akkoord opgesteld. In 2011 is het raadsprogramma geactualiseerd.

In relatie tot onder andere het (bestemmingsplan) buitengebied bevat het programma-akkoord de volgende ambities:

- Extra aandacht voor mogelijkheden van het starten van een eigen bedrijf vanuit de eigen woning.
- Mogelijkheden voor horeca bepalen in het te actualiseren bestemmingsplan Buitengebied.
- In het buitengebied moeten er meer mogelijkheden komen voor toeristische en recreatieve (neven)activiteiten, dit conform de Nota van Uitgangspunten voor het nieuwe bestemmingsplan Buitengebied.
- Behouden en waar mogelijk versterken van de kwaliteit van het landschap (o.a. agrarisch landschapsbeheer continueren, realiseren ecologische verbindingszones conform de met het waterschap afgesloten samenwerkingsovereenkomst, particuliere initiatieven op het gebied van natuurontwikkeling faciliteren rekening houdend met de belangen die in de omgeving spelen).

- De mogelijkheden onderzoeken voor de uitbreiding van bestaande operationele intensieve veehouderijen tot maximaal 8.000 m² staloppervlak, dit onder de voorwaarde dat ten opzichte van de huidige situatie geen toename van de uitstoot van geur, ammoniak, CO2 en fijnstof plaatsvindt. Het onderzoek wordt meegenomen in de milieueffectrapportage voor het nieuwe bestemmingsplan Buitengebied.
- Beeldbepalende gebouwen behouden.

Geen gebiedsvisie voor bebouwingsconcentraties
In relatie tot de voormalige provinciale nota Buitengebied in Ontwikkeling is voor het buitengebied van Etten-Leur een quickscan uitgevoerd. Aan de basis van die quickscan stond de volgende doelstelling: Het beoordelen van de potentiële bebouwingsconcentraties op hun structuur, functies, problematiek, et cetera om na te gaan of er in voldoende mate sprake is van bebouwingsconcentraties en relevante problemen om over te gaan tot het opstellen van een gebiedsvisie voor bebouwingsconcentraties in de gemeente Etten-Leur.

Op basis van de quickscan kan geconcludeerd worden dat de problematiek in het buitengebied van de gemeente Etten-Leur zeer gering is. Dit hoefde dan ook niet te leiden tot een gebiedsvisie voor bebouwingsconcentraties. Daarnaast zijn er in de bezochte kernrandzones, linten en clusters weinig zoeklocaties voor aanvullende woningbouw in het kader van Ruimte voor Ruimte. Het had derhalve geen zin om hier een instrument zoals een gebiedsvisie voor op te tuigen. Als derde reden voor het afzien van een gebiedsvisie kan genoemd worden het feit dat de gemeente Etten-Leur vanwege de speciale locaties voor woon-werkactiviteiten en bedrijventerreinen en vanwege een mogelijke verrommeling van het buitengebied terughoudendheid voorstaat met het scheppen van mogelijkheden voor allerlei functies in het buitengebied. De laatste reden is dat het algemene provinciale beleid al vele functiewijzigingen en vormen van plattelandsvernieuwing toestaat en daarvoor geen gebiedsvisie voor bebouwingsconcentraties vereist is.

Het vorenstaande stemt ook overeen met de gemeentelijke StructuurvisiePlus. Daarin wordt ten aanzien van plattelandsvernieuwing en nieuwe economische dragers gesteld dat enige terughoudendheid gewenst is, bestaande en te ontwikkelen mogelijkheden voor de agrarische sector niet in het gedrang mogen komen en er ook geen conflict mag ontstaan met natuur en landschap. Neventakken en vervangende activiteiten moeten qua schaal en aard passend zijn in het buitengebied en op de betreffende locatie, aldus de StructuurvisiePlus. Verder bepaalt de StructuurvisiePlus dat het beleid ter zake geen doorkruising mag betekenen van de reguliere woon-werk- en bedrijvenlocaties.

Landschapsbeleidplan (1997)
In 1997 heeft de gemeenteraad van Etten-Leur het Landschapsbeleidsplan vastgesteld. Het Landschapsbeleidsplan is een uitwerking van het beleid voor natuur en landschap en geeft een overzicht van het beleid en concrete maatregelen voor natuur en landschap. Het is geen juridisch bindend plan en is met name op uitvoering gericht. Belangrijk voor de uitvoering is vrijwillige medewerking van particulieren en organisaties.

In verband hiermee is onder andere het Project Particulier landschapsbeheer (2000) in het leven geroepen. Per 1 juli 2008 is het gemeentelijk Project Particulier landschapsbeheer opgegaan in het provinciale Stimuleringskader Groene en Blauwe diensten. In 2012 is de gemeentelijke deelname aan het provinciale Stimuleringskader verlengd.

Het Landschapsbeleidsplan omvat behalve particulier/agrarisch landschapsbeheer ook diverse andere projecten, zowel grootschalige (Groene Schakel) als kleinschalige.

In 2002 is de Voortgangsrapportage Landschapsbeleidsplan door de gemeenteraad vastgesteld. Deze bevatte een evaluatie van alle projecten uit het Landschapsbeleidsplan, vermelding van diverse andere zaken of activiteiten en de voornemens op het gebied van natuur en landschap en hun financiële consequenties.

In combinatie met de StructuurvisiePlus vormen genoemde stukken nog steeds een prima basis voor het gemeentelijk natuur- en landschapsbeleid. Er zijn op dit moment dan ook geen plannen om bijvoorbeeld tot een nieuw landschapsontwikkelingsplan te komen. De gemeente Etten-Leur wenst zich met name te richten op concrete uitvoering.

Gebiedsvisie Herstructurering Glastuinbouw Etten-Leur (2008)
In de gemeentelijke StructuurvisiePlus is de hoofdlijn van het gemeentelijk glastuinbouwbeleid beschreven. Dat beleid is een vertaling van het (voormalige) provinciale glastuinbouwbeleid, zoals was verwoord in het Streekplan, de Interim-structuurvisie en de Paraplunota en nader uitgewerkt in het Uitwerkingsplan van het Streekplan 2002 voor de Stedelijke regio Breda – Tilburg en het Gebiedsplan Brabantse Delta. Twee laatstgenoemde plannen en de gemeentelijke Structuur-visiePlus stemmen op dit punt volledig met elkaar overeen. Intussen is het provinciaal beleid ter zake opgenomen in de Structuurvisie ruimtelijke ordening Noord-Brabant en zijn de provinciale kaders opgenomen in de Verordening ruimte.

De hoofdlijn van de gemeentelijke StructuurvisiePlus ten aanzien van de glastuinbouw is als volgt:

Nieuwvestiging van en omschakeling naar glastuinbouw mogen alleen plaatsvinden in de delen van de vestigingsgebieden glastuinbouw die gelegen zijn binnen de aanduiding ‘transformatie afweegbaar’ van het (voormalige) Uitwerkingsplan voor de Stedelijke regio Breda-Tilburg. Ook is daar doorgroei van glastuinbouwbedrijven mogelijk. Er zijn in Etten-Leur slechts beperkte mogelijkheden voor nieuwvestiging of omschakeling. Doorgroei van bestaande glastuinbouwbedrijven mag ook plaatsvinden in de overige delen van de vestigingsgebieden glastuinbouw en in de doorgroeigebieden glastuinbouw.

Daarnaast mochten ingevolge de StructuurvisiePlus enkele andere glastuinbouwbedrijven doorgroeien, namelijk voor zover gelegen binnen eerder genoemde aanduiding ‘transformatie afweegbaar’ van de (voormalige) Uitwerkingsplankaart en niet gelegen in of nabij gebieden met bestaande of te ontwikkelen natuur- en/of landschapswaarden of waar andere belangen aan de orde

zijn. Naar aanleiding van de nadien voor dit bestemmingsplan uitgevoerde milieueffectrapportage en Passende beoordeling in het kader van de Natuurbeschermingswet en vanwege de Verordening ruimte, zal voor die bedrijven de maximale oppervlaktemaat evenwel 3 ha blijven.

De maximale oppervlaktemaat per glastuinbouwbedrijf van de bedrijven die mogen doorgroeien is ingevolge de StructuurvisiePlus 5 ha. Voor doorgroei naar maximaal 5 ha gelden randvoorwaarden, waaronder landschappelijke inpassing en/of landschapsontwikkeling.

In overleg met de gemeente heeft de Vereniging Glastuinbouw Etten-Leur - een vereniging opgericht door gezamenlijke glastuinders in Etten-Leur - bezien op welke wijze invulling gegeven kan worden aan de beleidsmatige glastuinbouw-mogelijkheden van genoemde plannen. Dit heeft geleid tot een Gebiedsvisie Herstructurering Glastuinbouw Etten-Leur van genoemde vereniging. De visie is tot stand gekomen in overleg met diverse partijen: provincie, het projectbureau van de Gebiedscommissie Brabantse Delta, het waterschap, het Coördinatiepunt Landschapsbeheer van het Brabants Landschap (in verband met het aspect landschappelijke inpassing), de Brabantse Milieufederatie, IVN Vereniging voor Vogel- en Natuurbescherming Etten-Leur e.o. en de gemeente.

De hoofdlijn van de Gebiedsvisie Herstructurering Glastuinbouw kan als volgt worden samengevat:

Nieuwvestiging van of omschakeling naar glastuinbouw vindt alleen plaats binnen delen van de vestigingsgebieden glastuinbouw die gelegen zijn binnen de aanduiding ‘transformatie afweegbaar’ van het (voormalige) Uitwerkingsplan voor de Stedelijke regio Breda – Tilburg, waarbij de zuidgrens van het zuidelijke vestigingsgebied uit genoemd Uitwerkingsplan op de weg Vossenbergsevaart ligt. Er zijn slechts beperkte mogelijkheden voor nieuwvestiging of omschakeling. Dit is geheel conform het vastgestelde beleid van provincie en gemeente. Bepaalde delen van de vestigingsgebieden uit genoemd Uitwerkingsplan zijn vanwege de ligging en de aanwezige (lokale) natuur- en landschapswaarden niet geschikt voor glastuinbouw. Een groot deel van de beleidsruimte kan daardoor niet worden benut.

Mede daarom is het noodzakelijk en kan ook worden gemotiveerd dat de bedrijven die wel op een goede locatie zijn gelegen meer beleidsruimte krijgen om in de toekomst mee te kunnen met de ontwikkelingen binnen de sector. De beleidsgrens van 5 ha wordt in ieder geval onvoldoende geacht, gelet op de ontwikkelingen in de sector. Het is zowel voor de sector als voor het gebied zelf beter en daarmee duurzamer de fysiek beschikbare ruimte te bieden aan een beperkt aantal bedrijven (veelal bestaand) en deze daarmee toekomstperspectief te bieden, dan diezelfde ruimte te verdelen over meerdere bedrijven met een maximale oppervlaktemaat, die onvoldoende perspectief biedt.

Gestreefd wordt naar clustering van bestaande en nieuwe bedrijven. Daarmee kan ook de landschappelijke inpassing op clusterniveau plaatsvinden. Tevens wordt een bijdrage geleverd aan een stuk landschapsontwikkeling. Bij de landschappelijke

inpassing en ontwikkeling wordt aansluiting gezocht bij bestaande of te ontwikkelen structuren in het landschap.

De gemeenteraad heeft op 4 november 2008 een standpunt ingenomen over de Gebiedsvisie Herstructurering Glastuinbouw van de Vereniging Glastuinbouw Etten-Leur (hierna ook te noemen: gebiedsvisie). Kort samengevat heeft de gemeenteraad besloten:

- in te stemmen met de Gebiedsvisie Herstructurering Glastuinbouw Etten-Leur, met uitzondering van twee locaties en verder twee individuele bedrijfsvoeringen nader te bezien;
- deze besluitvorming over de Gebiedsvisie Herstructurering Glastuinbouw Etten-Leur te vertalen in het nieuwe bestemmingsplan Buitengebied en, in afwachting daarvan, de gebiedsvisie en de besluitvorming daarover te hanteren als uitgangspunt voor eventuele individuele planologische procedures;
- de gebiedsvisie met inachtneming van de besluitvorming aan te merken als inrichtingsplan voor (beide deelgebieden van) het doorgroeigebied Etten-Leur Oost.

De hoofdlijn van de Gebiedsvisie Herstructurering Glastuinbouw Etten-Leur is door de gemeenteraad onderschreven. Ter toelichting op de gemeentelijke besluitvorming het volgende.

In het (voormalige) Uitwerkingsplan van het Streekplan 2002 voor de Stedelijke regio Breda – Tilburg zijn de delen van de vestigingsgebieden glastuinbouw aangegeven waar nieuwvestiging van en omschakeling naar glastuinbouw mag plaatsvinden. Alleen in die delen van de vestigingsgebieden mag nieuwvestiging van en omschakeling naar glastuinbouw plaatsvinden, waarbij de zuidgrens van het zuidelijke vestigingsgebied uit genoemd Uitwerkingsplan op de weg Vossenbergsevaart ligt. Verder mag daar doorgroei van de bestaande glastuinbouwbedrijven plaatsvinden.

In de overige delen van de vestigingsgebieden glastuinbouw, zoals aangegeven in het (voormalige) Gebiedsplan Brabantse Delta, mag alleen doorgroei van de bestaande glastuinbouwbedrijven plaatsvinden (dus geen nieuwvestiging en omschakeling). Ook mag doorgroei plaatsvinden in de doorgroeigebieden glastuinbouw zoals aangegeven in het (voormalige) Gebiedsplan Brabantse Delta, mits sprake is van een, in overleg met belanghebbende partijen opgesteld, duurzaam en strak begrensd bestemmings- en inrichtingsplan. De gebiedsvisie kan, met inachtneming van de gemeentelijke besluitvorming daarover, aangemerkt worden als het vereiste inrichtingsplan.

Bepaalde delen van de vestigingsgebieden uit eerder genoemd (voormalig) Uitwerkingsplan zijn bij nadere beschouwing echter niet of minder geschikt voor nieuwvestiging van of omschakeling naar glastuinbouw. Verder kan opgemerkt worden dat op enkele andere geschikte plaatsen binnen de vestigingsgebieden meer ontwikkelingen worden voorzien dan waarvan tot op heden in de planologische kaders is uitgegaan. Per saldo zal het eindplaatje voor de provinciale en gemeentelijke glastuinbouwdoelstellingen weinig tot geen verschil betekenen. De hectares komen deels alleen op iets andere, bij nader inzien passendere plaatsen te liggen.

Daarbij wordt de koppeling van een relevant deel van de glastuinbouwopgave aan de bestaande bedrijven gezien als een vorm van zuinig ruimtegebruik.

Behalve voor de glastuinbouwsector en uit oogpunt van zuinig ruimtegebruik, is het ook voor het buitengebied in zijn algemeenheid beter om de ontwikkelingen op een aantal passende plaatsen, in dit geval bij en in de naaste omgeving van een aantal nabij elkaar gelegen bestaande glastuinbouwbedrijven te laten plaatsvinden. Bij concentratie op voor de hand liggende en passende locaties zal veel gemakkelijker sprake kunnen zijn van een goede en gezamenlijke invulling van de diverse duurzaamheidaspecten c.q. van synergievoordelen. Behalve dat in de gebiedsvisie wordt gevraagd om de ontwikkelingen deels op wat andere, passendere plaatsen te laten plaatsvinden, mag niet onvermeld blijven dat de gebiedsvisie, behalve in landschappelijke inpassing, ook in landschapsverbetering voorziet. En in relatie tot natuur en landschap mag verder niet onvermeld blijven dat het huidige/vorige bestemmingsplan Buitengebied zelfs nog vestigings- en omschakelingsmogelijkheden biedt buiten de vestigingsgebieden. Deze mogelijkheden zullen met dit nieuwe bestemmingsplan uiteraard ook weggenomen worden.
Het eindresultaat, zoals neergelegd in de Gebiedsvisie Herstructurering Glastuinbouw Etten-Leur, wordt door de betrokken partijen, zowel voor de glastuinbouwsector als voor natuur en landschap, in totaliteit bezien, als positief beschouwd en moet een goede balans worden geacht.

Het is zowel voor de glastuinbouwsector als voor het buitengebied in zijn algemeenheid beter om de fysiek beschikbare ruimte te bieden aan een beperkt aantal bedrijven (veelal bestaand) en deze daarmee toekomstperspectief te bieden, dan diezelfde ruimte te verdelen onder meerdere bedrijven met een maximale oppervlaktemaat die onvoldoende perspectief biedt. De beschikbare ruimte niet versnipperen en een oppervlaktemaat die voldoende toekomstperspectief biedt, vormen een belangrijk duurzaamheidaspect.

Binnen de voorgestane glastuinbouwgebieden (clusters) wordt in dit bestemmingsplan een bovennorm van 8 ha netto glas per bedrijf opgenomen binnen een bouwvlak van 9 ha, een norm die naar de mening van het gemeentebestuur voldoende toekomstperspectief biedt. Deze maatvoering is, als onderdeel van een aangewezen glastuinbouwgebied op de juiste plaats, nog inpasbaar in het Etten-Leurse landschap en wordt ook in de gebiedsvisie genoemd. De bovennorm is in voorliggend bestemmingsplan geregeld via een wijzigingsbevoegdheid. In het kader van die wijzigingsbevoegdheid dienen op het betreffende schaalniveau de diverse planologisch relevante aspecten nader onderzocht en afgewogen te worden. Denk bijvoorbeeld aan: flora en fauna, landschappelijke inpassing, watertoets, archeologie en planschade. In het kader van de individuele procedures zal ook steeds de exacte, nadere invulling van de zoekgebieden binnen de betreffende clusters nog nader beschouwd worden.

Naar aanleiding van de na de besluitvorming over de gebiedsvisie voor dit bestemmingsplan uitgevoerde milieueffectrapportage en Passende beoordeling in het kader van de Natuurbeschermingswet en vanwege de Verordening ruimte, blijft buiten de voorgestane glastuinbouwgebieden (clusters) de maximale oppervlaktemaat per

glastuinbouwbedrijf 3 ha, tenzij het bedrijf gelegen is in of nabij een gebied met bestaande of te ontwikkelen natuur- en/of landschapswaarden of waar andere belangen aan de orde zijn. Dan geldt een andere passende maatvoering.

Naar de mening van het gemeentebestuur spoort het vorenstaande geheel met de beleidsdoelen van het provinciale en gemeentelijke glastuinbouwbeleid. Ook het voornaamste doel van de Vereniging Glastuinbouw met de gebiedsvisie wordt met het vorenstaande gerealiseerd: komen tot een verantwoorde ontwikkeling van de glastuinbouw in gebieden, met binnen deze gebieden ruimte voor groei boven de huidige norm van 5 ha en landschappelijke inpassing op clusterniveau in plaats van de bedrijfsniveau (landschappelijke inpassing op clusterniveau mits gegarandeerd kan worden dat realisering daarvan op korte termijn plaatsvindt, anders inpassing op bedrijfsniveau).

Wel moet beseft worden dat met de gemeentelijke besluitvorming over de Gebiedsvisie Herstructurering Glastuinbouw Etten-Leur de grenzen voor de glastuinbouw in Etten-Leur écht bereikt zijn. Ook in de StructuurvisiePlus was reeds aangegeven dat bedrijven die een verdere doorgroei voorstaan er beter aan doen zich te richten op vestigingsgebieden buiten Etten-Leur.

Verder wordt verwezen naar de Gebiedsvisie Herstructurering Glastuinbouw Etten-Leur en de specifieke gemeentelijke besluitvorming daarover.

Beleidsnota Cultuur, toerisme en recreatie
De gemeente heeft een beleidsnota Cultuur, toerisme en recreatie. Deze nota is in maart 2009 door de gemeenteraad vastgesteld. De inhoud van die nota en van voorliggend bestemmingsplan zijn op elkaar afgestemd.

Etten-Leur heeft een heel gevarieerd buitengebied. Er is sprake van een sterke verwevenheid van landbouw, natuur, water en recreatie. Het buitengebied van Etten-Leur moet vooral geschikt worden geacht voor extensief recreatief medegebruik, zoals wandelen, fietsen en kanovaren ofwel routegebonden recreatie. Ook kleinschalig kamperen (kamperen bij de boer) en functieveranderingen in het kader van plattelandsvernieuwing worden - waar passend - mogelijk geacht. Er worden geen intensieve en/of grootschalige recreatieve ontwikkelingen voorzien en ook niet passend geacht.

Gemeentelijk windenergiebeleid
In 2005 heeft de gemeenteraad een Kadernotitie Windenergie Etten-Leur vastgesteld. Voor wat betreft windenergie vormt deze notitie nog steeds het beleidskader. Het bestaande windpark langs de Groene Dijk en de twee nieuwe windparken nabij de Bollendonkseweg en Zwartenbergseweg worden in voorliggend bestemmingsplan als zodanig bestemd. Er zijn geen mogelijkheden meer voor nieuwe ontwikkelingen.

Overig beleid
Ander voor het plangebied van dit bestemmingsplan relevant beleid dat specifieke thema's betreft zoals archeologie, hergebruik van vrijkomende agrarische bedrijfsbebouwing (VAB-beleid), verbrede landbouw en nevenactiviteiten, teeltondersteunende voorzieningen, mantelzorg, huisgebonden beroepen en de huisvesting van seizoenarbeiders, is opgenomen bij het betreffende thema in hoofdstuk 4.

2.4 Beleidsmatige aandachtspunten

In deze paragraaf staan puntsgewijs belangrijke beleidsmatige aandachtspunten die van belang zijn voor het bestemmingsplan Buitengebied voor de gemeente Etten-Leur:

- mogelijke doorwerking Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte en AMvB Ruimte en via beleid en regelgeving provincie;

- doorvertaling Structuurvisie ruimtelijke ordening Noord-Brabant en Verordening ruimte Noord-Brabant:
  - begrenzing stedelijk – landelijk gebied;
  - zorgplicht voor ruimtelijke kwaliteit en kwaliteitsverbetering van het landschap;
  - Ecologische Hoofdstructuur (EHS), zoekgebieden voor ecologische verbindingszones (evz's) en attentiegebied ehs;
  - waterbergingsgebieden, attentiegebieden ehs en zoekgebieden voor behoud en herstel van watersystemen;
  - groenblauwe mantel;
  - aardkundige en cultuurhistorische waarden;
  - bepalingen ten aanzien van intensieve veehouderijbedrijven;
  - bepalingen met betrekking tot glastuinbouw;
  - bepalingen ten aanzien van grondgebonden en overige niet-grondgebonden agrarische bedrijven (niet zijnde intensieve veehouderij of glastuinbouw), onder meer over uitbreiding en omschakeling, permanente en tijdelijke teeltondersteunende voorzieningen en teeltondersteunende kassen;
  - regels met betrekking tot woningen, agrarisch-technische hulpbedrijven en agrarisch verwante bedrijven, horecabedrijven, recreatiewoningen en overige niet-agrarische activiteiten.

- doorvertaling relevante waterhuishoudkundige zaken:
  - zie onder vorige punt (vanuit Verordening ruimte);
  - waterkeringszones;
  - leggerwaterlopen / categorie A-waterlopen;

- doorvertaling gemeentelijk beleid:
  - StructuurvisiePlus 2020;
  - programma-akkoord voor raadsperiode 2010-2014;
  - beleid glastuinbouw: uitwerking van de vestigings- en mogelijke doorgroeigebieden glastuinbouw en doorvertaling gemeentelijke besluitvorming over Gebiedsvisie Herstructurering Glastuinbouw Etten-Leur;

- agrarisch beleid;
- beleid toerisme en recreatie;
- archeologiebeleid;
- natuur- en landschapsbeleid;
- milieubeleid;
- waterbeleid;
- windenergiebeleid;
- overig thematisch beleid (zie hoofdstuk 4).

3 Beschrijving en analyse plangebied

In dit hoofdstuk zijn de kenmerken van het plangebied omschreven. De voor dit bestemmingsplan ruimtelijk relevante aspecten (kwaliteiten, waarden en functies) komen kort en bondig aan de orde. Vanuit de omschrijving van de aanwezige waarden/kwaliteiten en functies zijn aan het einde van dit hoofdstuk aandachtspunten voor dit bestemmingsplan benoemd.

3.1 Gebiedskarakteristiek

De gemeente Etten-Leur ligt ten westen van Breda en ten oosten van Roosendaal. De gemeente Etten-Leur is circa 5.600 ha groot en telde op 1 januari 2013 42.273 inwoners. Hiervan zijn de meeste woonachtig in de kern Etten-Leur.

In de gemeente Etten-Leur ligt één kern: Etten-Leur. Deze kern is ontstaan uit de lintdorpen Etten en Leur. Omstreeks 1968 zijn deze dorpjes aan elkaar gegroeid. De gemeente Etten-Leur maakt deel uit van het westen van Brabant, met Breda als stedelijk knooppunt. In dit grotere verband zijn, door de aanwezige infrastructuur van wegen (A58), spoorlijn en water (rivier de Mark), sterke relaties in oostelijke en westelijke richting. In regionaal verband kan er worden gesproken over de Brabantse stedenrij. Vanaf Bergen op Zoom tot aan Tilburg liggen op een bepaalde afstand van elkaar steden met een groene noord-zuidgerichte geleding ertussen.

Het buitengebied ten noorden van Etten-Leur wordt gekenmerkt door een overwegend open landschap, dat is gestructureerd door waterlopen met kades en dijken en veelal bomenrijen daarlangs. Hier en daar komen broekbosjes voor. Ten zuiden van Etten-Leur bevindt zich een veenontginningslandschap, met afwisselend grote en kleine boscomplexen, heide, grasland en akkers. Rondom de kern komt een zandlandschap voor, dat wordt gekenmerkt door een halfopen karakter met macroreliëf en een kleinschalig patroon van weg- en erfbeplantingen. Het overgrote deel van de gemeente bestaat uit landerijen met aansluiting op natuurgebieden als De Pannenhoef en Het Liesbos, en enkele natuurgebieden in het noordelijk deel van de gemeente, zoals Zwermlaken en De Berk.

De korte gebiedskarakteristiek is hierna verder uitgewerkt in een nadere beschrijving en analyse van het plangebied.

3.2 Beschrijving en analyse gebied

De beschrijving van het plangebied is opgezet conform de lagenbenadering. Deze benadering omvat de volgende drie lagen:

1 de landschappelijke onderlegger;
2 de droge en natte infrastructuur en technische infrastructuur;
3 het grondgebruik/de functies.

3.2.1 Laag 1: De landschappelijke onderlegger

Ondergrond

Etten-Leur wordt gekarakteriseerd door een geomorfologische structuur die bestaat uit de overgang tussen het noordelijke lager gelegen, vlakke gebied met klei en veenafzettingen en het zuidelijke, hoger gelegen glooiende dekzandgebied. De structuur is ontstaan over een zware kleilaag, die zo'n half miljoen jaar geleden gevormd werd en slechts op enkele meters diep zit. In deze kleilaag zijn grote noord-zuid lopende dalen uitgesleten, die ook nu nog de golvingen in het terrein bepalen. Op de zware kleilaag is, door de wind, een laag dekzand afgezet, waardoor de noord-zuid gerichte beekdalen werden afgedamd. Deze ruggen van dekzand zijn nog grotendeels herkenbaar als donken in het huidige landschap. Na de jongste ijstijd werd er in de laagten van het terrein veen gevormd, wat later deels is afgegraven voor de turfwinning. Naar het zuidwesten loopt het gebied steeds verder op, waarbij de golvingen in het landschap een hoogte bereiken van 9 tot 10 m + NAP. In het noorden bevinden zich aardkundig waardevolle gebieden als Zwermlaken en De Berk.

Het grondwatersysteem kan worden gekarakteriseerd in een drietal gebiedstypen met verschillende hydrologische eigenschappen; infiltratiegebieden, intermediaire gebieden en kwelgebieden. De infiltratiegebieden zijn te vinden op hoger gelegen, droge zandgronden. Tussen de infiltratiegebieden en de kwelgebieden liggen de intermediaire gebieden, waar zowel kwel als infiltratie kan plaatsvinden. In de kwelgebieden is sprake van opkomend grondwater. De hoofdafwatering van het oppervlaktewater in het gebied verloopt via vaarten en beken, die overwegend in een zuid-noordrichting lopen en uitmonden in de Mark. Het meest zuidelijke deel van het dekzandgebied watert echter naar het zuiden af op de Bijloop. Hierdoor is sprake van een scheiding van het oppervlaktewatersysteem. Karakteristiek zijn de voormalige turfvaarten. Het water van de Mark heeft een aan- en afvoerfunctie en een gebruiksfunctie als viswater en vaarwater. De belangrijkste waterlopen als de Leurse Haven, de Halsche Vliet, de Kibbelvaart en Laakse Vaart, de Brandse Vaart en de Vossenbergsevaart fungeren, naast de waterafvoer, als ecologische verbindingszone. Het merendeel van de hoofdwaterlopen ligt in beekdalen.

Landschap en cultuurhistorie/archeologie

Cultuurhistorie bepaalt mede de identiteit van Etten-Leur. De historische lijnen (zoals oorspronkelijke wegen), donken, waterlopen, beekdalen, monumenten en beeldbepalende accenten (zoals molens en de watertoren) zijn structuurbepalend voor het gebied.

Binnen de gemeente is historische bebouwing aanwezig. Zo is de historische kern van Etten nog altijd herkenbaar als een markante noord-zuid gerichte baannederzetting (Markt). Aan de zuidzijde van de Markt liggen overwegend meerlaagse gebouwen (gedateerd tussen 1600-1800), terwijl naar het noorden toe overwegend eenlaagse bebouwing te vinden is (circa 1800-1900). Leur heeft zich daarentegen als een oost-west gerichte as (de Korte en Lange Brugstraat) met een centraal plein ontwikkeld als een verkeersnederzetting. Rondom het havenhoofd liggen enkele karakteristieke bedrijfscomplexen (uit circa 1900- 1920), waaronder de zeepfabriek en de molen. De Midden Donk is een gaaf voorbeeld van een uitgedunde voormalige veennederzetting, in de vorm van een onregelmatig bebouwd lineair wegdorp, dat bestaat uit

hoofdzakelijk haaks op de weg gebouwde langgevelboerderijen en schuren. De Hoge Bremberg is een gaaf voorbeeld van een wegnederzetting langs een smalle, rechte en hoger gelegen weg, met verspreid gelegen boerderijen, en resten van eiken en laanbeplanting.

Aan de westzijde van de gemeente bevindt zich de Laakse Vaart. Een herkenbare voormalige turfvaart, die is gelegen tussen begeleidende kaden ter weerszijde. De Kibbelvaart is eveneens een voormalige turfvaart, gelegen tussen de veen-ontginningen bij Rucphen en de samenvloeiing met de Laakse Vaart. Op de donken tussen de Laakse Vaart en de Kibbelvaart liggen de klinkerwegen Midden Donk en Lage Donk.

Ten zuidoosten van Etten-Leur ligt een cultuurhistorisch waardevol gebied van redelijk hoge waarde. Dit betreft een onderdeel van een akkercomplex met bouwland en grasland ten zuidoosten van Etten-Leur. Het betreffende gebied heeft een afwisselende blok- en strookvormige percelering.

Ten noordwesten van Etten-Leur ligt een ander cultuurhistorisch waardevol gebied van redelijk hoge waarde. Het gaat om een poldercomplex (onder andere Westpolder, Hillekens en Leemblokken) waarvan de ontsluiting via vaarten en wegen noord-zuid getraceerd is. Ten gevolge van schaalvergroting in de landbouw is de percelering grootschalig geworden. De voormalige turfvaarten Kibbelvaart en Laakse Vaart lopen door het vlak heen.

Ook kent Etten-Leur cultuurhistorisch waardevolle gebieden van hoge waarde. Het betreft het oostelijk deel van de Westpolder (Windgat/Kelsdonk/Zwermlaken) en de Haagse Dijk en een gedeelte van de Oostpolder. Het oostelijk deel van de Westpolder bestaat uit langgerekte smalle kavels, deels voorzien van perceelsrandbegroeiing. Opvallend zijn de verspreide broekbosjes. In de Oostpolder is de percelering minder gestructureerd. De Haagse Dijk is een oude dijk met slingerend verloop waarlangs de Halsche Vliet ligt en diverse wielen.

De perceelsrandbegroeiing en watergangbeplanting van schietwilg en populier aan de Laakse Vaart zijn historisch waardevol. In de Westpolder zijn gedeeltelijk de nog oorspronkelijke langgerekte percelen aanwezig, met oud hakhout en struweel van schietwilg, zwarte els, es, grauwe wilg, hazelaar, katwilg, zomereik, populier en ruwe berk. Het struweel aan de Haagse Dijk, de Zeedijk, en de Zwartenbergse Polder is karakteristiek. Aan de Sprundelsebaan liggen een laanbeplanting en houtwallen van zomereik, ruwe berk, sporkehout, wilde lijsterbes en moeraseik.

De gemeente kent 65 rijksmonumenten en 51 gemeentelijke monumenten, waarvan de meeste zijn gelegen in en in de directe omgeving van de kern Etten-Leur. Deze monumenten worden beschermd via de Monumentenwet en de gemeentelijke Erfgoedverordening.

Ingevolge de Monumentenwet moet bij de vaststelling van een bestemmingsplan rekening worden gehouden met aanwezige en te verwachten archeologische waarden. Deze waarden worden via het omgevingsvergunningenstelsel beschermd.

Zij kunnen ook dienen als inspiratiebron voor nieuwe ontwikkelingen. De gemeenteraad van Etten-Leur heeft op 11 oktober 2010 het beleid ter bescherming van het archeologisch erfgoed vastgesteld, inclusief een gemeentelijke archeologische beleidskaart. Het archeologisch beleid en de beleidskaart zijn in onderhavig bestemmingsplan doorvertaald. Aan de in het plangebied aanwezige gebieden met archeologische verwachtingswaarden is een dubbelbestemming toegekend. Zie hiervoor hoofdstuk 4.

Landschap en ruimte/landschapsbeeld
De landschappelijke structuur kent een duidelijk aanwezige oost-west lopende zonering, van een verstedelijkingsband met rijksweg en spoorlijn en hieraan parallel lopende landschappelijke zones in het buitengebied. Zones met het gebruiksaccent op landbouw worden hierin afgewisseld door zones met het accent natuur en landschap, en de zone van bebouwing.

Langs de Mark ligt een brede zone van beemden. Door bemaling zijn deze beemden geschikt gemaakt als weidegebied. Het overwegend open landschap is gestructureerd door de waterlopen met kades en dijken en veelal bomenrijen daarlangs. In de open ruimte liggen erfbeplantingen als zelfstandige, compacte puntelementen. Het overgangsgebied wordt gekarakteriseerd door een open landschap met gegraven veenputten en opgaande broekbosjes, waarin de natuur zich op enkele plaatsen optimaal heeft kunnen ontwikkelen. In de zones juist ten noorden en ten zuiden van de kern is een halfopen en kleinschalig zandlandschap te vinden met weg- en erfbeplantingen. In het uiterste zuiden van Etten-Leur is een relatief jong veenontginningslandschap te vinden met afwisselend grote en kleine boscomplexen, heide, grasland en akkers. Alleen in de omgeving van ‘De Padvinder’ zijn nog vochtige plaatsen vanuit vroegere tijden terug te vinden. Het landschap is hier erg aantrekkelijk door zijn afwisseling.

De landschappelijke zones worden in de noord-zuidrichting op verschillende plaatsen door waterlopen en vaarten doorsneden. De beekdalen ontstonden daar waar het regenwater naar de laagste delen stroomde en door een ondergrond van leem werd tegengehouden. Hierdoor werden uitgestrekte moerassen en vennen gevormd. Onder de dunne laag klei is op veel plaatsen veen te vinden. Dat is ook het geval in de zuidelijk gelegen beekdalen. Daar waar men het veen in het verleden heeft afgegraven, ontstonden op verscheidene plaatsen ‘frikken’; dit zijn kleine bospercelen op drassige gronden.

Natuur en ecologie/landschapsecologie
De natuurwaarden in het buitengebied van de gemeente Etten-Leur zijn in hoofdzaak gekoppeld aan kleinschalige elementen, zoals natte gebiedjes, wielen en waterlopen in het noorden en singels, struwelen, bosjes en houtwallen in het zuiden van de gemeente. Het overgrote deel van het buitengebied bestaat uit agrarisch gebied.

Het noordelijke kleigebied kent relatief weinig natuurwaarden, echter langs de Mark en langs vaarten komen moeras- en rietvegetaties voor. De kop van de Krijtenburgse Polder is van belang voor verschillende soorten amfibieën, moerasvogels en planten. Talrijke keren zijn in het gebied de dijken doorgebroken en, als gevolg hiervan (en

door het wegspoelen van de bodem), zijn ‘wielen’ (poelen) ontstaan. De wielen langs de Haagse Dijk/Halsche Vliet zijn van belang voor moerasvogels, amfibieën, zoals kikkers, padden en salamanders, en planten in de oeverzone. De functie van het zeekleigebied als weidevogelgebied is heel beperkt. Plaatselijk heeft het zeekleigebied een functie voor pleisterende ganzen en zwanen.

Het overgangsgebied heeft deels hoge actuele natuurwaarden. Dit betreft vooral floristische/vegetatiekundige waarden in de grotere natuurgebieden De Berk en Kelsdonk/Zwermlaken. Vooral de diverse soorten van verlanding herbergen veel opvallende plantensoorten en enkele diersoorten. Tevens komen diverse opvallende broedvogels voor. Ook op en langs de agrarische gronden zijn verschillende natuurwaarden aanwezig. De belangrijkste factoren die ten grondslag liggen aan deze natuurwaarden zijn de gunstige hydrologische situatie, de bodemopbouw, de variatie aan terreintypen en het beheer.

Het centraal en zuidelijk zandgebied kennen vooral natuurwaarden van lokale aard. Op diverse plaatsen komen vogels voor in de struwelen, bosjes, houtwallen en houtsingels. Op een beperkt aantal plaatsen buiten de natuurgebieden komen relatief zeldzame amfibieën voor. In het zuiden bevindt zich natuurgebied De Pannenhoef. Ook hier is sprake van diverse bijzondere natuurwaarden.

De belangrijkste gebieden met natuurwaarden liggen binnen de voormalige Groene Hoofdstructuur (GHS) en maken onderdeel uit van de EHS of de groenblauwe mantel.

De huidige gebieden met hogere natuurwaarden zijn slechts gering in omvang, wat doorgaans een belangrijke beperking is voor de spontane ecologische ontwikkeling van deze of overige gebieden. De natuurwaarden van het gebied kunnen worden geconserveerd en versterkt door geringe uitbreiding (project Groene Schakel, Stimuleringskader Groene en Blauwe diensten en de realisering van de groencorridor uit de StructuurvisiePlus) en de mogelijkheid tot onderlinge koppeling door middel van de aanleg van ecologische verbindingszones. Daarnaast is de afstemming tussen verschillende functies en het grondgebruik met ecologie een kans voor de versterking van de natuurwaarden.

3.2.2 Laag 2: De droge en natte infrastructuur en leidingen

Droge infrastructuur

De gemeente Etten-Leur ligt tussen de steden Breda en Roosendaal. Ten zuiden van de kern ligt de recent omgelegde rijksweg A58, die met twee afslagen (afslag Centrum aan de zuidoostzijde en afslag Vosdonk aan de zuidwestzijde) zorg draagt voor een goede ontsluiting van Etten-Leur voor het wegverkeer. Direct ontsloten via de beide afslagen ligt de Parklaan, die uitkomt op de centraal gelegen ondergrondse parkeergarage van het centrum. Op een lager schaalniveau wordt Etten- Leur in noord-zuidrichting ontsloten door respectievelijk de N633 (de Zevenbergseweg), de N637 (de Rijsbergseweg) en de Hoevenseweg, Vossendaal en Vosdonk.

De spoorlijn Breda-Roosendaal loopt in oost-westelijke richting door het bebouwde gebied van Etten-Leur. Centraal in de kern, aan het einde van de Anna van Berchemlaan, ligt het NS-station.

Kenmerkend voor de gemeente Etten-Leur is tenslotte de aanwezigheid van diverse, vanuit het verleden nog herkenbare, wegenstructuren in het buitengebied.

Natte infrastructuur

De gemeente omvat een natte infrastructuur bestaande uit een aantal wateren en waterlopen. De belangrijkste waterlopen zijn de Leurse Haven, de Halsche Vliet, de Kibbelvaart en Laakse Vaart, de Brandse Vaart en de Vossenbergsevaart. Daarnaast heeft de rivier de Mark een betekenis als vaarroute richting Dinteloord, Volkerak en Breda.

Technische infrastructuur (leidingen en veiligheidzones)

In de gemeente Etten-Leur komen diverse planologisch relevante leidingen voor. Het gaat daarbij om aardgas- en watertransportleidingen, afvalwatertransportleidingen en hoogspanningsleidingen. In de directe omgeving van deze leidingen gelden beperkingen voor nieuwe ontwikkelingen. Zie voor de wijze van uitwerking in dit bestemmingsplan hoofdstuk 4.

3.2.3 Laag 3: Het grondgebruik/de functies

De gemeente Etten-Leur is een landelijke gemeente, waarin het agrarisch gebruik van gronden van vroeger uit de voornaamste economische drager is geweest.

Het totale aantal landbouwbedrijven in Etten-Leur is de afgelopen jaren sterk gedaald. Waren er in 1994 nog 321 landbouwbedrijven en in 2000 nog 258, in 2010 waren dit er nog 175. Ook het totale ruimtebeslag ten behoeve van de landbouw daalt, zij het in minder sterke mate. In 2010 was nog bijna 2.900 ha (circa 70% van het totale buitengebied) in gebruik als landbouwgrond. In 2000 betrof dit nog circa 3.244 ha.

De afname in het aantal landbouwbedrijven doet zich, zowel relatief als absoluut gezien, met name voor onder rundveebedrijven (van 96 in 2000 naar 55 in 2010) en vleesvarkensbedrijven (van 18 in 2000 naar minder dan 10 in 2010). Zowel qua aantallen als qua ruimtebeslag is de intensieve veehouderijsector beperkt van omvang.

Naast landbouwbedrijven, komen er in de gemeente Etten-Leur ook andere bedrijven voor, zoals: agrarisch-technische hulpbedrijven, agrarisch verwante bedrijven, paardenhouderijen, buitengebied gebonden bedrijven en niet-agrarische bedrijven. Ook komen er burgerwoningen voor.

Binnen het plangebied liggen verschillende bos- en natuurgebieden. Het gaat om de volgende bos- en natuurterreinen: deel van Pannenhoef, Kelsdonk/Zwermlaken en De Berk. Daarnaast ligt, aangrenzend aan het plangebied een recreatieplas: de Westpolderplas met jachthaven De Turfvaart. Bovendien zijn er in de gemeente Etten-Leur enkele boerderijcampings (kamperen bij de boer) gelegen. De in de gemeente aanwezige sportvelden liggen vrijwel allemaal binnen de bebouwde kom. Slechts enkele sportvelden maken deel uit van het plangebied van voorliggend bestemmingsplan.

3.3 Gebiedsgerichte aandachtspunten

In deze paragraaf staan puntsgewijs enkele belangrijke gebiedsgerichte aandachtspunten. Deze zijn van belang voor het bestemmingsplan Buitengebied van de gemeente Etten-Leur:

- voldoende ontwikkelingsmogelijkheden voor de agrarische sector;
- aandacht voor verbrede landbouw en nevenactiviteiten;
- behoud en versterking van bos- en natuurgebieden;
- behoud en stimulering van landschappelijke kwaliteiten, mede in relatie tot het project landschapsbeheer (provinciaal Stimuleringskader Groene en Blauwe Diensten);
- behoud en versterking van water, beken en hun beekdalen mede in relatie tot de doorvertaling van (waterbergings)aspecten uit het provinciale beleid, het beleid van het waterschap en het beleid over ecologische verbindingszones;
- behoud van cultuurhistorische en archeologische waarden;
- infrastructuur: rijkswegen, interlokale en lokale wegen specifiek bestemmen; paden binnen gebiedsbestemmingen;
- een goede juridisch-planologische regeling voor de agrarische bedrijven afhankelijk van ligging in het buitengebied op basis van het provinciale beleid (in casu Verordening ruimte Noord-Brabant 2012) en het gemeentelijke beleid (Nota van Uitgangspunten bestemmingsplan Buitengebied);
- hergebruik van vrijkomende agrarische bedrijfslocaties, met aandacht voor de ruimtelijke kwaliteit.

4 Hoofdlijnen bestemmingsplan

Dit hoofdstuk bevat de hoofdlijnen van dit bestemmingsplan qua plansystematiek, planthema's en bestemmingen. Voor het buitengebied van Etten-Leur is een groot aantal planthema's van belang. Deze planthema's worden hierna toegelicht, mede in relatie tot de gekozen planologisch-juridische uitwerking.

4.1 Doelen en uitgangspunten plan

Voor voorliggend bestemmingsplan geldt de volgende hoofddoelstelling:
Het bestemmingsplan Buitengebied voor de gemeente Etten-Leur richt zich op het behoud en waar mogelijk de versterking van de ruimtelijke en functionele kwaliteit van het plangebied. Het gaat hierbij met name om kwaliteit voor aan het buitengebied gebonden functies (landbouw, bos, natuur, landschap, recreatie en water), mede in relatie tot de dynamiek ervan en aanwezige waarden.

De ruimtelijke kwaliteit wordt bepaald door de gebruikswaarde, belevingswaarde en toekomstwaarde. De aanwezige landschappelijke waarden (inclusief cultuurhistorie) en natuurwaarden spelen hierbij een belangrijke rol. Verder wordt er rekening gehouden met ruimtelijk relevante water- en milieuaspecten. Daarnaast wordt er in het plan ingegaan op de overige functies in het plangebied. Veelal is het planologisch beleid voor deze overige functies ondergeschikt aan de hoofdfuncties van het buitengebied.

De hoofddoelstelling is uitgewerkt in de volgende subdoelen:

1 Landbouw: behoud en waar mogelijk versterking van de agrarische bedrijvigheid. Hierbij wordt rekening gehouden met de aanwezige landbouw (agrarische bedrijfsvoering en agrarische bedrijfsontwikkeling), verbrede landbouw en landbouw met een neventak.
2 Bos/Natuur: behoud en waar mogelijk versterking van de ecologische verscheidenheid. Hierbij wordt rekening gehouden met aanwezige soorten en de te realiseren en aanwezige ecologische (hoofd)structuur (water, bosgebieden, natuurgebieden, landschapselementen).
3 Landschap: behoud en waar mogelijk versterking van de landschappelijke identiteit en verscheidenheid, zowel visueel-ruimtelijk als cultuurhistorisch gezien. Hierbij wordt rekening gehouden met de landschappelijke onderlegger van de verschillende (deel)gebieden.
4 Archeologie/Cultuurhistorie: behoud respectievelijk verheldering van archeologische gebieden en cultuurhistorische structuren, clusters en linten, waarbij ook herstel door ontwikkeling plaats moet kunnen vinden.
5 Recreatie: behoud en waar mogelijk versterking van de mogelijkheden voor recreatie en recreatief (mede)gebruik, mede in relatie tot de aanwezige toeristisch-recreatieve infrastructuur (paden, routes, bossen).
6 Water: behoud, herstel en ontwikkeling van het bestaande watersysteem, mede in relatie tot het vasthouden en bergen van gebiedseigen water, maar indien doelmatig ook vanuit stedelijk gebied.

Voor het bereiken van de subdoelen gelden de volgende uitgangspunten:

1 Het scheiden (waar nodig) dan wel het verweven (waar mogelijk) van de verschillende functies in het buitengebied (landbouw, bos, natuur en landschap, alsmede recreatie en toerisme);
2 Terughoudendheid met niet-agrarische functies en niet functioneel aan het buitengebied gebonden functies, in het bijzonder in de ontwikkelingsgebieden voor de landbouw en op locaties waarvan de agrarische bestemming kan worden gehandhaafd ten behoeve van agrarische bedrijfsvoeringen;
3 Het behouden en waar mogelijk versterken van het landelijke karakter van het buitengebied, mede in relatie tot de functie als uitloopgebied voor extensieve recreatie;
4 Het behouden van aanwezige landschappelijke en natuurwaarden binnen het plangebied, in het bijzonder binnen de Ecologische Hoofdstructuur;
5 Het vasthouden van gebiedseigen water, het terugdringen van verdroging en het bereiken van een goede waterhuishouding en waterkwaliteit;
6 Duurzame ontwikkeling van het buitengebied, geen afwenteling van milieu-problemen, goede balans tussen natuur en milieu, economie en de mens, in ieder geval voldoen aan de milieuregelgeving.

De uitgangspunten voor het nieuwe bestemmingsplan sluiten aan bij de principes ter bevordering van de ruimtelijke kwaliteit, zoals deze door de provincie Noord-Brabant in de Verordening ruimte opgenomen zijn.

Ruimtelijke kwaliteit houdt in dat ruimtevragers rekening houden met de gebiedskenmerken en waarden. Een ruimtelijke ontwikkeling moet ook passen bij de aard, schaal en functie van haar omgeving. Bij ruimtelijke afwegingen dienen initiatiefnemers het principe van zorgvuldig ruimtegebruik toe te passen. Dat betekent dat eerst gekeken wordt naar mogelijkheden voor intensivering of hergebruik. Nieuw ruimtebeslag moet zo veel mogelijk voorkomen worden, nieuwvestiging (nieuwe bestemmingen/bouwvlakken met bouwmogelijkheden) is daarom niet mogelijk op basis van dit bestemmingsplan, behalve voor glastuinbouw. Daarnaast is gekozen voor een passende maatvoering voor de diverse functies, passend in het gebied en rekening houdend met aanwezige waarden.

Onder een kwaliteitsverbetering van het landschap worden begrepen alle inspanningen die zijn gericht op een aantoonbare en uitvoerbare verbetering van structuren of waarden op het vlak van natuur, water, landschap of cultuurhistorie. Ook verbeteringen van de extensieve recreatieve mogelijkheden van die omgeving behoren hiertoe. Bij kwaliteitsverbetering van het landschap kan in het bijzonder worden gedacht aan concrete tegenprestaties gericht op de verbetering van de volgende landschapsaspecten: bodem en water, natuur- en landschapselementen, cultuurhistorische elementen inclusief archeologie, recreatieve toegankelijkheid van het landschap, sloop en ontstening. Investeringen in het landschap betreffen nieuw te ontwikkelen structuren en elementen en/of het herstel van bestaande structuren en elementen. Ook kan een koppeling worden gelegd met de realisering van de ecologische hoofdstructuur en ecologische verbindingszones.

Bij hergebruik van voormalige agrarische bedrijfslocaties is sloop van overtollige bebouwing het uitgangspunt. De vereiste kwaliteitsverbetering is in voorliggend plan bij relevante ruimtelijke ontwikkelingen doorvertaald als voorwaarde voor afwijken van het bestemmingsplan dan wel bij het toepassen van wijzigingsbevoegdheden. Landschappelijke inpassing kan daarvan onderdeel zijn. Gekozen is voor meer algemene en kwalitatieve voorwaarden ten aanzien waarvan nader beleid wordt geformuleerd.

Op deze wijze blijft het mogelijk maatwerk te leveren, omdat ruimtelijke kwaliteit per definitie afhankelijk is van een 'genius loci'. Ook zijn in voorliggend plan voorwaarden opgenomen die rekening houden met de ligging in gebieden zoals deze zijn opgenomen in de provinciale Verordening ruimte.

4.2 Uitgangspunten plansystematiek en thema's

4.2.1 Plansystematiek algemeen

Deze planherziening bevat verschillende elementen. Er is sprake van waarden die beschermd worden en er zijn functies die grotendeels vastliggen. Het plan legt de bestaande situatie waar nodig vast en geeft toekomstige (kleinschalige) ontwikkelingen waar mogelijk de ruimte.

Door de diverse flexibiliteitsbepalingen kan behoud en herstel ook door ontwikkeling plaatsvinden. Binnen het plangebied worden veranderingen verwacht op het terrein van landbouw, vrijkomende agrarisch bedrijfsbebouwing (VAB), natuur en landschap, recreatie en water. Daar waar ontwikkelingen zijn voorzien, zijn deze in gebieden met waarden nader afgewogen. Afhankelijk van de invloed en omvang van de ontwikkeling kan ontwikkeling via afwijking of wijziging plaatsvinden. Op deze wijze wordt rekening gehouden met actuele waarden in het plangebied en zijn nieuwe ontwikkelingen niet op voorhand uitgesloten.

4.2.2 Zonering van gebieden en waarden

Voor wat betreft de zonering van gebieden in het buitengebied gaat dit plan uit van het hieraan voorafgaande bestemmingsplan (waarin de waarden nadrukkelijk zijn onderbouwd) en de zonering van de Verordening ruimte (waarin de oorspronkelijke Interimstructuurvisie en Paraplunota van de provincie Noord-Brabant zijn verwerkt) afgezet tegen de actuele situatie. De gemeenteraad en klankbordgroep hebben namelijk de intentie uitgesproken om als hoofdlijn zo (veel) mogelijk voort te borduren op het huidige/vorige bestemmingsplan en het daaraan ten grondslag liggende beleid, bijvoorbeeld qua gebiedsindeling/zonering. Dit mede vanuit oogpunt van continuïteit.

Er is vervolgens ook gekeken naar het actuele grondgebruik en naar actuele natuur- en/of landschapswaarden. Voor de agrarische gebieden, waar het gebruik voor de landbouw centraal staat, is onderscheid gemaakt in enerzijds ontwikkelingsmogelijkheden van agrarische bedrijven en anderzijds de bescherming van eventuele aanwezige waarden op agrarische gronden. Hierdoor ontstaat een onderverdeling naar een bestemming 'Agrarisch' en 'Agrarische met waarden'.

De analyse van gebruik en waarden heeft uiteindelijk geleid tot een bestemming ‘Agrarisch’, ‘Agrarisch met waarden’, ‘Bos’, ‘Natuur’ en/of ‘Water’ al dan niet in combinatie met een specifieke waardeaanduiding zoals bijvoorbeeld voor openheid van het landschap of struweelvogels. De specifieke waarden -zie voor een volledige opsomming de hierna opgenomen tabel- zijn als gebiedsaanduiding opgenomen, met daaraan gekoppeld een beschermende regeling om bepaalde bouwactiviteiten, werken of werkzaamheden aan een afweging te verbinden of te verbieden. Dit is toegespitst op de specifieke waarden. Hierbij vormen het vigerend/vorig bestemmingsplan, aanwezige natuuronderzoeken en de Verordening ruimte de basis.

De begrenzing van ‘Bos’, ‘Natuur’ en/of ‘Water’ is bepaald aan de hand van de feitelijke aanwezige situatie, in combinatie met de begrenzing van de EHS op basis van de Verordening ruimte. Onder het thema ‘Natuur, bos en landschap’ wordt meer in detail ingegaan op de wijze van bescherming van de ‘Ecologische hoofdstructuur’.

Een belangrijke nieuwe component in dit bestemmingsplan ten opzichte van het vigerende/voorgaande bestemmingsplan is de zogenaamde ‘groenblauwe mantel’. Op basis van de Verordening ruimte (zie ook hoofdstuk 2) dient het beleid hiervoor te worden doorvertaald in het bestemmingsplan. De groenblauwe mantel is in de Verordening ruimte begrensd op basis van bestaande informatie in het provinciale beleid.

Onder andere de groenblauwe mantel krijgt in voorliggend bestemmingsplan de bestemming ‘Agrarisch met waarden’. De groenblauwe mantel is als gebiedsaanduiding opgenomen in dit bestemmingsplan. Hieraan is de bescherming van waarden gekoppeld, evenals enkele beperkingen met betrekking tot ontwikkelingsmogelijkheden van agrarische bedrijvigheid (bijvoorbeeld geen teeltondersteunende kassen toegestaan en geen omschakelingsmogelijkheid naar een niet-grondgebonden agrarisch bedrijf).

Samengevat:

Bestemming	Waarden (bron)
Agrarisch	
Agrarisch met waarden	aardkundig waardevol (Vr) beekdal (lokale waarden) cultuurhistorisch vlak (Vr) groenblauwe mantel (Vr) landschappelijk afwisselend gebied (lokale waarden) landschappelijk open gebied (lokale waarden) leefgebied kwetsbare soorten (ISV+lokale waarden) leefgebied struweelvogels (ISV en lokale waarden)
Bos, Natuur en Water	feitelijke aanwezige situatie, in combinatie met de begrenzing van de EHS (Vr)

ISV = Interimstructuurvisie

Vr = Verordening ruimte

4.2.3 Landbouw en tuinbouw

Agrarische bouwvlakken
Voor wat betreft de toekenning en begrenzing van bouwvlakken gaat dit plan uit van getekende vastomlijnde bouwvlakken (in tegenstelling tot het huidige/ voorgaande bestemmingsplan laat de nieuwe regelgeving inzake digitalisering van bestemmingsplannen geen flexibele bouwvlakken meer toe). Conform het huidige/vorige bestemmingsplan blijft een maatvoering van 1 ha het uitgangspunt voor de bouwvlakken van in elk geval de volwaardige agrarische bedrijven met daarbinnen vergelijkbare bebouwingsmogelijkheden. Verder wordt uiteraard rekening gehouden met eerder gevolgde procedures. Nieuwvestiging (een nieuw bouwvlak) is niet mogelijk op basis van dit bestemmingsplan, behalve -onder voorwaarden- voor glastuinbouw.

Binnen de bouwvlakken is de situering van hoofd- en bijgebouwen afhankelijk van welstand. Andere bouwwerken dan gebouwen, evenals voorzieningen en verhardingen moeten -tenzij uitdrukkelijk anders bepaald- binnen het bouwvlak liggen. Per bouwvlak is rechtstreeks maximaal 5.000 m² aan bedrijfsgebouwen, niet zijnde kassen, toegestaan (conform huidig/ voorgaand bestemmingsplan). Via afwijking is onder voorwaarden een grotere oppervlakte mogelijk. Voor intensieve veehouderijen is deze maximaal 8.000 m². Landschappelijke inpassing van grootschalige c.q. grote oppervlaktes bedrijfsbebouwing (meer dan 5.000 m²) is een bijzonder aandachtspunt. Zie verder ook onder ‘Ontwikkelingsmogelijkheden agrarische bedrijven: per sector’.

Bestaande bedrijfswoningen zijn als zodanig geregeld. De maximale omvang is 750 m³. Verder is 100 m² aan bijgebouwen en overkappingen rechtstreeks toegestaan. De huidige moderne bedrijfsvoering van het agrarisch bedrijf maakt de realisatie van een nieuwe tweede bedrijfswoning steeds minder noodzakelijk. Het oprichten van een tweede bedrijfswoning is op basis van de Verordening ruimte bovendien niet mogelijk en wordt in dit bestemmingsplan dan ook niet mogelijk gemaakt.

In het bestemmingsplan is een afwijkingsbevoegdheid opgenomen voor het uitbreiden, wijzigen, herbouwen of vervangen van bedrijfswoningen bij een niet volwaardig agrarisch bedrijf of een niet volwaardige paardenhouderij. Dit is enkel mogelijk indien er sprake is van een bedrijfsomvang van minimaal 60% van de omvang van een volwaardig agrarisch bedrijf of volwaardige paardenhouderij. Dit dient aangetoond te worden door een advies van de Adviescommissie Agrarische Bouwaanvragen dan wel een andere door het bevoegd gezag aangewezen ter zake deskundige.

Het is in het bestemmingsplan mogelijk gemaakt om naast het gebruik van een bedrijfswoning voor wonen ten behoeve van het agrarisch bedrijf, ook toe te staan dat de bedrijfswoning uitsluitend voor de woonfunctie wordt gebruikt (burgers op een agrarische bestemming). Ook het gebruik van de bijbehorende overige bouwwerken en gronden ten behoeve van wonen is toegestaan. De voorwaarden hiervoor zijn dat het gebruik ten behoeve van wonen uitsluitend mag plaatsvinden binnen het bouwvlak, enkel door de hoofdbewoner(s), waarbij de bestaande bedrijfswoning wordt aangemerkt als belangrijkste hoofdgebouw. Behalve ten behoeve van agrarisch

gebruik, mogen de overige bouwwerken uitsluitend worden gebruikt ten behoeve van huishoudelijk gebruik verband houdend met wonen, waarbij de oppervlakte ten behoeve van dit gebruik niet meer mag bedragen dan 100 m². Op basis van deze regeling is onderhoud van de bebouwing mogelijk, evenals een aantal vergunningvrije mogelijkheden.

Ontwikkelingsmogelijkheden agrarische bouwvlakken: algemeen
De ruimte voor vergroting van toegekende bouwvlakken hangt o.a. af van de aard en de ligging van het bedrijf volgens de kaders van de Verordening ruimte, de eventuele aanwezigheid van bepaalde waarden en de conclusies die verbonden zijn aan de uitgevoerde milieueffectrapportage en Passende beoordeling in het kader van de Natuurbeschermingswet en verschilt per type bedrijfsvoering (grondgebonden, grondgebonden veehouderij, glastuinbouw, intensieve veehouderij, overig niet-grondgebonden). Voor vormverandering, vergroting dan wel omschakeling geldt dat deze via een wijzigingsbevoegdheid zijn geregeld, met inbegrip van eventueel noodzakelijke voorwaarden met betrekking tot kwaliteitsverbetering van het landschap en (milieu) planologische aspecten. Ook zijn voorwaarden opgenomen welke bepalen dat de verwezenlijking, het behoud en het beheer van (het zoekgebied voor) een ecologische verbindingszone en/of het zoekgebied voor behoud en herstel van watersystemen niet mogen worden belemmerd of aangetast.

Ontwikkelingsmogelijkheden agrarische bedrijven: per sector

Grondgebonden agrarische bedrijven, niet zijnde grondgebonden veehouderij
Het merendeel van de agrarische bedrijven in het plangebied is grondgebonden van aard. De kaders voor omschakeling en vergroting van het bouwvlak worden bepaald door de aard en de ligging van het bedrijf en de Verordening ruimte. Voor grondgebonden agrarische bedrijven, niet zijnde grondgebonden veehouderij, geldt het volgende:
- vormverandering van bouwvlakken is onder voorwaarden toegestaan, rekening houdend met specifieke planologische aspecten;
- in ‘Agrarisch’: vergroting bouwvlak naar maximaal 2 ha;
- in ‘Agrarisch met waarden’: vergroting bouwvlak naar maximaal 2 ha, rekening houdend met eventuele aanwezige waarden;
- in ‘Agrarisch’ en ‘Agrarisch met waarden’: omschakeling naar grondgebonden agrarische bedrijven, niet zijnde grondgebonden veehouderij, is rechtstreeks mogelijk.

Grondgebonden veehouderij
Een groot deel van de grondgebonden agrarische bedrijven betreft een grondgebonden veehouderij. Op basis van het plan-MER inclusief Passende beoordeling ingevolge de Natuurbeschermingswet, zijn deze aangeduid als ‘grondgebonden veehouderij’. De kaders voor omschakeling en vergroting van het bouwvlak worden namelijk niet alleen bepaald door de aard en de ligging van het bedrijf en de Verordening ruimte, maar ook door de resultaten van het plan-MER inclusief Passende beoordeling ingevolge de Natuurbeschermingswet, waardoor het volgende geldt:

- vormverandering van bouwvlakken is onder voorwaarden toegestaan, rekening houdend met specifieke planologische aspecten;
- in ‘Agrarisch’: vergroting bouwvlak naar maximaal 1,5 ha *1;
- in ‘Agrarisch met waarden’: vergroting bouwvlak naar maximaal 1,5 ha *1, rekening houdend met eventuele aanwezige waarden;
- bij iedere uitbreiding van het bedrijf en/of vergroting van het bouwvlak geldt: in principe geen toename van stikstofemissie toegestaan;
- in ‘Agrarisch’ en ‘Agrarisch met waarden’: omschakeling naar grondgebonden veehouderij is alleen buitenplans mogelijk.

*1 Indien in een concreet geval kan worden aangetoond dat een bouwvlak van meer dan 1,5 ha noodzakelijk is ten behoeve van de bedrijfsvoering en de natuurbeschermingswetgeving zich daartegen niet verzet, kan de gemeente afwegen om door middel van maatwerk (buitenplans) medewerking te verlenen. Onderhavig bestemmingsplan zelf bevat de mogelijkheid om voor voedervoorzieningen (sleufsilo’s en kuilvoerplaten) een afzonderlijk vlak toe te kennen (maximaal 0,5). Ook daarmee kan naar verwachting in veel gevallen maatwerk worden geleverd.

Intensieve veehouderij
Het aantal intensieve veehouderijbedrijven in het plangebied is beperkt. Het bestemmingsplan maakt geen nieuwvestiging van en omschakeling naar intensieve veehouderij mogelijk. Voor intensieve veehouderij geldt (mede op basis van de Verordening ruimte) het volgende:
- het is verboden meer dan één bouwlaag van een gebouw te gebruiken voor het houden van dieren, met uitzondering van volière- en scharrelstallen voor legkippen, waar ten hoogste twee bouwlagen gebruikt mogen worden;
- vormverandering van bouwvlakken voor intensieve veehouderij is toegestaan op een duurzame locatie;
- voor bouwvlakken die kleiner zijn dan 1,5 ha is vergroting toegestaan tot 1,5 ha, uitsluitend op een duurzame locatie, waarbij onder andere moet worden voldaan aan de volgende voorwaarden:
  - ten minste 10% van het bouwvlak wordt aangewend voor een goede landschappelijke inpassing;
  - aanwezig zijn aantoonbare ruimtelijk-economische belangen voor de lange termijn die noodzaken tot uitbreiding ter plaatse;
  - zuinig ruimtegebruik wordt toegepast door aan te sluiten bij bestaande bebouwing of, al dan niet door herschikking, optimaal gebruik te maken van de beschikbare ruimte;
  - de beoogde ontwikkeling is zowel vanuit milieuoogpunt, in het bijzonder wat betreft gezondheid voor mensen, als vanuit ruimtelijk oogpunt, in bijzonder wat betreft natuur, landschap en cultuurhistorie, aanvaardbaar;
  - voor wat betreft ammoniak, geur en fijnstof mag er geen sprake zijn van een toename van de emissie vanuit de betreffende inrichting;
  - in principe geen toename van stikstofemissie toegestaan.

Geiten- en/of schapenhouderij
Ten aanzien van intensieve geiten- en/of schapenhouderijen gelden op basis van de Verordening ruimte specifieke bepalingen welke in het bestemmingsplan zijn doorvertaald:
- tot 1 juni 2014 is uitbreiding van bebouwing niet toegestaan.
- tot 1 juni 2014 zijn uitbreiding, hervestiging en omschakeling niet toegestaan.

Niet-grondgebonden agrarisch bedrijf, niet zijnde intensieve veehouderij of glastuinbouwbedrijf
Er komt een enkel niet-grondgebonden agrarisch bedrijf, niet zijnde intensieve veehouderij of glastuinbouwbedrijf, in het plangebied voor, zoals een champignonkwekerij. Voor dit soort bedrijven geldt (mede op basis van de Verordening ruimte) het volgende:
- vormverandering van bouwvlakken is onder voorwaarden toegestaan, rekening houdend met specifieke planologische aspecten;
- in 'Agrarisch': vergroting bouwvlak naar maximaal 1,5 ha;
- in 'Agrarisch met waarden': vergroting bouwvlak naar maximaal 1,5 ha, rekening houdend met eventuele aanwezige waarden, bij bepaalde natuurwaarden ('leefgebied kwetsbare soorten' en 'leefgebied struweelvogels') naar maximaal 1 ha;
- in 'Agrarisch': omschakeling naar niet-grondgebonden agrarische bedrijven, niet zijnde intensieve veehouderij of glastuinbouwbedrijf, is mogelijk onder voorwaarden;
- in 'Agrarisch met waarden': omschakeling naar niet-grondgebonden agrarische bedrijven, niet zijnde intensieve veehouderij of glastuinbouwbedrijf, is mogelijk onder voorwaarden, behalve in de groenblauwe mantel.

Glastuinbouw
In het plangebied zijn diverse glastuinbouwbedrijven gelegen. Deze zijn veelal geconcentreerd ten noordwesten en ten zuiden van de kern Etten-Leur. Deze bedrijven zijn grotendeels gelegen binnen de glastuinbouwgebieden. Daarbuiten komt een enkel solitair gelegen bedrijf voor. De kaders voor de glastuinbouw worden bepaald door de Verordening ruimte, de gemeentelijke besluitvorming over de Gebiedsvisie Herstructurering Glastuinbouw Etten-Leur en de resultaten van het plan-MER inclusief Passende beoordeling ingevolge de Natuurbeschermingswet. Op basis hiervan geldt:
- solitaire bedrijven: maximaal 3 ha netto glas binnen een bouwvlak van 3,5 ha, uitgezonderd de bedrijven ter plaatse van de aanduiding 'maximum oppervlakte (m²)' waar de oppervlakte netto glas niet meer mag bedragen dan is aangegeven in verband met in de omgeving aanwezige natuur- en/of landschapswaarden of andere belangen;
- bedrijven binnen de glastuinbouwgebieden 'zoekgebied glastuinbouw doorgroeigebied', 'zoekgebied glastuinbouw vestigingsgebied 1' en 'zoekgebied glastuinbouw vestigingsgebied 2': maximaal 8 ha netto glas binnen een bouwvlak van maximaal 9 ha;
- in principe geen toename van stikstofemissie toegestaan.

Doorgroei van bestaande glastuinbouwbedrijven is toegestaan binnen de glastuinbouwgebieden 'zoekgebied glastuinbouw doorgroeigebied', 'zoekgebied glastuinbouw vestigingsgebied 1' en 'zoekgebied glastuinbouw vestigingsgebied 2' en wel tot de hiervoor genoemde maatvoeringen.

Omschakeling naar of nieuwvestiging van een glastuinbouwbedrijf is enkel toegestaan in de glastuinbouwgebieden ‘zoekgebied glastuinbouw vestigingsgebied 1’.
Er moet onder meer worden voldaan aan:
- maximaal 8 ha netto glas binnen een bouwvlak van maximaal 9 ha;
- er dient sprake te zijn van een volwaardig glastuinbouwbedrijf;
- de afstand tussen het nieuwe bouwvlak ten behoeve van het glastuinbouwbedrijf en omliggende woningen/bedrijfswoningen dient ten minste 30 m te bedragen;
- in principe geen toename van stikstofemissie toegestaan.

Vergroting, omschakeling en nieuwvestiging zijn onder voorwaarden toegestaan, waarbij onder meer moet worden voorzien in een zorgvuldige landschappelijke inpassing. Indien door de vergroting een bouwvlak ontstaat voor meer dan 5 ha kassen, dient bovendien een extra investering te worden gedaan in het landschap. Dit wordt nader uitgewerkt in een gemeentelijk beleidskader voor kwaliteitsverbetering van het landschap.

Teeltondersteunende voorzieningen (TOV) en teeltondersteunende kassen (TOK)
Het gebruik van teeltondersteunende voorzieningen en/of teeltondersteunende kassen is van belang voor verlenging van het seizoen, een meer gelijkmatige arbeidsverdeling, bescherming van de teelt, arbeidsomstandigheden en terugdringing van het gebruik van bestrijdingsmiddelen. Het kan consequenties hebben voor perceelsgebonden natuur- en landschapswaarden. De toelaatbaarheid van de voorzieningen is afgewogen op basis van natuurlijke, landschappelijke en agrarische motieven.

Er wordt onderscheid gemaakt in de volgende soorten teeltondersteunende voorzieningen:
- permanente voorzieningen (niet zijnde teeltondersteunende kassen): zoals stellingen, regenkappen, containervelden;
- tijdelijke voorzieningen: zoals folies, wandelkappen, hagelnetten e.d.;
- overige voorzieningen: zoals teeltgeleidende en/of –ondersteunende palen en boomteelthekken;
- teeltondersteunende kassen: een agrarisch bedrijfsgebouw waarvan de wanden en het dek voornamelijk bestaan uit glas of een ander lichtdoorlatend materiaal en dat dient voor de productie van gewassen onder geconditioneerde klimaatomstandigheden.

Hiervoor geldt:
- teeltondersteunende kassen zijn alleen toegestaan op het bouwvlak;
- op bouwvlakken binnen ‘Agrarisch’ is per bouwvlak maximaal 5.000 m² aan teeltondersteunende kassen toegestaan;

- binnen ‘Agrarisch met waarden’ zijn teeltondersteunende kassen niet toegestaan ter plaatse van de aanduidingen 'beekdal', 'groenblauwe mantel’, ‘landschappelijk afwisselend gebied’, ‘landschappelijk open gebied’, 'leefgebied kwetsbare soorten’ en 'leefgebied struweelvogels’;
- op bouwvlakken ter plaatse van de aanduiding ‘zoekgebied glastuinbouw doorgroeigebied’ en ‘zoekgebied glastuinbouw vestigingsgebied’ (1 en 2) is meer dan 5.000 m² aan teeltondersteunende kassen toegestaan tot maximaal het bouwvlak.

In het bestemmingsplan zijn diverse mogelijkheden opgenomen voor het realiseren van teeltondersteunende voorzieningen. De kaders worden bepaald door de aard van de voorzieningen en de ligging van het bedrijf. Het volgende geldt:

Type TOV dan wel TOK > Gebiedstype v	Permanente TOV	Tijdelijke TOV (max. 6 maanden)	Overige TOV	Teeltondersteunende kassen (TOK)
Agrarisch met waarden (*1)	Toegestaan binnen bouwvlak	Toegestaan binnen bouwvlak. Buiten bouwvlak via afwijking *3	Toegestaan binnen bouwvlak. Buiten bouwvlak via afwijking	Niet toegestaan
Agrarisch	Toegestaan binnen bouwvlak + maximaal 8 ha (aansluitend aan bouwvlak)(*2)	Toegestaan, ook buiten bouwvlak	Toegestaan, ook buiten bouwvlak	Toegestaan binnen bouwvlak, maximaal 5.000 m²
Zoekgebied glastuinbouw doorgroeigebied of zoekgebied glastuinbouw vestigingsgebied (1 en 2)	Voor TOV in deze gebieden geen afzonderlijk beleid. Zie verder bij Agrarisch	Voor TOV in deze gebieden geen afzonderlijk beleid. Zie verder bij Agrarisch	Voor TOV in deze gebieden geen afzonderlijk beleid. Zie verder bij Agrarisch	Toegestaan binnen bouwvlak, ook > 5.000 m²

*1:

- Als Agrarisch met waarden worden in deze tabel voor het TOV-beleid (niet zijnde TOK) aangemerkt: 'beekdal', ‘landschappelijk afwisselend gebied’, ‘landschappelijk open gebied’, 'leefgebied kwetsbare soorten’, 'leefgebied struweelvogels’. Indien overige waarden van toepassing zijn: zie bij ‘Agrarisch’, met dien verstande dat dan maximaal 4 ha is toegestaan.
- Als Agrarisch met waarden worden in deze tabel voor het TOK-beleid aangemerkt: 'beekdal', 'groenblauwe mantel’, ‘landschappelijk afwisselend gebied’, ‘landschappelijk open gebied’, 'leefgebied kwetsbare soorten’, 'leefgebied struweelvogels’. Indien overige waarden van toepassing zijn: zie bij ‘Agrarisch’.

*2:

- Via wijzigingsbevoegdheid en met landschappelijke inpassing in de vorm van maatwerk. ~~Onder specifieke voorwaarden ook op afstand van het bouwvlak mogelijk.~~ (uitspraak RvS (nr 201311649/1/R3. Bekijk uitspraak.)

*3:

- In geval van tijdelijke teeltondersteunende voorzieningen voor zover deze geen bouwwerken zijn, is afwijking alleen van toepassing bij ‘leefgebied kwetsbare soorten’. Indien overige waarden van toepassing zijn: zie bij ‘Agrarisch’.

Permanente teeltondersteunende voorzieningen zijn mogelijk binnen het bouwvlak en direct aansluitend aan het bouwvlak. ~~Indien situering aansluitend aan het bouwvlak niet mogelijk is, bijvoorbeeld door de situering van een weg of een waterloop dan wel vanwege een eigendomssituatie (beperkte huiskavel) of vanwege de kleinschaligheid van het landschap, dan is situering op afstand mogelijk. De oppervlakte van de~~

~~permanente teeltondersteunende voorzieningen op afstand telt mee voor de per bedrijf (per bouwvlak) maximaal toegestane oppervlakte aan permanente teeltondersteunende voorzieningen buiten het bouwvlak.~~* Buiten het bouwvlak dienen permanente teeltondersteunende voorzieningen altijd landschappelijk te worden ingepast. Hierdoor kunnen permanente teeltondersteunende voorzieningen~~, ook op afstand,~~* op een ruimtelijk aanvaardbare wijze worden ingepast, ook in een kleinschalig landschap. Op deze wijze wordt zowel tegemoet gekomen aan de agrarische noodzaak van deze voorzieningen alsmede is rekening gehouden met de toelaatbaarheid van de voorzieningen op basis van landschappelijke waarden.
*(uitspraak RvS (nr 201311649/1/R3. Bekijk uitspraak.)

Paardenhouderij
Paardenhouderijen kunnen worden bestemd als agrarisch bedrijf (productiegericht ofwel sec fokkerij), als gebruiksgerichte paardenhouderij (handel, transport, pension), dan wel als recreatiesportbedrijf (manege). In voorliggend bestemmingsplan wordt geen onderscheid (meer) gemaakt tussen productiegerichte en gebruiksgerichte paardenhouderij. Maneges worden wel apart onderscheiden. De bestaande bedrijven worden derhalve aangemerkt als paardenhouderij (productiegericht en/of gebruiksgericht) dan wel als manege. Het bestemmingsplan bevat de mogelijkheid om onder voorwaarden via een wijzigingsbevoegdheid om te schakelen naar paardenhouderij, niet zijnde manege, met een maximale oppervlakte voor het bouwvlak van 1,5 ha. Bestaande maneges vallen onder de regeling van de bestemming ‘Recreatie’. Op basis van de vigerende rechten is opgenomen dat het bouwvlak van een manege volledig mag worden bebouwd. Dit betekent dat bij vormverandering van het bouwvlak de regeling kwaliteitsverbetering van het landschap uit de Verordening ruimte slechts van toepassing is indien de vormverandering leidt tot een verslechtering van de kwaliteit van het landschap.

Verbrede landbouw en nevenfuncties bij agrarische bedrijven
In het kader van verbrede plattelandsontwikkeling zijn, rechtstreeks of na een nadere afweging op basis van een afwijkingsbevoegdheid, verschillende vormen van verbrede landbouw of neventakken toegestaan.

Verbrede landbouw is een vorm van nevenactiviteit die samenhangt met de agrarische bedrijfsvoering of ten dienste staat van het bedrijf, zoals kleinschalig kamperen, agrarisch natuurbeheer, huisverkoop van eigen agrarische producten en zorgfunctie. Een nevenfunctie is een vorm van agrarische verwante of niet-agrarische bedrijvigheid naast het agrarisch bedrijf als hoofdfunctie.

In dit bestemmingsplan is naast de functie verder de ligging van een locatie van belang. Er wordt onderscheid gemaakt in de ligging nabij de kern (kernranden), langs doorgaande wegen en het overige buitengebied. Per functie is een afweging gemaakt in welke gebieden deze passend is.

De volgende functies en bijbehorende maatvoering zijn rechtstreeks toegestaan:
- Agrarisch natuur- en/of landschapsbeheer.
- Bewerken, afvoergereed maken en verpakken van eigen agrarische producten geteeld op of in de directe omgeving van het bedrijf.

- Kleinschalige ambachtelijke verwerking van eigen agrarische producten als ondergeschikt niet-zelfstandig onderdeel van de bedrijfsactiviteiten of als ondergeschikt zelfstandig onderdeel van de bedrijfsactiviteiten waarbij de totale oppervlakte niet meer mag bedragen dan 100 m².
- Huisverkoop waarbij de totale gezamenlijke verkoopvloeroppervlakte niet meer mag bedragen dan 50 m².
- Informatieve en/of educatieve activiteiten.

De toegestane functies en bijbehorende maatvoeringen die via een afwijkingsbevoegdheid mogelijk zijn, zijn opgenomen in bijlage 1 bij deze toelichting.

Er is tevens een afwijkingsbevoegdheid opgenomen om bij volwaardige agrarische bedrijven onder voorwaarden toe te staan dat naast het bewerken, afvoergereedmaken en verpakken van eigen agrarische producten (geteeld op of in de directe omgeving van het bedrijf), die activiteit ook toegestaan wordt voor agrarische producten van derden/van elders. Voorwaarden zijn onder andere: het moet gaan om dezelfde teelt, gebruik moet worden gemaakt van dezelfde machines, de oppervlakte van de activiteit zal worden beperkt (voor het bewerken, afvoergereedmaken en verpakken van zowel de eigen producten geteeld op of in de directe omgeving van het bedrijf, als de producten van derden/van elders tezamen, zal een maximale oppervlakte gelden van 750 m²), de eigen agrarische activiteit moet de hoofdactiviteit blijven en zodra deze hoofdactiviteit wordt gestaakt dient ook de nevenactiviteit gestaakt te worden.

Nevenfuncties en / of vormen van verbrede landbouw zijn uitsluitend toegestaan bij een agrarisch bedrijf, statische binnenopslag is uitsluitend toegestaan bij een volwaardig agrarisch bedrijf.

Tijdelijke huisvesting seizoenarbeiders
Op basis van de door de provincie Noord-Brabant onderschreven nota 'Tijdelijk (Werken en) Wonen' van Samenwerkingsverband Regio Eindhoven heeft de gemeenteraad van Etten-Leur eind 2006 een planologische regeling vastgesteld voor de tijdelijke huisvesting van seizoenarbeiders ten behoeve van de land- en tuinbouw (Eerste herziening bestemmingsplan Buitengebied, 2006). De daarin opgenomen regeling is één op één doorvertaald in het nieuwe bestemmingsplan (waarnodig aangepast aan de nieuwe Wet ruimtelijke ordening en gewijzigde inzichten).

In het bestemmingsplan wordt geregeld dat het (ver)bouwen van bedrijfsgebouwen en/of het bouwen van andere gebouwen en bouwwerken voor de huisvesting van seizoenarbeiders, zoals woonunits, sta- en toercaravans, alsmede een gemeenschappelijke verblijfsruimte (kantine), sanitair (douches en toiletten), kook- en wasgelegenheid kan worden gerealiseerd. De huisvesting mag per seizoenarbeider niet meer bedragen dan 10 maanden per kalenderjaar. In aanvulling op het huidige/voorgaande bestemmingsplan wordt ook een regeling opgenomen voor huisvesting van seizoenarbeiders in een reguliere woning. Daarbij mag de gebruiksoppervlakte niet minder bedragen dan 12 m² per seizoenarbeider en er mogen niet meer dan 6 seizoenarbeiders per woning gehuisvest worden. Er mag geen sprake zijn van zelfstandige wooneenheden.

4.2.4 Niet- agrarische bedrijvigheid en wonen

Bestaande niet-agrarische bedrijven (uitgezonderd recreatie)
In het plangebied zijn diverse niet-agrarische bedrijven aanwezig. Op basis van de uitgevoerde inventarisatie is de regeling uit het huidige/voorgaande bestemmingsplan voor deze functies doorvertaald in het nieuwe bestemmingsplan. Soms is de regeling geactualiseerd, bijvoorbeeld voor een tuincentrum. Het betreft bestaande functies als aannemersbedrijven, garagebedrijven, hondenkennels, hoveniersbedrijven, loon- en grondwerkbedrijven en dergelijke. Deze bestaande functies worden gerespecteerd, doch omschakeling naar een andere bedrijvenfunctie of uitbreiding wordt via dit bestemmingsplan niet toegestaan. Zoals hierna verwoord wordt bewust een terughoudend beleid gevoerd in deze, zowel ten aanzien van omschakeling als uitbreiding. Het toegestane bebouwingsoppervlak wordt bepaald door de bouwvlakken welke zijn overgenomen uit het huidige/voorgaande bestemmingsplan en eventuele specifieke afspraken. Op basis van de vigerende rechten is opgenomen dat het bouwvlak van een bedrijf volledig mag worden bebouwd. Dit betekent dat bij vormverandering van het bouwvlak de regeling kwaliteitsverbetering van het landschap uit de Verordening ruimte slechts van toepassing is indien de vormverandering leidt tot een verslechtering van de kwaliteit van het landschap.

Nieuwe niet-agrarische bedrijven
De gemeente Etten-Leur staat vanwege de speciale locaties voor woon-werkactiviteiten en bedrijventerreinen en vanwege een mogelijke verrommeling van het buitengebied terughoudendheid voor met het scheppen van mogelijkheden voor allerlei functies in het buitengebied.
Op basis van een wijzigingsbevoegd kunnen voormalige agrarische bedrijfslocaties (VAB's) onder voorwaarden wijzigen van agrarisch naar een beperkt aantal niet-agrarische functies. Voorafgaand aan het toelaten van nieuwe functies op een VAB, moet worden bezien of handhaving van de agrarische bestemming mogelijk is. Het bouwvlak zal worden verwijderd en de oppervlakte van het bestemmingsvlak mag niet meer bedragen dan 5.000 m², waarbinnen de voormalige bedrijfswoning met bijhorende verhardingen en de bebouwing ten behoeve de niet-agrarische functie worden gesitueerd.

In dit bestemmingsplan is verder de ligging van een locatie van belang. Er wordt onderscheid gemaakt tussen ligging nabij de kern (kernranden), langs doorgaande wegen en het overige buitengebied. Per functie is een afweging gemaakt in welke gebieden deze passend is. De toegestane functies en bijbehorende maatvoeringen die via een wijzigingsbevoegdheid mogelijk zijn, zijn opgenomen in bijlage 2 bij deze toelichting.

Recreatie
Bestaande recreatiebedrijven en recreatieterreinen hebben een recreatiebestemming gekregen waarbij de betreffende voorziening specifiek is benoemd. Het betreft bestaande functies als een recreatief-agrarisch natuurbedrijf, sportvelden, tennisbanen, volkstuinen, maneges, een paardensportterrein en dergelijke.

Kleinschalig kamperen bij agrarische bedrijven is via een afwijkingsbevoegdheid mogelijk. Het is niet toegestaan ter plaatse van de aanduiding 'kernrandzone' en de zoekgebieden glastuinbouw. De omvang mag maximaal 25 toeristische standplaatsen bedragen. In beginsel dienen de standplaatsen binnen het agrarisch bouwvlak te worden gesitueerd, dan wel in een zone van maximaal 50 m aansluitend aan het bouwvlak. Indien de standplaatsen buiten het bouwvlak worden gesitueerd, dient te worden voorzien in een zorgvuldige landschappelijke inpassing op basis van een beplantingsplan. In geval kleinschalig kamperen wordt toegestaan, zijn sanitaire en / of slechtweervoorzieningen toegestaan in bestaande bebouwing tot een maximum van 250 m², waarvan maximaal 100 m² voor ondersteunende horeca. Kleinschalig kamperen is enkel toegestaan in de periode 15 maart tot en met 31 oktober (kampeerseizoen).

Via een afwijkingsbevoegdheid is ondersteunende horeca mogelijk bij informatieve en/of educatieve activiteiten op een agrarisch bedrijf, waarbij de oppervlakte niet meer mag bedragen dan 100 m². Ondersteunende horeca mag enkel 'intern' gericht zijn, bijvoorbeeld bij rondleidingen op het bedrijf, workshops en proeven van producten van het agrarisch bedrijf. Ook bij andere dan agrarische bestemmingen geldt dat -voor zover toegestaan- ondersteunende horeca 'intern' gericht dient te zijn. Voor ondersteunende horeca is in het plan een specifieke begripsbepaling opgenomen om de bedoeling weer te geven.

Bed & breakfast is bij agrarische bedrijven en burgerwoningen uitsluitend toegestaan binnen de bestaande woning. De exploitatie van de bed & breakfast dient uitgeoefend te worden door de hoofdbewoner van de woning. Per woning is sprake van niet meer dan 2 bed & breakfast kamers en maximaal 4 slaapplaatsen. De vloeroppervlakte aan logeereenheden en zelfstandige sanitaire voorzieningen mag niet meer bedragen dan 50 m² en parkeren dient op eigen terrein plaats te vinden.

Kleinschalig kamperen, bed & breakfast en recreatieve overnachting (als nevenfunctie bij een agrarisch bedrijf) worden in elk geval niet passend geacht in de zoekgebieden glastuinbouw.

Extensief recreatief medegebruik is binnen alle gebiedsbestemmingen mogelijk gemaakt via de bestemmingsomschrijving.

Burgerwoningen

In het plangebied zijn diverse burgerwoningen aanwezig. Op basis van de uitgevoerde inventarisatie is de regeling uit het huidige/voorgaande bestemmingsplan doorvertaald in het nieuwe bestemmingsplan. De gemeente gaat voor een woning uit van een norm van maximaal 600 m³ en voor de bijgebouwen en overkappingen van een norm van 100 m². Herbouw van de bestaande woning is mogelijk op dezelfde plaats, op een andere plaats alleen via een afwijkingsbevoegdheid. In beide gevallen geldt dat herbouw alleen mogelijk is binnen het bestemmingsvlak.

Voor de verbeelding van het nieuwe bestemmingsplan is voor wat betreft de omvang van de woonbestemmingen de huidige/voorgaande bestemmingsplankaart als uitgangspunt genomen, waarbij verder gekeken is naar de feitelijke situatie aan de

hand van luchtfoto's en de eigendomssituatie. Dat betekent soms niet geringe bestemmingsvlakken, doch de zojuist omschreven uitgangspunten verklaren dit. Verder moet beseft worden dat een oppervlaktemaat van 1.500 m² voor een bestemmingsvlak wonen, in Etten-Leur altijd al de gebruikelijke maatvoering is geweest en ook in de omzettingsregeling van agrarisch naar burgerwoning in de voorgaande bestemmingsplannen was opgenomen en steeds is toegepast. Bij omzettingen naar burgerwoning blijft uiteraard wel een aandachtspunt dat de woning en de bijgebouwen geconcentreerd worden in een begrensd bestemmingsvlak en dat daarvoor niet het gehele voormalige agrarische bouwvlak kan worden benut.

Voor locaties van burgerwoningen is het mogelijk om via toepassing van een afwijkingsbevoegdheid statische binnenopslag toe te staan. Statische binnenopslag is uitsluitend in bestaande bebouwing toegestaan. De oppervlakte aan statische binnenopslag mag niet meer mag bedragen dan 400 m². Opslag ten behoeve van een bedrijf is niet toegestaan. De opslag mag geen onevenredige publieks- en/of verkeersaantrekkende werking tot gevolg hebben en detailhandel is niet toegestaan.

Sloop, herbouw en vervangende nieuwbouw

Sloop - bonusregeling
Ter bevordering van sloop van overtollige gebouwen gelden enkele sloop-bonus regelingen.

Voor agrarische en andere bedrijven en horeca geldt dat bij wijziging naar wonen de voormalige bestaande bedrijfsbebouwing, niet zijnde cultuurhistorisch waardevolle bebouwing, dient te worden gesloopt. Bij wonen (burgerwoningen) geldt voor bijgebouwen en overkappingen een gezamenlijke oppervlakte van maximaal 100 m². Bij sloop van overtollige bebouwing, niet zijnde cultuurhistorisch waardevolle bebouwing, geldt een sloop-bonus regeling.

Van de totale oppervlakte aan legaal opgerichte bebouwing mag voor elke 100 m² te slopen bebouwing de inhoud van de woning worden vergroot met 50 m³ tot een maximale inhoud van 850 m³ en/of 25% van de totale (resterende) te slopen oppervlakte aan legaal opgerichte bebouwing mag worden toegevoegd aan de toegestane oppervlakte van 100 m² aan bijgebouwen en overkappingen. De maximaal berekende oppervlakte aan bijgebouwen en overkappingen mag ofwel behouden blijven ofwel nieuw gebouwd worden. Daarnaast mag het totaal aan bijgebouwen en overkappingen, inclusief de aanwezige oppervlakte aan cultuurhistorisch waardevolle (voormalige) bedrijfsgebouwen, bijgebouwen en overkappingen, niet meer bedragen dan 250 m². Indien de bestaande oppervlakte aan cultuurhistorisch waardevolle (voormalige) bedrijfsgebouwen, bijgebouwen en overkappingen reeds meer bedraagt dan 250 m², geldt deze oppervlakte als maximum. Bij de te slopen bebouwing wordt de inhoud van de woning niet meegerekend.

Voor de berekening van de maximum oppervlakte aan bijgebouwen en overkappingen na sloop (gehele of gedeeltelijke sloop) gaat het om de berekening van wat maximaal overgehouden mag worden.

Bijvoorbeeld:

- Agrarisch perceel met bedrijfswoning en 800 m² aan legaal opgerichte voormalige bedrijfsgebouwen en bijgebouwen. Men wil de inhoud van de nieuwe woning verhogen met 150 m³ en daarnaast een nieuw bijgebouw voor woondoeleinden oprichten. Voor 150 m³ vergroten inhoud woning is 300 m² nodig. Dus 800 m² minus 300 m² = 500 m² over. De 500 m² wordt ingezet voor het bijgebouw: dat betekent 100 m² plus 25% van 500 m² = 225 m² aan bijgebouwen (nieuw en/of bestaand).
- Agrarisch perceel met bedrijfswoning en 600 m² aan legaal opgerichte voormalige bedrijfsgebouwen en bijgebouwen. Er wordt niet gekozen voor inhoudsvergroting van de woning, dus alles kan ingezet worden voor een bijgebouw: dat betekent 100 m² plus 25% van 600 m² = 250 m² aan bijgebouwen (nieuw en/of bestaand).

In het kader van de integrale herziening van het bestemmingsplan Buitengebied is eenmalig de gelegenheid gegeven om voor wat betreft bijgebouwen en overkappingen iets meer oppervlakte te mogen behouden dan op basis van de zojuist omschreven sloop-bonus regeling. De reguliere sloop-bonus regeling voor het bestemmingsplan komt neer op 100 m² aan bijgebouwen en overkappingen plus 25% van het totaal aan bijgebouwen en voormalige bedrijfsgebouwen dat er staat, met een maximum van 250 m². De eenmalige stimuleringsactie kwam erop neer dat men in het kader van de integrale herziening van het bestemmingsplan maximaal 250 m² mocht laten staan (dus een absoluut maximum zonder percentageberekening) en de rest moest afbreken. Na vaststelling van het bestemmingsplan zal alleen de reguliere regeling gelden. Naast deze eenmalige actie is de aanwezigheid van 250 m² of minder aan bijgebouwen een criterium geweest om van voormalige agrarische bestemmingen een woonbestemming (burgerwoning) te maken. Bij eventuele sloop van die bijgebouwen zal de reguliere sloop-bonus regeling gelden.

Met de sloop-bonus regelingen wordt op de betreffende locaties en daarmee ook voor de omgeving een goede kwaliteitsverbetering van het buitengebied bewerkstelligd. De vereiste sloop wordt zeker gesteld via af te sluiten overeenkomsten.

Sloop karakteristieke bebouwing

Voor het geheel of gedeeltelijk slopen van karakteristieke bebouwing is een omgevingsvergunning voor het slopen opgenomen. Het is verboden karakteristieke bebouwing (zoals genoemd in de bijlage bij de regels) te slopen in afwijking van of zonder een omgevingsvergunning. Sloop kan worden toegestaan indien:

- het delen van een gebouw of bijgebouwen betreft, die op zichzelf niet als karakteristiek vallen aan te merken en door sloop geen onevenredige aantasting van de karakteristieke hoofdvorm plaatsvindt;
- de karakteristieke hoofdvorm niet langer meer aanwezig is en niet zonder ingrijpende wijzigingen aan het pand kan worden hersteld;
- de karakteristieke hoofdvorm in redelijkheid niet te handhaven is;
- de economische levensduur ten gevolge van de bouwtechnische kwaliteit verstreken is.

Herbouw en vervangende nieuwbouw
In het bestemmingsplan is geregeld dat vervangende nieuwbouw, met uitzondering van herbouw, van woningen / bedrijfswoningen niet is toegestaan. Onder herbouw wordt verstaan de herbouw van de bestaande bebouwing waarbij sprake is van herbouw op exact dezelfde locatie en met exact dezelfde buitenwerkse maatvoeringen als de bestaande bebouwing. Vervangende nieuwbouw betreft het vervangen van bestaande bebouwing.

Er is in het bestemmingsplan een afwijkingsbevoegdheid opgenomen voor vervangende nieuwbouw van een woning / bedrijfswoning, al dan niet op dezelfde locatie. Vervangende nieuwbouw dient plaats te vinden binnen het bouwvlak van bedrijven dan wel binnen het bestemmingsvlak. De afstand van de woning / bedrijfswoning tot de as van de openbare weg dient minimaal 15 m te bedragen. Deze afstand mag minder bedragen, mits de verkeersveiligheid niet onevenredig wordt geschaad en er geen sprake is van een verslechtering van het woon- en leefklimaat. De bouw van de woning / bedrijfswoning mag geen onevenredige beperking opleveren voor de bedrijfsvoering / bedrijfsontwikkeling van omliggende agrarische en andere bedrijven. De afwijking dient aanvaardbaar te zijn uit een oogpunt van een milieuhygiënisch verantwoord woon- en leefklimaat en de afwijking dient stedenbouwkundig en landschappelijk aanvaardbaar te zijn.

Woningsplitsing en vergroting inhoud van cultuurhistorisch waardevolle langgevelboerderijen
De splitsing van een cultuurhistorisch waardevolle langgevelboerderij in twee woningen, is mogelijk via een wijzigingsbevoegdheid. Hiervoor geldt dat de inhoud van de te splitsen cultuurhistorisch waardevolle langgevelboerderij minimaal 1.000 m³ bedraagt. De voorwaarden zijn als volgt. De bedrijfsvoering dient ter plaatse beëindigd te zijn, het bestaande architectonische karakter en de daaraan te onderkennen cultuurhistorische dan wel beeldbepalende waarden mogen niet worden aangetast, de splitsing dient gericht te zijn op het behoud of herstel van de cultuurhistorisch waardevolle bebouwing, de grondoppervlakte van de langgevelboerderij wordt niet uitgebreid, de gezamenlijke oppervlakte van bijgebouwen bedraagt in principe niet meer dan 100 m² per woning, de wijziging dient milieuhygiënisch inpasbaar te zijn, de bedrijfsvoering en ontwikkelingsmogelijkheden van nabijgelegen agrarische en andere bedrijven mogen niet worden beperkt en de aanwezige landschappelijke waarden worden niet aangetast.

Verder is een regeling opgenomen om de inhoud van cultuurhistorisch waardevolle woningen te vergroten. Hierbij wordt gedoeld op langgevelboerderijen waarbij de in het bouwlichaam geïntegreerde bedrijfsruimte bij de woning wordt getrokken. Onder voorwaarden is ook algehele of gedeeltelijke herbouw of verbouw mogelijk.

Mantelzorg
De gemeenteraad heeft op 14 juli 2009 de notitie ‘Huisvesting mantelzorg gemeente Etten-Leur’ vastgesteld. Het daarin opgenomen beleid voor het buitengebied is verwerkt in het nieuwe bestemmingsplan. Er is een afwijkingsbevoegdheid opgenomen om bij de bestemmingen waar ook een woonfunctie aan de orde is, een tijdelijke woonunit voor mantelzorg te plaatsen. Daarnaast is bij deze functies een

afwijkingsbevoegdheid opgenomen om toe te kunnen staan dat een bijgebouw gebruikt wordt als afhankelijke woonruimte. De oppervlakte van de woonunit mag maximaal 80 m² bedragen en de woonunit mag maximaal 3,25 m hoog zijn. Het (gedeelte van het) bijgebouw dat in gebruik is ten behoeve van mantelzorg mag maximaal 80 m² bedragen. Zodra de zorgbehoefte niet meer aanwezig is, dient de woonunit te worden verwijderd en/of het bijgebouw weer in gebruik genomen te worden conform het bestemmingsplan.

Aan-huis-gebonden-beroepen
In 2010 is een beleidsregel 'aan huis gebonden beroepen en bedrijven' vastgesteld. Het daarin opgenomen beleid is verwerkt in voorliggend bestemmingsplan. De regeling omvat dat het onder voorwaarden rechtstreeks mogelijk is om een aan-huis-gebonden-beroep uit te oefenen. De regeling is opgenomen bij de bestemmingen waar ook een woonfunctie aan de orde is. Het uitoefenen van een aan huis gebonden beroep is toegestaan tot maximaal 1/3 van het gebruiksoppervlak van het hoofdgebouw of maximaal 50 m² van de bijgebouwen.

In bijlage 3 bij deze toelichting is uiteengezet welke beroepen/bedrijven passend zijn c.q. onder de regeling vallen, dit om onduidelijkheden zo veel mogelijk te voorkomen.

4.2.5 Landschappelijke inpassing
In verschillende afwijkings- en wijzigingsbevoegdheden in diverse bestemmingen is als voorwaarde de verplichting tot landschappelijke inpassing opgenomen. Er dient dan te worden voorzien in een zorgvuldige landschappelijke inpassing op basis van een door het bevoegd gezag goedgekeurd beplantingsplan tot realisatie, beheer en instandhouding van de landschappelijke inpassing. Deze inpassing kan ook onderdeel zijn van de kwaliteitsverbetering van het landschap op grond van artikel 2.2 van de Verordening ruimte.

Voor eerder overeengekomen ruimtelijke ontwikkelingen waarbij landschappelijke inpassing is vereist, is dit verwerkt in dit bestemmingsplan op de verbeelding en in de gebruiksregels bij de betreffende bestemming. Het betreft ruimtelijke ontwikkelingen waarbij landschappelijke inpassing noodzakelijk is met het oog op ruimtelijke aanvaardbaarheid. De gronden en bouwwerken ter plaatse van een specifiek opgenomen aanduiding mogen uitsluitend worden gebruikt ten behoeve van de betreffende ruimtelijke ontwikkeling, indien de landschappelijke inpassing is gerealiseerd, wordt beheerd en in stand wordt gehouden conform het beplantingsplan. Deze beplantingsplannen zijn vervolgens als bijlagen bij de regels van dit bestemmingsplan opgenomen.

4.2.6 Cultuurhistorie en archeologie
Op 1 januari 2012 is de wet Modernisering monumentenzorg (Momo) in werking getreden. Een belangrijke doelstelling van de Modernisering van de Monumentenzorg is het versterken van de koppeling tussen erfgoed en ruimte. In het kader van de Momo dient in de toelichting van elk bestemmingsplan of ruimtelijke onderbouwing beschreven te worden op welke wijze met de in het gebied aanwezige cultuurhistorische waarden en in de grond aanwezige of te verwachten monumenten rekening is gehouden.

Hiervoor hoeft geen uitgebreide bouwhistorische en/of cultuurhistorische analyse plaats te vinden. Er zijn (en komen) gemeentebreed voldoende gegevens beschikbaar, op basis waarvan inzichtelijk kan worden gemaakt wat de cultuurhistorisch belangrijke aspecten op locatie zijn. De aanwezige cultuurhistorische waarden moeten in voldoende mate worden beschermd.

Cultuurhistorie

In het plangebied zijn diverse cultuurhistorische en archeologische waarden aanwezig. De cultuurhistorisch waardevolle vlakken en aardkundig waardevolle gebieden zijn op basis van de Verordening ruimte als gebiedsaanduiding opgenomen in dit bestemmingsplan (zie ook hoofdstuk 2) met een beschermende regeling.

Door middel van het toekennen van bestemmingen en diverse planregels krijgen veel cultuurhistorische aspecten direct of indirect aandacht en wel als volgt:

- Historisch groen: historisch groen wordt beschermd door middel van passende bestemmingen als ‘Bos’, ‘Natuur’, ‘Groen’ en ‘Groen-Houtsingel’ en de daaraan verbonden omgevingsvergunningenstelsels. Specifiek gekoppeld aan bepaalde waarden wordt onder andere historisch groen bovendien beschermd door het omgevingsvergunningenstelsel zoals opgenomen in artikel 36.7 van het bestemmingsplan. Verder wordt belangrijk groen zoals historisch groen beschermd via de gemeentelijke bomenlijst die gekoppeld is aan een vergunningenstelsel ingevolge de Algemene Plaatselijke Verordening (APV).

- Turfvaarten: in Etten-Leur liggen diverse voormalige turfvaarten. De lineaire structuur daarvan is geborgd door middel van ter plaatse lineair gevormde bestemmingen ‘Water’. Ter aanvulling hierop is in de bestemmingsomschrijving van de bestemming ‘Water’ opgenomen dat de betreffende gronden ook bestemd zijn voor behoud, herstel en ontwikkeling van aanwezige cultuurhistorische waarden. Verder is in de wijzigingsbevoegdheid bij deze bestemming als criterium opgenomen dat de in het gebied aanwezige waarden niet onevenredig mogen worden aangetast. Onder die waarden vallen ook cultuurhistorische waarden.

- Wegen: de lineaire structuur van historisch belangrijke wegtracés is geborgd door middel van ter plaatse lineair gevormde bestemmingen ‘Verkeer’. In de planregels bij die bestemming is geen wijzigingsbevoegdheid opgenomen, zodat op basis van onderhavig bestemmingsplan de ligging van het wegtracé niet gewijzigd kan worden. Cultuurhistorisch relevante lijnen worden daarmee gerespecteerd. Onverharde wegen worden beschermd door een afzonderlijke bestemming ‘Verkeer-Onverhard’. Bij reconstructies van verharde wegen vormt de aanwezigheid c.q. het behoud van cultuurhistorisch relevante verhardingsmaterialen altijd een bijzonder aandachtspunt in de belangenafweging.

- Aardkunde: aardkundig relevante aspecten, waaronder bijvoorbeeld waardevolle perceelsindelingen, worden beschermd via het omgevingsvergunningenstelsel zoals opgenomen in artikel 36.7 van het bestemmingsplan.

- Ook relevante aspecten die van belang zijn voor een beekdal, de landschappelijke afwisseling, de landschappelijke openheid, dan wel voor cultuurhistorische aspecten in zijn algemeenheid worden beschermd via het omgevingsvergunningenstelsel zoals opgenomen in artikel 36.7 van het bestemmingsplan (onder andere bescherming van landschappelijke aspecten en bescherming tegen bodemingrepen).

- Historische bebouwing: voor cultuurhistorisch waardevolle bebouwing is in het bestemmingsplan een sloopverbod met vergunningstelsel opgenomen. Hieraan is een lijst gekoppeld met alle karakteristieke bebouwing. Voor Rijks- en gemeentemonumenten gelden reeds vergunningstelsels.

- Archeologie: ter bescherming en veiligstelling van te verwachten archeologische waarden zijn diverse planregels opgenomen gebaseerd op het door de gemeenteraad vastgestelde archeologische beleid met bijbehorend kaartmateriaal. Zie het hierna gestelde.

Archeologie
De gemeenteraad van Etten-Leur heeft op 11 oktober 2010 het beleid ter bescherming van het archeologisch erfgoed vastgesteld, inclusief een gemeentelijke archeologische beleidskaart. Het archeologisch beleid en de beleidskaart zijn in onderhavig bestemmingsplan doorvertaald. Aan de in het plangebied aanwezige gebieden met archeologische verwachtingswaarden is een dubbelbestemming toegekend.

Het vastgestelde beleid kan ten behoeve van de juridische vertaling worden ondergebracht in de volgende categorieën:

1. *Categorie 1 bestaande uit:*
- Bekende vindplaats (droge context);
- Hoog (historische kern) (droge context);
- Natte context, Hoog voor specifieke aan natte context gerelateerde archeologische resten.

Grenzen bij categorie 1 (relateren aan te verstoren gebied):
- Diepte-ondergrens 40 cm –Mv.
- Omvang-ondergrens 100 m².

2. *Categorie 2 bestaande uit:*
- Hoog (droge context).

Grenzen bij categorie 2 (relateren aan te verstoren gebied):
- Diepte-ondergrens 40 cm –Mv.
- Omvang-ondergrens 1.000 m².

3. *Categorie 3 bestaande uit:*
- Middelhoog (droge context);

- Onbekend (droge context);
- Natte context, Laag.

Grenzen bij categorie 3 (relateren aan te verstoren gebied):
- Diepte-ondergrens 40 cm –Mv.
- Omvang-ondergrens 2.500 m².

4. Categorie 4 bestaande uit:
- Laag (droge context).

Grenzen bij categorie 4 (relateren aan te verstoren gebied):
- Diepte-ondergrens 40 cm –Mv.
- Omvang-ondergrens 50.000 m².

5. Categorie 5 bestaande uit:
- Opgehoogd.

In principe geldt de onderliggende verwachting, maar eventuele resten liggen afgedekt onder een ophogingspakket. Indien archeologisch onderzoek noodzakelijk is, dan is dit pas van toepassing bij bodemingrepen dieper dan 140 cm –Mv (= de gezamenlijke dikte van het ophogingspakket en de gebruikelijke 40 cm bouwvoor) in tegenstelling tot de normaal geldende 40 cm –Mv. De aard van het uit te voeren onderzoek is afhankelijk van de onderliggende verwachting. Deze categorie is daarom opgenomen als aanduiding 'archeologie opgehoogd', welke over de verschillende dubbelbestemmingen heen ligt.

6. Categorie 6 bestaande uit:

Onderzoek is afhankelijk van de resultaten van het reeds uitgevoerde onderzoek en het besluit dat het bevoegd gezag op basis daarvan heeft genomen. Voor de geldigheid hiervan dient contact te worden opgenomen met de coördinator van monumentenzorg en archeologie van de gemeente Etten-Leur. Bij onderzochte gebieden kan het zijn dat de gebieden naar aanleiding van het onderzoek zijn vrijgegeven. Dat betekent dat in dat geval categorie 7 (er hoeft niets meer geregeld te worden) van toepassing is, omdat er dan geen restricties meer zijn.

7. Categorie 7 bestaande uit:
- Laag: ontgrond of afgegraven (droge context).

Voor deze gebieden hoeft in de planregels niets geregeld te worden.

De verschillende archeologische verwachtingswaarden die in het plangebied voorkomen zijn op de verbeelding vertaald naar de dubbelbestemming 'Waarde - Archeologie'. Op basis van bovenstaande categorie-indeling is onderscheid gemaakt in 4 dubbelbestemmingen, afhankelijk van de verwachtingswaarde van elk gebied. 'Waarde – Archeologie' 1 t/m 4 is gekoppeld aan genoemde categorieën 1 t/m 4. Per bestemming is in de regels vastgelegd wanneer een archeologisch onderzoek

noodzakelijk is, zodat bij toekomstige ontwikkelingen verstoring van archeologische waarden wordt voorkomen. Dit is enerzijds afhankelijk van de verstoringsdiepte (voor ontwikkelingen met een minder diepe verstoring dan 40 cm is archeologisch onderzoek niet noodzakelijk) en anderzijds van de oppervlakte van de daadwerkelijke verstoring. Met name bij kassenbouw is het van belang dat uitgegaan wordt van het daadwerkelijk te verstoren gebied. Dat is bij kassenbouw meestal aanzienlijk kleiner dan het te bebouwen oppervlak omdat er veelal gebruik wordt gemaakt van een poerenfundering.
In het door de gemeenteraad vastgestelde beleid is verder het volgende opgenomen, hetgeen aandachtspunten zijn bij de uitvoering van het beleid.

In zijn algemeenheid geldt in alle verwachtingszones dat onderzoek niet nodig is mits kan worden aangetoond dat:

- *in het gebied reeds in relevante mate verstoring plaats heeft gevonden die dieper reikt dan de verwachte archeologische vondstlaag*.
  Wanneer er volgens de initiatiefnemer sprake is van een verstoord bodemprofiel (ontgravingen, diepploegen, diep funderen etcetera.) van betreffend plangebied, dan dient dit middels verkennend booronderzoek conform de vigerende Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie of op andere wijze overtuigend aangetoond te worden.
- *de bodemverstorende handelingen in het gebied op een zodanige plek plaatsvinden respectievelijk van dien aard zijn dat geen verstoring van de verwachte archeologische resten plaatsvindt, hetzij doordat archeologie in het plan wordt opgenomen, hetzij doordat kan worden aangetoond dat de ingrepen niet verstorend zullen zijn.*
  Omdat het uitgangspunt van de archeologische monumentenzorg behoud in situ is, is archeologie-vriendelijk bouwen een oplossing. Het staat initiatiefnemers daarom vrij om aan te tonen dat het (bouw)plan de onderliggende verwachte archeologische waarden niet verstoort en daarmee archeologie-vriendelijk is.

4.3 Natuurparagraaf

4.3.1 Natuurbeleid

Natuurbeschermingswet 1998 (Ministerie van LNV, 2005)
Op 1 oktober 2005 is de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998 in werking getreden. Hiermee is de gebiedsbescherming uit de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn volledig geïmplementeerd in de Nederlandse wetgeving. De wet biedt een beschermingskader voor natuurwaarden (habitats en soorten) in Natura 2000-gebieden en bepaalt dat projecten en andere handelingen in en nabij beschermde gebieden dienen te worden getoetst op (mogelijke) negatieve effecten op deze waarden. De externe werking van Natura 2000-gebieden kan gevolgen hebben voor een bestemmingsplan buitengebied en de daarbinnen plaatsvindende activiteiten. Zie hierna in paragraaf 4.3.4 ‘Bescherming gebieden’.

Flora- en faunawet (Ministerie van LNV, 2002)
Naast de gebiedsgerichte natuurwetgeving is ook soortgerichte natuurwetgeving van belang. Sinds 1 april 2002 is in dit kader de Flora- en faunawet van kracht. In deze wet is de bescherming van inheemse wilde planten en dieren geregeld binnen en buiten natuurgebieden en vormt daarmee de vervanging van een aantal eerdere wetten alsmede de implementatie van de soortbescherming uit de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn.

Verordening stikstof en Natura 2000 Noord-Brabant (Provincie Noord-Brabant, 2010)
De verordening is op 15 juli 2010 in werking getreden (laatste wijziging 2013). De verordening is van toepassing op alle veehouderijbedrijven in de provincie Noord-Brabant. Het doel van de verordening is de overmaat aan ammoniakdepositie op Natura 2000-gebieden te verminderen. Naar aanleiding van het besluit van Provinciale Staten worden er aanvullende eisen gesteld voor de ontwikkelingsmogelijkheden in de veehouderijsector. De verordening stelt (extra) technische eisen aan stallen. Ook gelden er voorwaarden aan het salderen van de uitstoot van ammoniak, middels een provinciale depositiebank. Uitvoering van de verordening leidt tot een daling van de uitstoot van ammoniak vanuit de veehouderij en geeft duidelijkheid over mogelijkheden voor agrarische bedrijfsontwikkeling.

4.3.2 Ecologische hoofdstructuur (EHS)
De rijksoverheid heeft de ecologische hoofdstructuur (EHS) geïntroduceerd als ecologisch netwerk om de belangrijkste natuurwaarden in Nederland te beschermen en verder te ontwikkelen. De begrenzing is door het Rijk vastgelegd in de Nota Ruimte. Op provinciaal niveau is de EHS via de vastgestelde natuurgebiedsplannen en het beheers- en landschapsgebiedsplan in 2002 vastgelegd en ook weer doorvertaald in de Verordening ruimte. De uiteindelijke ruimtelijke begrenzing op perceelsniveau vindt in het bestemmingsplan plaats.

De EHS in het plangebied van dit bestemmingsplan betreft bestaande bos- en natuurgebieden en zijn bestemd als ‘Natuur’, ‘Bos’ of ‘Water’ en in een enkele bestaande situatie als ‘Agrarisch’ of ‘Agrarisch met waarden’ (percelen in de EHS welke nog agrarisch worden gebruikt). Deze bestemmingen voorzien in een voldoende adequate bescherming van de EHS. Door middel van het opgenomen omgevingsvergunningstelsel voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden, zijn de (potentiële) waarden eveneens beschermd. Aanleg van grootschalige voorzieningen zoals wegen of parkeervoorzieningen is niet mogelijk. Het vergunningstelsel is bedoeld om bijvoorbeeld eventuele verharding ten behoeve van extensief recreatief medegebruik te kunnen afwegen. De (nog) niet gerealiseerde ecologische verbindingszones zijn veiliggesteld door middel van een afzonderlijke aanduiding ‘zoekgebied ecologische verbindingszone’ en in een aantal gevallen tevens ‘zoekgebied behoud en herstel watersystemen’ en bijbehorende regeling. Voor zover ecologische verbindingszones zijn gerealiseerd of realisatie aanstaande is (verwerving van grond heeft reeds plaatsgevonden of aanleg is anderszins verzekerd), is aan de betreffende gronden – soms in de vorm van een beperkt aangepast tracé- een passende natuurbestemming gegeven en zijn genoemde aanduidingen niet meer opgenomen. In relatie tot de Verordening ruimte heeft over

deze wijze van bestemmen afstemming met de provincie plaatsgevonden. Voor zover sprake is van een wijziging van een tracé gaat het om beperkte wijzigingen die in overleg met alle betrokkenen –waaronder het waterschap en het Coördinatiepunt landschapsbeheer van het Brabants Landschap- hebben plaatsgevonden en een vergelijkbaar of beter resultaat opleveren. Voor de attentiegebieden EHS is een dubbelbestemming opgenomen met een bijpassend beschermingsregime.

4.3.3 Bescherming soorten

De soortenbescherming is primair geregeld via de Flora- en faunawet. Deze wet voorziet in de bescherming van in het wild voorkomende inheemse plant- en diersoorten. Deze wet kent een algemene zorgplicht met verbodsbepalingen, vrijstelllingen, gedragscodes en ontheffingen. Er mogen geen ontwikkelingen plaatsvinden die op onoverkomelijke bezwaren stuiten door effecten op flora en fauna. Voor beschermde soorten is behoud van hun leefgebied van levensbelang. Tot de beschermde soorten horen onder andere alle vleermuissoorten, alle vogelsoorten, verschillende amfibieënsoorten waaronder de Rugstreeppad en de Kamsalamander en vissoorten, zoals de Grote modderkruiper.

Het buitengebied van Etten-Leur kenmerkt zich door een grote afwisseling in abiotiek (bodem, water) en terreintypen. De bijzondere abiotische gesteldheid komt floristisch tot uiting in natuurgebieden (De Berk, Pannenhoef) en in slootvegetaties van delen van het overgangsgebied en zeekleigebied.

Faunistisch is Etten-Leur van relatief grote betekenis voor vogels. Dit geldt met name voor struweelvogels in geheel Etten-Leur, moerasvogels in omgeving Kelsdonk en uilen/spechten in zowel het agrarisch gebied als in natuurgebieden. De zeekleipolders hebben plaatselijk een functie voor pleisterende ganzen en zwanen. Voor de overige diergroepen is Etten-Leur van plaatselijk of regionaal belang; dit geldt voor amfibieën (Lazerij, Wildert, Pannenhoef en Kleine Meren), dagvlinders (De Berk, Pannenhoef). Beschermde planten- en diersoorten (tabel 2 en 3-soorten) in Etten-Leur komen zowel in natuurgebieden voor (planten, vogels, insecten) als in het agrarisch gebied (vleermuizen, vogels, amfibieën). Voor behoud en ontwikkeling van natuurwaarden in Etten-Leur zijn met name de volgende factoren van belang:

- behoud en verbetering abiotische situatie (met name hydrologisch);
- behoud afwisseling in terreintypen (dekzandgebied);
- plaatselijk behoud openheid (zeekleipolders en delen van het overgangsgebied);
- lokaal maatwerk voor behoud beschermde diersoorten.

In verband met de uitvoerbaarheid van bestemmingsplannen dient rekening te worden gehouden met soortbescherming en met name de aanwezigheid van beschermde soorten in het plangebied. Dit betekent concreet dat in bestemmingsplannen geen mogelijkheden moeten worden geboden voor ruimtelijke ontwikkelingen waarvan op voorhand in redelijkheid kan worden ingezien dat in het kader van de Flora- en faunawet geen ontheffing zal worden verleend. Derhalve is een globale beoordeling van dit aspect opgenomen.

Voor de beheergerichte onderdelen van het bestemmingsplan kan in het algemeen gesteld worden dat de uitvoerbaarheid in de meeste gevallen niet ter discussie zal

staan. Zelfs indien beschermde soorten aanwezig zijn, mag worden aangenomen dat deze bij een voortzetting van het bestaande grondgebruik niet in hun voortbestaan zullen worden bedreigd.

Ontwikkelingen zijn in dit bestemmingsplan nog onvoldoende concreet in planning en vorm om te toetsen aan de Flora- en faunawet. In grote lijnen kan wel worden gesteld dat de uitvoerbaarheid van de ontwikkelingen niet ter discussie staat. Bij concretisering van de ontwikkelingen zal dan als nog getoetst moeten worden aan de Flora- en faunawet.

Voor zover van voldoende belang worden in voorliggend bestemmingsplan de in Etten-Leur aanwezige leefgebieden kwetsbare soorten en leefgebieden struweelvogels op passende wijze beschermd. Onderzoek naar de natuurwaarden heeft plaatsgevonden op basis van bronnen, veldverkenningen en aanvullend vogelonderzoek. Zie verder bijlage 6 bij deze toelichting.

4.3.4 Bescherming gebieden

De gebiedenbescherming is primair geregeld via de Natuurbeschermingswet 1998. De reeds beschermde natuurmonumenten en de Natura 2000-gebieden worden via deze wet beschermd. De Natura 2000-gebieden genieten een bijzondere bescherming. Voor nieuwe ontwikkelingen in de omgeving van deze gebieden zal tevens getoetst moeten worden op (mogelijke) negatieve effecten op de natuurwaarden. Indien er kans is op negatieve effecten, dan is er sprake van vergunningplicht in het kader van de Natuurbeschermingswet.

In het plangebied van dit bestemmingsplan en in de zeer directe omgeving van het plangebied zijn geen Natura 2000-gebieden aanwezig. Wel dient rekening te worden gehouden met de zogeheten externe werking vanwege enkele Natura 2000-gebieden die in deze toch relevant zijn.

Behalve voor concrete ontwikkelingen is de Natuurbeschermingswet ook een belangrijk aandachtspunt voor bestemmingsplannen die bepaalde ontwikkelingen mogelijk maken. Dat geldt ook voor bestemmingsplannen die veelal conserverend genoemd worden, maar toch bepaalde planologische ruimte bieden. Gelet op de voorgenomen inhoud van onderhavig bestemmingsplan was duidelijk dat hiervoor een milieueffectrapportage en een Passende beoordeling in het kader van de Natuurbeschermingswet nodig waren. Aan die wettelijke verplichting is dan ook uitvoering gegeven. In paragraaf 4.5.2 wordt uitgebreid ingegaan op de vertaling van de resultaten van de milieueffectrapportage (plan-MER) inclusief Passende beoordeling in voorliggend bestemmingsplan. Kortheidshalve wordt daarnaar verwezen. Voor het milieueffectrapport (MER) en de Passende beoordeling zelf wordt verwezen naar de betreffende documenten. Zie bijlagen 7 tot en met 10 bij de toelichting van dit bestemmingsplan.

4.4 Waterparagraaf

Het Rijk heeft voor belangrijke ruimtelijke plannen de opstelling van een waterparagraaf verplicht gesteld. Hierin wordt verwoord hoe er in het plan met de aspecten water en ruimte rekening wordt gehouden (met name veiligheid en wateroverlast), mede in relatie tot het waterbeleid en de waterhuishouding. Deze paragraaf is in overleg met Waterschap Brabantse Delta opgesteld en vormt zo een onderdeel van de watertoets.

4.4.1 Waterbeleid

Kaderrichtlijn Water (Europese Commissie, 2000)
Sinds 2000 is de Kaderrichtlijn Water van kracht. Deze Europese richtlijn streeft naar duurzame en robuuste watersystemen en is gericht op zowel oppervlaktewater als grondwater. Belangrijke aandachtspunten zijn de ecologische en chemische toestand van het grond- en oppervlaktewater, de brongerichte aanpak en het principe 'de vervuiler betaalt'. De ecologische doelen voor waterlichamen, die in 2009 zijn vastgesteld, moeten in principe in 2015 gerealiseerd zijn. Deze deadline geldt met name voor beschermde gebieden (onder andere zwemwateren, Natura 2000-gebieden). De verbetering van de (ecologische) kwaliteit van waterlichamen is één van de algemene doelstellingen van voorliggend bestemmingsplan, waaraan (indirect) invulling gegeven wordt door een aantal algemene wijzigingsvoorwaarden voor het vergroten van de oppervlakten natuur in specifieke delen van het plangebied, mits aan een aantal essentiële voorwaarden wordt voldaan. Denk in dit verband bijvoorbeeld aan de realisatie van ecologische verbindingszones.

Waterbeleid 21e eeuw/Nationaal Bestuursakkoord Water (Ministerie van V&W, Unie van Waterschappen, 2000)
In het verlengde van het Waterbeleid voor de 21^{e} eeuw en het Nationaal Bestuursakkoord Water zijn verschillende overheden aan de slag om de landelijke en stedelijke wateropgave verder uit te werken. Dit houdt in dat men in het verlengde van de trits vasthouden-bergen-afvoeren actief op zoek gaat naar ruimte voor water (waterconservering en waterberging).

Provinciaal Waterplan Noord-Brabant 2010-2015 'Waar water werkt en leeft' (2009)
Op 20 november 2009 hebben Provinciale Staten het Provinciaal Waterplan 2010-2015 'Waar water werkt en leeft' vastgesteld. Het plan is op 22 december 2009 in werking getreden. Het Provinciaal Waterplan bestaat uit zes verschillende onderdelen:
- Plantekst Provinciaal Waterplan en het uitvoeringsprogramma: de plantekst beschrijft het provinciale waterbeleid voor de periode 2010 tot 2015.
- Kaderrichtlijn Waterdoelstellingen en onderbouwing: deze geeft per grond- en oppervlaktewaterlichaam de doelstellingen die volgens de Kaderrichtlijn Water moeten worden vastgelegd en bijbehorende onderbouwingen hierbij.
- Plan-MER inclusief aanvulling: voor het plan en de waterbeheerplannen van de waterschappen is een strategische milieubeoordeling (plan-MER) uitgevoerd. Dit is een formele eis die de wet stelt aan strategische plannen zoals een Provinciaal Waterplan.

- Plankaart Waterhuishoudkundige functies: de plankaart laat zien waar de verschillende functies voor het waterbeleid worden toegekend.
- Plankaart Structuurvisie water: de plankaart laat zien welke watermaatregelen ruimtelijke consequenties hebben. De kaart heeft de status van structuurvisie onder de Wet ruimtelijke ordening.
- Nota van inspraak en reactie: in de nota geven Gedeputeerde Staten aan hoe zij de inspraakreacties hebben verwerkt in het Provinciaal Waterplan.

Op plankaart 2 'Structuurvisie water' zijn enkele vaarten grotendeels aangeduid als reserveringsgebied voor waterberging en/of ruimte voor watersysteemherstel. De beschermingszone van het grondwaterbeschermingsgebied Seppe (in de gemeente Halderberge) grenst aan het plangebied van dit bestemmingsplan. Voor met name het noordelijke deel van het plangebied geldt dat dit onderdeel uitmaakt van een voormalige 'Natte natuurparel', inclusief bijbehorende beschermingszone. Deze aspecten zijn met een passende (beschermings)regeling doorvertaald in het bestemmingsplan.

Waterbeheerplan 2010-2015 Waterschap Brabantse Delta
Het Waterbeheerplan van Waterschap Brabantse Delta dateert van eind 2009. In dit plan is de uitwerking van de Kaderrichtlijn Water opgenomen. Het waterschap werkt aan een beter watersysteem, voor mensen en voor flora en fauna. Het watersysteem moet robuuster worden: veiliger, minder kwetsbaar voor regenval en droogte, schoner, natuurlijker en beter toegankelijk voor recreanten.
Deze thema's pakt het waterschap in samenhang aan, omdat een integrale aanpak meerwaarde oplevert voor het resultaat. In het waterbeheerplan staan de doelen en de noodzakelijke ingrepen. Bij de keuze daarvan heeft het waterschap een afweging gemaakt tussen belangen van agrarische en andere bedrijven, burgers, natuurbeheerders en andere partijen. Op de kaart 'Waterkeringen' van het Waterbeheerplan is een aantal regionale keringen en primaire en secundaire waterlopen weergegeven voor het grondgebied van de gemeente Etten-Leur.

Gemeentelijk waterbeleid
De gemeente werkt samen met het waterschap de gemeentelijke wateropgave uit. Hiertoe hebben waterschap en gemeente in 2005 de Startnotitie Stedelijke wateropgave Etten-Leur ondertekend. Deze wateropgave heeft zowel betrekking op het stedelijk als het landelijk gebied. In gezamenlijkheid worden allerlei waterthema's opgepakt, zowel kwalitatief als kwantitatief. Dit geschiedt op een uitvoeringsgerichte, doelmatige en integrale wijze, rekening houdend met de plaatselijke omstandigheden en overige belangen, en tegen zo laag mogelijke maatschappelijke kosten. Jaarlijks wordt er een uitvoeringsprogramma opgesteld.
De waterthema's die betrekking hebben op het buitengebied worden via dit spoor dan wel via de revitalisering landelijk gebied opgepakt, afhankelijk van het thema met alleen het waterschap of ook met andere partijen.

4.4.2 Watersysteem en waterketen
Het grondwatersysteem van het plangebied omvat infiltratiegebieden, intermediaire gebieden en kwelgebieden. Grofweg bestaat het zuiden van het grondgebied van Etten-Leur uit infiltratiegebied en het uiterste noorden uit kwelgebied. Ten noorden

van de kern Etten-Leur bevindt zich het intermediaire gebied. Het oppervlakte-watersysteem omvat de volgende hoofdwaterlopen: Vossenbergsevaart, Brandse Vaart, Leurse Haven, Kibbelvaart, Laakse Vaart en Mark. De Brandse Vaart gaat over in de Leurse Haven en de Kibbelvaart gaat over in de Laakse Vaart. Beide waterlopen monden uit in de Mark.

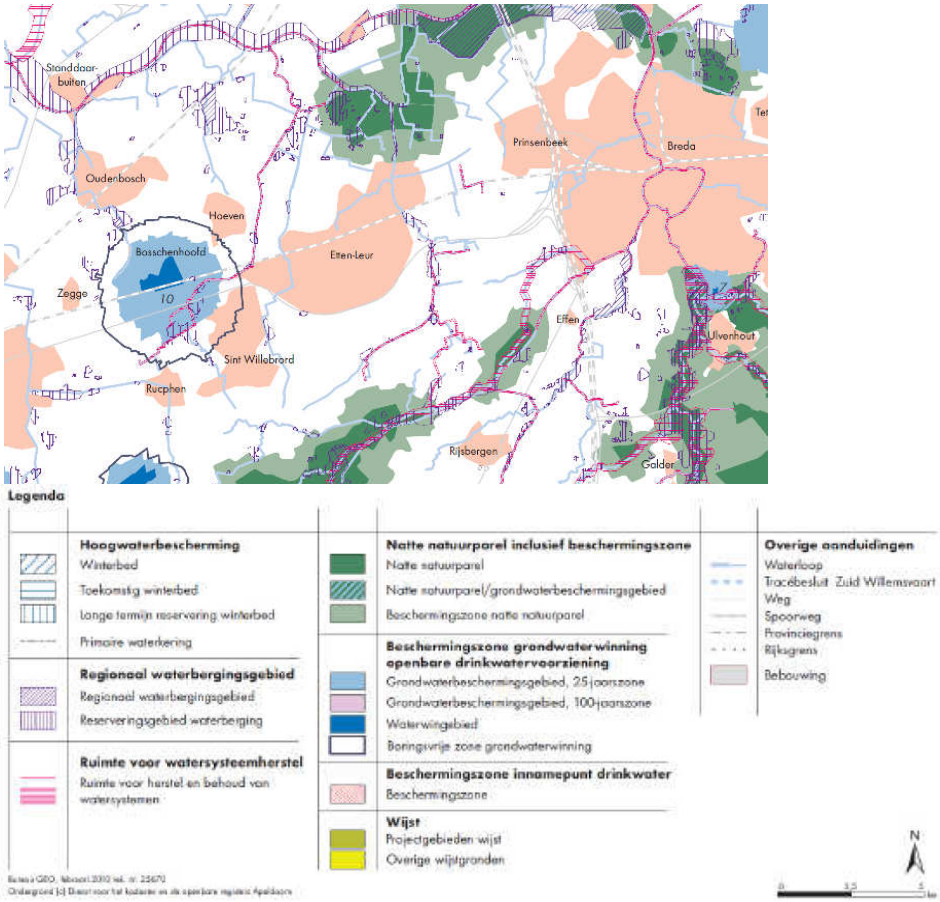

Figuur: uitsnede Plankaart 2: Provinciaal Waterplan 'Structuurvisie Water' en legenda (Provincie Noord-Brabant, 2009)

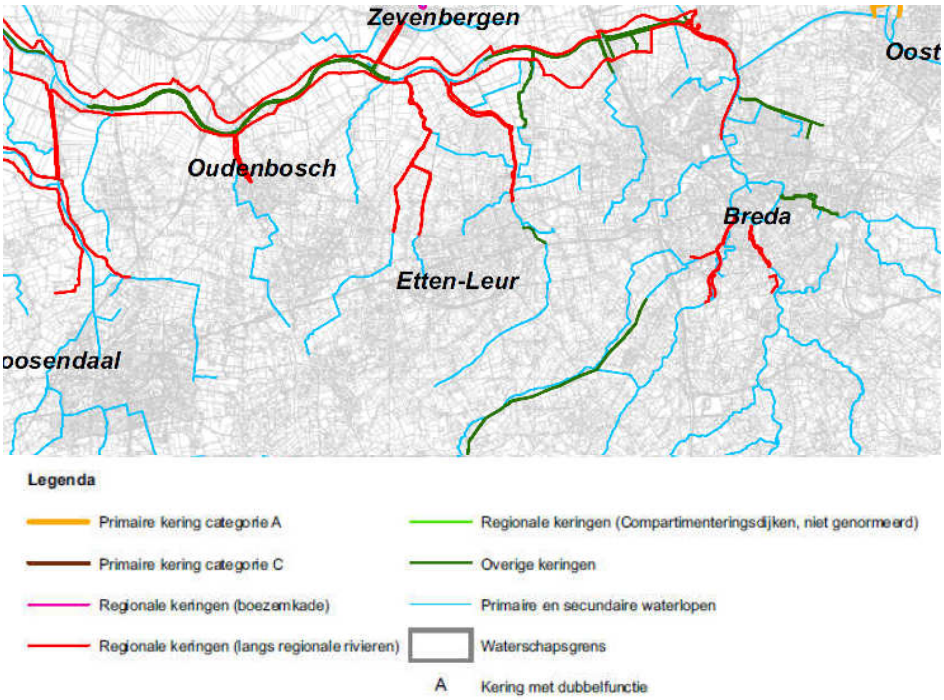

Figuur: uitsnede kaart 'Waterkeringen' Waterbeheerplan Waterschap Brabantse Delta en legenda

4.4.3 Water in het plan

Het waterbeleid en het watersysteem vormen uitgangspunt voor voorliggend plan, onder andere via de doorvertaling van de aanwezige functies. Bij de situering van bestemmingen is rekening gehouden met het aspect water. In het plan zitten de bestemmingen/aanduidingen: water, regionaal waterbergingsgebied, zoekgebieden voor behoud en herstel watersystemen, attentiegebied EHS en waterkeringen. Deze functies hebben alle een bijpassende regeling al dan niet op basis van de Verordening ruimte.

Op de verbeelding is in relatie tot de waterkeringen enkel de waterkeringszone middels een dubbelbestemming opgenomen. Naast deze zone is er op basis van de regelgeving van het waterschap aan beide zijden van de waterkeringszone ook nog een beschermingszone aanwezig. Ook wanneer er werkzaamheden plaatsvinden in de nabijheid van de waterkeringszone dient het waterschap om advies te worden gevraagd. Op basis van de Keur waterschap Brabantse Delta gelden ter plaatse van de beschermingszones minder zware eisen dan ter plaatse van de waterkeringszone. Aan weerszijden van de Turfvaart in Etten-Leur zuid ligt ook nog een overige waterkering. Slechts een zeer klein deel van deze overige kering ligt binnen het plangebied. Deze overige waterkering staat om die reden niet op de verbeelding. Voor de ligging ervan wordt verwezen naar de hierna opgenomen afbeelding.

De vastgelegde bestemmingen hebben in principe geen negatieve gevolgen voor de waterhuishouding. Binnen vrijwel alle bestemmingen zijn water en waterhuishoudkundige voorzieningen toegestaan. Hierdoor biedt voorliggend bestemmingsplan maximale flexibiliteit met betrekking tot het realiseren van voorzieningen voor waterberging en infiltratie van hemelwater. Verder is van belang te melden dat bestaande regelgeving van provincie en waterschap, zoals vigerende water- en milieuverordeningen, de keur(en), de legger en eventueel peilbesluit(en) een separaat toetsingskader vormen. De Keur van het waterschap bevat onder andere bepalingen ten behoeve van de bescherming en het beheer en onderhoud van watergangen en oppervlaktewater. Het gaat hier om activiteiten binnen 5 m van de insteek van watergangen. Verder kan op basis van de Keur een melding of vergunning nodig zijn voor werkzaamheden op en/of in de nabijheid van oppervlaktewaterlichamen en waterkeringen en voor het onttrekken en/of retourneren van grondwater. In het plan zijn geen bepalingen opgenomen die dubbelop zijn, dan wel indruisen tegen deze regelgeving. Normale waterstaatkundige onderhoudswerkzaamheden zijn uitgezonderd van een aanlegvergunningplicht (omgevingsvergunning voor een werk, geen bouwwerk zijnde, of werkzaamheden).

Bij eventuele uitbreiding van agrarische bedrijven met een toename van het verhard oppervlak met 2.000 m² of meer geldt op basis van de Beleidsregel hydraulische randvoorwaarden 2009 een retentieplicht. Tevens is het wenselijk zo veel mogelijk gebruik te maken van milieuvriendelijke bouwmaterialen en uitlogende bouw-materialen, zoals lood, koper, zink en zacht PVC achterwege te laten. Deze stoffen kunnen zich ophopen in het water(bodem)systeem en hebben hierdoor een zeer nadelige invloed op de water(bodem)kwaliteit en ecologie.

Watertoets en wateradvies

Het waterschap is als waterbeheerder betrokken bij de herziening van het bestemmingsplan. Met de inbreng van het waterschap is in dit bestemmingsplan rekening gehouden.

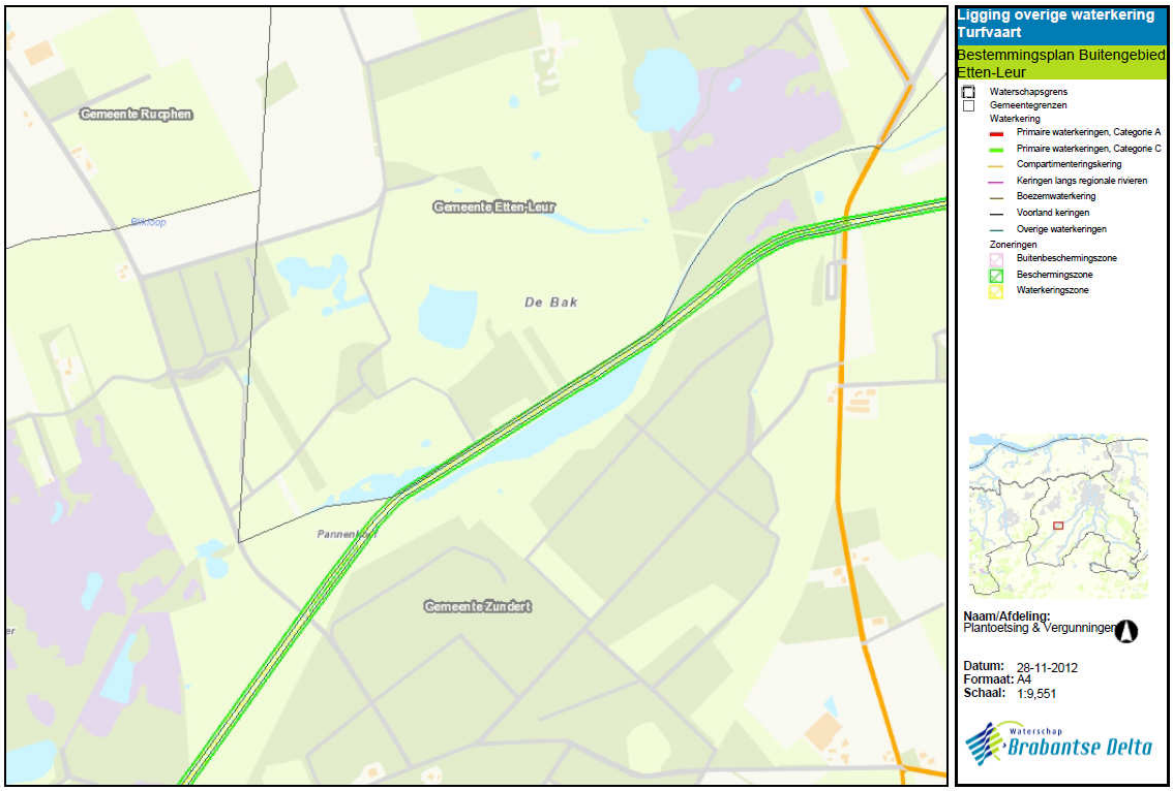

Figuur: Ligging overige waterkering Turfvaart (Waterschap Brabantse Delta, 2012)

4.5 Milieuparagraaf

Op grond van het bepaalde in het Besluit ruimtelijke ordening is het bij het opstellen van een bestemmingsplan verplicht om inzicht te bieden in de relevante planologische en milieuhygiënische aspecten. In deze paragraaf is een verantwoording voor deze aspecten opgenomen.

4.5.1 Milieubeleid (algemeen)

Het ruimtelijk beleid en het milieubeleid sluiten nauw op elkaar aan. Kwaliteiten en functies hangen samen met het fysieke milieu (bodem, water, licht en lucht). Het milieu stelt randvoorwaarden aan de ruimtelijke ordening, de kwaliteit van het milieu kan verbeterd worden door ruimtelijke ordening en de functionaliteit wordt groter door een schoner milieu. Wet- en regelgeving op het terrein van ruimtelijke ordening en milieu hebben ieder hun eigen toepassingsgebied. Wat in het kader van het milieubeleid geregeld is, wordt in het plan niet nogmaals geregeld.

Overlap wordt niet wenselijk geacht. In het bestemmingsplan zijn dan ook geen aanvullende milieuvoorschriften opgenomen, tenzij de uitgevoerde milieueffectrapportage, in casu de Passende beoordeling in het kader van de Natuurbeschermingswet daartoe aanleiding gaf.

Milieuwet- en regelgeving (Ministerie van VROM)

Voor het milieubeleid zijn verschillende wetten en regelingen van belang. De Wet geluidhinder bepaalt vereiste zoneringen voor geluid (wegverkeer, spoorwegverkeer en industrie). Deze wet is onlangs herzien. De Wet milieubeheer richt zich onder andere op verschillende milieuvergunningen, met name voor bedrijven. Deze wet kent ook een hoofdstuk met betrekking tot milieueffectrapportage. De milieueffectrapportage voor dit bestemmingsplan heeft op basis van dat hoofdstuk plaatsgevonden. De Wet Luchtkwaliteit vervangt het Besluit luchtkwaliteit 2005. Sinds 15 november 2007 zijn de belangrijkste bepalingen over luchtkwaliteitseisen opgenomen in de Wet milieubeheer (hoofdstuk 5, titel 5.2 Wm).

De Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) vormt vanaf 1 januari 2007 het toetsingskader voor de milieuvergunning als het gaat om geurhinder door veehouderijen. De Wet geurhinder en veehouderij geeft normen voor de geurbelasting die een veehouderij mag veroorzaken op een geurgevoelig object (bijvoorbeeld een woning). De geurbelasting wordt berekend en getoetst met het verspreidingsmodel. Dit geldt alleen voor dieren waarvoor geuremissiefactoren zijn opgenomen in de Regeling geurhinder en veehouderij. Voor dieren zonder geuremissiefactor gelden minimaal aan te houden afstanden. Bij gemeentelijke verordening kunnen gemeenten afwijken van de wettelijke normen. Hiervan is door de gemeente Etten-Leur nog geen gebruik gemaakt.

Provinciale Milieuverordening (PMV) (2010)

Op 5 februari 2010 is de nieuwe Provinciale Milieuverordening Noord-Brabant 2010 (PMV) vastgesteld door Provinciale Staten. Deze verordening wijst bijzondere en kwetsbare gebieden aan vanuit milieuoptiek op basis van de Wet milieubeheer. De PMV richt zich onder andere op het aanduiden van bodembeschermingsgebieden,

grondwaterbeschermingsgebieden en stiltegebieden. Hierbinnen gelden gebruiksbeperkingen welke door deze verordening geregeld worden.

Zowel ten zuiden als ten noorden van de kern van Etten-Leur liggen bodembeschermingsgebieden. Ten westen van het plangebied van dit bestemmingsplan ligt het grondwaterbeschermingsgebied Seppe (gemeente Halderberge). Binnen het plangebied van dit bestemmingsplan ligt een deel van het stiltegebied Pannenhoef.

Gemeentelijke milieuvisie
Op 13 juli 2010 heeft de gemeenteraad de Milieuvisie 2010-2020 vastgesteld. De Milieuvisie beschrijft de milieuambities van de gemeente Etten-Leur tot 2020 die moeten leiden tot een integraal milieubeleid. Bij de opstelling van dit bestemmingsplan is rekening gehouden met de ambities en doelstellingen uit de Milieuvisie.

4.5.2 Milieueffectrapportage inclusief Passende beoordeling Natuurbeschermingswet en vertaling in het bestemmingsplan

Rol milieueffectrapportage in keuzes bestemmingsplan
Zoals in hoofdstuk 1 is aangegeven, zijn er diverse redenen die aanleiding geven om een nieuw bestemmingsplan voor het buitengebied op te stellen. In het kader van de voorbereiding van onderhavig nieuw bestemmingsplan Buitengebied is een milieueffectrapportage uitgevoerd (inclusief Passende beoordeling Natuurbeschermingswet), onder andere om de volgende reden. Ontwikkelingen die met dit bestemmingsplan gestalte kunnen krijgen in de vorm van planologische ruimte, zijn onder andere de veehouderij en glastuinbouw inclusief ondersteunend glas, voor welke ontwikkelingen een milieueffectrapportage (m.e.r.) wettelijk verplicht is. De resultaten uit deze milieueffectrapportage hebben doorgewerkt in keuzes in het bestemmingsplan.

Om de resultaten van de milieueffectrapportage optimaal te kunnen benutten in het gehele proces, is de milieueffectrapportage (inclusief Passende beoordeling Natuurbeschermingswet) in een zo vroeg mogelijk stadium uitgevoerd, namelijk voorafgaand aan het voorontwerpbestemmingsplan.

Waarom en waarvoor milieueffectrapportage?
Voor wat betreft de veehouderij gaat het in Etten-Leur voornamelijk om (melk-) rundveebedrijven, voor een veel kleiner deel gaat het om bedrijven met varkens, paardenhouderijen en overige of gemengde bedrijven. De gemeente maakt keuzes over de omvang van bouwvlakken van onder andere glastuinbouwbedrijven en over mogelijkheden voor omschakeling naar en uitbreiding en nieuwvestiging van veehouderijen en glastuinbouwbedrijven. Daarnaast maakt de gemeente keuzes omtrent biomassavergisting met eventuele bijmenging van mest. Alle overige activiteiten die planologisch mogelijk worden gemaakt door het bestemmingsplan zijn langs gelopen, om te bekijken of ook daarvoor m.e.r. aan de orde is. Alle andere activiteiten vallen ver onder de grens van de m.e.r.-beoordelingsdrempel en hebben naar is ingeschat geen aanzienlijke milieugevolgen. Het uitvoeren van een Passende beoordeling vormde mede een reden dat er een milieueffectrapport (MER) is opgesteld. Voor de ontwikkelingen in het bestemmingsplan van de gemeente Etten-

Leur geldt dat uit de Passende beoordeling blijkt of significante gevolgen zijn uit te sluiten op de Natura 2000-gebieden zowel in Nederland als in België. Vanwege de te maken keuzes omtrent de veehouderijsector, glastuinbouwsector en biomassavergisting is als wettelijke onderbouwing voor het bestemmingsplan Buitengebied Etten-Leur derhalve een MER opgesteld. Ondanks het feit dat er naast de veehouderijsector, glastuinbouwsector en biomassavergisting geen andere m.e.r.-(beoordelings)-plichtige activiteiten onderdeel zijn van het bestemmingsplan, is in het MER voor de volledigheid ook een aantal andere ruimtelijke ontwikkelingen behandeld zoals ecologische verbindingszones, functiewijziging landbouw naar natuur (reeds geëffectueerd) en teeltondersteunende voorzieningen.

Bekeken varianten voor planologisch beleid in het MER

Met behulp van varianten voor de ruimte en ontwikkeling van de veehouderijsector en glastuinbouwsector is inzicht verkregen in de milieueffecten die de planologische mogelijkheden uit het bestemmingsplan voor de intensieve veehouderij, grondgebonden melkveehouderij en glastuinbouwsector met zich meebrengen. Ook is inzicht verkregen in het maximale milieueffect van de planologische mogelijkheden uit de Nota van Uitgangspunten voor het bestemmingsplan. Dit is in beeld gebracht met behulp van de worst-case variant. Voor de varianten voor wat betreft de intensieve veehouderij (iv) is onderscheid gemaakt in een bouwmogelijkheid van 5.000 m² dan wel 8.000 m². Hierbij is invulling gegeven aan het Raadsprogramma 2010-2014: Bijsturen met tegenwind (2011) waarin is aangegeven dat de gemeente Etten-Leur wil bezien of de bouwmogelijkheid binnen het in het vigerende/vorige bestemmingsplan aangeduide bouwvlak kan worden verhoogd van 5.000 m² naar 8.000 m² voor nog operationele intensieve veehouderijen (dit onder de voorwaarde dat ten opzichte van de huidige situatie geen toename van de uitstoot van geur, ammoniak, CO2 en fijn stof plaatsvindt). Voor wat betreft de grondgebonden melkveehouderij is beoordeeld wat de milieueffecten zijn wanneer 2 hectare grondgebonden melkveehouderij door middel van uitbreiding van bouwvlakken planologisch mogelijk wordt gemaakt. Voor de glastuinbouwsector is beoordeeld welke milieueffecten ontstaan wanneer de mogelijkheden uit de Gebiedsvisie Herstructurering Glastuinbouw Etten-Leur en de besluitvorming van de gemeente daarover ingevuld worden.
Uiteindelijk zijn in de bovengenoemde worst-case variant de maximale milieueffecten van de Nota van Uitgangspunten bepaald. Voor de intensieve veehouderij zijn ook de niet meer operationele intensieve veehouderijbedrijven meegenomen in de beoordeling. Daarnaast is voor de glastuinbouwsector er van uitgegaan dat de ontwikkelingsruimte in de zoekgebieden glastuinbouw geheel benut wordt voor glastuinbouw ontwikkelingen. Als laatste is voor de intensieve veehouderijen, grondgebonden melkveehouderijen, glastuinbouwsector en de akkerbouw- en vollegrondstuinbouwbedrijven er van uitgegaan dat er gebruik gemaakt wordt van de aanvankelijk voorgenomen planologische mogelijkheid tot biomassavergisting.

Doorwerking resultaten m.e.r. in bestemmingsplan

Uit het MER blijkt dat de geboden mogelijkheden op grond van de Nota van Uitgangspunten, zoals maximaal uitgewerkt in de worst-case variant, fors zijn en tot grote negatieve effecten kunnen leiden. De worst-case variant zorgt op vrijwel alle thema's en criteria voor zeer negatieve effecten vanwege de toename aan staloppervlak van de intensieve veehouderij, de uitbreiding van bouwvlakken voor wat

betreft de grondgebonden melkveehouderij en de toename aan glastuinbouwontwikkelingen. Alleen voor wat betreft het criterium fijn stof uit de bedrijfsvoering scoort de variant neutraal. Door de mogelijkheid voor biomassavergisting scoort de variant alleen positief voor het criterium efficiëntere bedrijfsvoering. Daarbij moet wel worden vermeld dat in de worst case-variant is verondersteld dat alle ruimte die planologisch geboden wordt ook daadwerkelijk wordt benut. Gesteld kan worden dat de worst case-variant hypothetisch is. De ontwikkeling zal vrijwel zeker niet plaatsvinden, omdat naast de planologische ruimte ook macro-economische en bedrijfseconomische factoren een rol spelen. De andere varianten geven aanvullend inzicht in specifieke onderdelen van het planologische regime voor specifieke sectoren.
Naar aanleiding van de effecten van de worst case-variant en de andere varianten is bezien om ten opzichte van de Nota van Uitgangspunten enkele aanpassingen aan te brengen in het voorgenomen bestemmingsplan. Dit is in het MER als voorkeursvariant vormgegeven en ook van deze variant zijn de effecten beoordeeld in het MER. In de voorkeursvariant geldt voor de intensieve veehouderij dat voor de niet operationele iv-bedrijven de huidige iv-bestemming met het bestemmingsplan wordt 'wegbestemd'. Voor de grondgebonden melkveehouderij wordt een bouwvlak van maximaal 1,5 hectare mogelijk. Ten aanzien van de glastuinbouw is de voorkeursvariant conform de besluitvorming Gebiedsvisie Glastuinbouw Etten-Leur, maar met de volgende aanpassing: buiten de zoekgebieden glastuinbouw en buiten de gebieden met natuur- en/of landschapswaarden en niet grenzend aan het stedelijk gebied, voor bepaalde bedrijven niet maximaal 5 ha netto glasopstand (zie o.a. StructuurvisiePlus), doch maximaal 3 ha netto glasopstand. Biomassavergisting wordt niet rechtstreeks mogelijk, maar dit moet via een afzonderlijke bestemmingsplanherziening plaatsvinden.

Ingekomen adviezen en zienswijzen in de m.e.r.-procedure
De m.e.r. is in twee stappen doorlopen.

1. Eerst heeft een Notitie reikwijdte en detailniveau ter inzage gelegen. Dit heeft geresulteerd in inhoudelijke reacties van Waterschap Brabantse Delta, van de Brabantse Milieufederatie en van de Provincie Noord-Brabant. Daarnaast heeft de Commissie voor de m.e.r geadviseerd over het op te stellen MER. Deze reacties zijn meegenomen in het op te stellen MER en in het bestemmingsplan. In de bijlage van het MER is terug te vinden hoe de reacties zijn verwerkt in het MER.
2. Het MER buitengebied van de gemeente Etten-Leur heeft in de maanden april en mei 2012 (uiterste inspraakdatum 23 mei) gedurende zes weken ter visie gelegen. Hierop is een toetsingsadvies binnengekomen van de Commissie voor de m.e.r. en er zijn zeven zienswijzen ingediend op het MER. Alhoewel het MER eigenstandig ter visie heeft gelegen (dus zonder (voor)ontwerpbestemmingsplan), zijn er in de zienswijzen ook opmerkingen gemaakt over het bestemmingsplan. In een aparte memo (Nota van antwoord toetsingsadvies en zienswijzen MER Bestemmingsplan Buitengebied Etten-Leur) wordt inhoudelijk op het advies en de zienswijzen ingegaan. Voor zover in het advies van de Commissie voor de m.e.r. wordt ingegaan op de relatie tussen het bestemmingsplan en de Natura 2000-gebieden wordt dat hieronder beknopt inhoudelijk behandeld. Ter onderbouwing bij dit aspect is een rapport opgesteld over de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan in het kader van de Natuurbeschermingswet. Verder is een memo opgesteld met

een vergelijking tussen de ontwikkelingsmogelijkheden van het nieuwe bestemmingsplan ten opzichte van het vigerende/vorige bestemmingsplan. Ook de inhoud daarvan wordt hieronder beknopt behandeld.

Uitvoerbaarheid bestemmingsplan in relatie tot de Natuurbeschermingswet

Ten aanzien van de Natuurbeschermingswet is de stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden het enige oorzakelijk verband, hetgeen de Passende beoordeling bij het MER aantoont. De Commissie voor de m.e.r. heeft in haar toetsingsadvies gewezen op de mogelijke significante gevolgen van het bestemmingsplan en dat uit de wetgeving volgt dat een project of plan alleen doorgang kan vinden als de zekerheid wordt verkregen dat de natuurlijke kenmerken niet worden aangetast, of de zogenaamde ADC-toets met succes wordt doorlopen (ADC: zijn er Alternatieven?, is er een Dwingend belang?, is er Compensatie mogelijk?). Alleen in het alternatief dat uitgaat van het vastleggen van de huidige feitelijke situatie blijkt dat er geen toename van de stikstofdepositie te verwachten is, zo stelt de commissie. De gemeente Etten-Leur heeft gezocht naar planologische mogelijkheden om de depositie van stikstof op Natura 2000-gebieden te beperken, zodanig dat deze even hoog of lager uitvalt dan de huidige feitelijke situatie. Dit blijkt mogelijk te zijn als de volgende lijn bewandeld wordt:

- Onderscheid maken binnen het bestemmingsplan tussen ‘grondgebonden veehouderij’, ‘paardenhouderij’ en ‘grondgebonden agrarische bedrijven, niet zijnde grondgebonden veehouderij’. Dit om te voorkomen dat plantaardige bedrijven omschakelen naar grondgebonden veehouderij en zo nieuwe ammoniakemissiebronnen kunnen ontstaan.
- Uitbreiding van veehouderijbedrijven (rechtstreeks, via afwijking dan wel via wijzigingsbevoegdheid) slechts toestaan indien de stikstofdepositie vanuit de betreffende inrichting niet toeneemt, tenzij sprake is van:
  - een bestaand gebruik zoals bedoeld in de Natuurbeschermingswet;
  - bestaande activiteiten die stikstofemissie veroorzaken en vergund zijn;
  - bestaande activiteiten waarvoor een vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet is verleend;
  - een vereveningseffect[1].
- Ook bij uitbreiding van glastuinbouw mag de stikstofdepositie vanuit de betreffende inrichting niet toenemen. De gemeente legt de bewijslast bij het betreffende bedrijf dat de NO_x-emissie niet toeneemt. Dit sluit aan bij het beleid dat alle WKK-installaties moeten gaan voldoen aan de BEMS-emissie-eisen (Besluit emissie-eisen middelgrote stookinstallaties). Voor nieuwe glastuinbouw-bedrijven (vestiging of omschakeling) geldt dat deze de nieuwe NO_x-emissie die zij toevoegen aan de totale emissie salderen met emissie elders.

1 Vereveningseffect: toename van stikstofemissie binnen een inrichting terwijl binnen een of meerdere andere inrichting(en), al dan niet in hetzelfde plangebied, een afname van de stikstofemissie plaatsvindt zodat de totale stikstofdepositie op een voor stikstof overbelast Natura 2000 - gebied ten opzichte van de voor het betreffende gebied relevante referentiedatum aantoonbaar niet toeneemt, of door de initiatiefnemer wordt aangetoond dat er concreet zicht is op het verkrijgen van een vergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet, dan wel indien aangetoond wordt dat de toename past binnen bij of krachtens de Natuurbeschermingswet opgestelde regels.

- Mestbewerking alleen op bedrijfsschaal mogelijk maken in het bestemmingsplan. Hiervoor stelt de gemeente de gebruikelijke eisen uit de Regeling Ammoniak en Veehouderij.
- Mestverwerking op grotere schaal en biomassavergisting buiten het bestemmingsplan Buitengebied houden. Eventuele initiatieven zijn wel via partiële herziening van het bestemmingsplan mogelijk.

Met het vorenstaande wordt aangegeven dat onderhavig bestemmingsplan uitvoerbaar is binnen het kader van de Natuurbeschermingswet.

Uitbreiding van agrarische bedrijven mag volgens de Natuurbeschermingswet niet leiden tot een toename van stikstofdepositie op nabijgelegen Natura 2000-gebieden met stikstofgevoelige habitattypen. In het kader van dit bestemmingsplan dient de vraag beantwoord te worden of een bestemmingsplan dat uitbreidingsmogelijkheden biedt wel uitvoerbaar is binnen de randvoorwaarden van de Natuurbeschermingswet. Zie in dit verband het hiervoor gestelde. Verder is het een feit dat de uitbreiding op een bedrijfslocatie niet automatisch hoeft te leiden tot effecten op Natura 2000-gebieden. Immers door bijvoorbeeld het toepassen van de best beschikbare technieken kan voorkomen worden dat de stikstofuitstoot van het betreffende bedrijf toeneemt. Daarnaast zijn er bijvoorbeeld mogelijkheden dat gesaldeerd wordt, waardoor de stikstofdepositie op de Natura 2000-gebieden evenmin toeneemt.
De agrarische bouwvlakken van het bestemmingsplan Buitengebied van de gemeente Etten-Leur bieden veelal nog enige groeiruimte. Bij recht is dus een uitbreiding van bedrijfsgebouwen toegestaan, hetgeen zou kunnen leiden tot strijdigheid met de Natuurbeschermingswet. Deze mogelijke strijdigheid wordt echter opgeheven door het toevoegen van een specifieke regeling in het plan. Uit jurisprudentie blijkt immers dat de rechter steeds vaker bepalingen aanvaardbaar acht om te komen tot een ‘goede ruimtelijke ordening’. Indien iets vanuit een goede ruimtelijke ordening noodzakelijk wordt geacht dan moet dat volgens inmiddels vaste jurisprudentie ook publiekrechtelijk (in het bestemmingsplan zelf) te worden geregeld. Hiervoor kan voor zaken die bij recht worden toegestaan, gebruik gemaakt worden van voorwaardelijke bepalingen.
In het voorliggende bestemmingsplan zijn specifieke regels opgenomen die erop toezien dat het Natuurbeschermingsbelang voldoende geborgd wordt. Ten aanzien van de uitbreiding van agrarische bedrijven (bouwen en gebruik) is opgenomen dat dit niet is toegestaan indien de stikstofemissie vanuit de betreffende inrichting toeneemt. Uitzonderingen hierop zijn wanneer er sprake is van (1) een bestaand gebruik zoals bedoeld in de Natuurbeschermingswet, (2) bestaande activiteiten die stikstofemissie veroorzaken en vergund zijn, (3) bestaande activiteiten waarvoor een vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet is verleend of (4) een vereveningseffect.
De term ‘vereveningseffect’ is gedefinieerd in artikel 1 van de planregels en luidt als volgt : “Toename van stikstofemissie binnen een inrichting terwijl binnen een of meerdere andere inrichting(en), al dan niet in hetzelfde plangebied, een afname van de stikstofemissie plaatsvindt zodat de totale stikstofdepositie op een voor stikstof overbelast Natura 2000-gebied ten opzichte van de voor het betreffende gebied relevante referentiedatum aantoonbaar niet toeneemt, of door de initiatiefnemer wordt aangetoond dat er concreet zicht is op het verkrijgen van een vergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet, dan wel indien aangetoond wordt dat de toename

past binnen bij of krachtens de Natuurbeschermingswet opgestelde regels". De begripsomschrijving sluit nauw aan bij de Natuurbeschermingswet en de in het kader daarvan geformuleerde jurisprudentie.

Ten aanzien van de afwijkings- en wijzigingsbevoegdheden die toezien op een verruiming van de bedrijfsmogelijkheden van de relevante agrarische bedrijfsvoeringen, is een extra criterium opgenomen met een gelijkluidende voorwaarde.
Door deze regeling worden effecten op instandhoudingsdoelstellingen van de omliggende Natura 2000-gebieden uitgesloten. Hiermee voldoet het plan tevens aan een goede ruimtelijke ordening.
Tevens is aangegeven hoe dat geborgd kan worden. Daarbij moet vermeld dat op grond van de Natuurbeschermingswet waar relevant ook een individuele toets aan deze wet dient plaats te vinden. Dus, als bijvoorbeeld een veehouderij of een glastuinbouwbedrijf uitbreidt, dan zal dit ook afzonderlijk getoetst moeten worden. Dit betekent dikwijls dat een vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet vereist is. Al met al loopt de borging niet alleen via het bestemmingsplan, maar ook via de Natuurbeschermingswet zelf.

Vergelijking ontwikkelingsmogelijkheden nieuwe ten opzichte van het vigerende/vorige bestemmingsplan
In het advies van de Commissie voor de m.e.r. wordt, op grond van de resultaten in het MER bestemmingsplan buitengebied voor de gemeente Etten-Leur, gesteld dat de alternatieven niet tegemoet komen aan de gestelde hoofddoelstelling voor het bestemmingsplan. Het is verklaarbaar dat de Commissie tot deze conclusie komt, omdat de referentie samenhangt met de nu in gebruik zijnde bedrijfsomvang, dus niet de ruimte die nu fysiek wordt geboden in het vigerende/voorgaande bestemmingsplan in de vorm van bouwvlakomvang en de planregels. Daarentegen is in de effectbeoordeling in het MER voor de ontwikkelingen die het nieuwe bestemmingsplan mogelijk maakt wel uitgegaan van de mogelijkheid dat de daarin geboden ruimte wordt benut, omdat dit is gevraagd door de Commissie. In de vergelijking is dus geen rekening gehouden met een invulling van de ruimte die het vigerende/voorgaande bestemmingsplan nu al biedt. Om daar een beeld van te krijgen is voor de functies intensieve veehouderij, melkveehouderij, glastuinbouw en biomassavergisting nagelopen welke mogelijkheden het vigerende/voorgaande bestemmingsplan biedt (en welke dus zonder nieuw beleid in principe ingevuld kunnen gaan worden) en welke mogelijkheden het nieuwe bestemmingsplan gaat bieden. Hierbij is rekening gehouden met de nadere afbakening die nog heeft plaatsgehad n.a.v. de uitkomsten van het MER en die aanvullend aan de voorkeursvariant in het MER zijn doorgevoerd in het nieuwe bestemmingsplan (zie onder: 'Uitvoerbaarheid bestemmingsplan in relatie tot de Natuurbeschermingswet'). Uit deze vergelijking van het nieuwe versus het vigerende/voorgaande bestemmingsplan, die in een afzonderlijke memo is opgenomen, blijkt dat:

- in het nieuwe bestemmingsplan voor de intensieve veehouderij minder locaties als zodanig worden bestemd en er geen omschakelingsmogelijkheid naar intensieve veehouderij meer is;
- er in het nieuwe bestemmingsplan minder ruimte is voor grondgebonden veehouderij-ontwikkelingen (met name melkveehouderij), omdat het kunnen

omschakelen naar deze bedrijfstak in de toekomst wordt voorkomen en alleen via een afzonderlijk bestemmingsplan ('buitenplans') mogelijk is;
- de ruimte voor glastuinbouw in het nieuwe bestemmingsplan leidt tot een aanzienlijk beperktere potentiële omvang;
- biomassavergisting 'buitenplans' van beide bestemmingsplannen wordt geregeld.
- Uit bovenstaande overzicht blijkt dat het nieuwe bestemmingsplan mogelijkheden biedt aan bedrijfsontwikkeling, echter is tevens sprake van een veel sterkere sturing van deze ontwikkelingen dan in het vigerende/voorgaande bestemmingsplan. Indien in die gedachtelijn een maximale invulling van de huidige mogelijkheden in het vigerende/voorgaande plan als referentie zou zijn genomen in het MER, dan zou het nieuwe bestemmingsplan op vrijwel alle in het MER beoordeelde thema's positief tot zeer positief hebben gescoord.

Monitoring en evaluatie MER

De Wet milieubeheer bepaalt dat met betrekking tot een MER monitoring en evaluatie dienen plaats te vinden. Ingevolge de Wet milieubeheer dient het bevoegd gezag bij het plan de termijn of termijnen te bepalen waarop met het evaluatieonderzoek wordt begonnen, alsmede de wijze waarop dat onderzoek verricht zal worden. Bij geconstateerde verschillen tussen de voorziene en feitelijke milieugevolgen treft het bevoegd gezag, indien dat naar zijn oordeel nodig is, aanvullende maatregelen.

In het MER bestemmingsplan buitengebied Etten-Leur (ARCADIS, 4 april 2012) zijn in paragraaf 9.2 aanbevelingen opgenomen voor de gemeente. Een aantal van deze aanbevelingen heeft betrekking op evaluatiepunten vanwege beschreven effecten in het MER. Het betreft de volgende onderwerpen waaraan een evaluatiecomponent verbonden is:

1. Landschappelijke inpassing stimuleren en controleren.
2. Ontwikkeling veestapel, toegepaste stalsystemen.
3. Volgen van ontwikkelingen van inzichten en beleid t.a.v. gezondheid.
4. Ontwikkeling van het areaal glasopstand.
5. Verkeersontwikkelingen.

Hieronder wordt aangegeven (voorstel van ARCADIS) hoe invulling gegeven kan worden aan de monitoring en evaluatie van de in het MER aangedragen punten en op welke momenten een en ander aandacht dient te krijgen.

1. Landschappelijke inpassing

De gemeente geeft een belangrijke voorwaarde mee aan bepaalde ruimtelijke ontwikkelingen, namelijk dat deze gepaard gaan met landschappelijke inpassing. Aandachtspunten voorafgaand aan de realisatie van ruimtelijke ontwikkelingen zijn: vastleggen van omvang, aard (type beplanting) en ligging van de groenvoorziening, visualisatie van het eindbeeld, afspraken over het beheer van de groenvoorziening en een eventuele sanctie in geval de groenvoorziening niet of niet tijdig is gerealiseerd of functioneert. Aanbevolen wordt om de landschappelijke inpassingsmaatregelen onderdeel te laten zijn van de formele aanvragen en besluiten. Tijdens de (bouw)inspectie(s) dient er expliciet aandacht te zijn voor de realisatie van de groenvoorziening.

Gekoppeld aan de bedrijfscontroles kan de gemeente ook de toestand van de groenvoorziening controleren en of deze conform afspraak is. Bovenstaande aandachtspunten zijn permanente aandachtspunten zodra aan de orde.

2. Ontwikkeling veestapel, toegepaste stalsystemen
Bij de modelleringen in het MER was het uitgangspunt dat de bedrijven in werking zijn conform de vergunning. Uit een vergelijking tussen de vergunde rechten en de landbouwtellingen (CBS) blijkt dat 10 tot 20 procent van de vergunningen niet wordt benut. De gemeente kan door middel van controles een aangescherpt beeld verkrijgen van de situatie in de praktijk en actief de niet benutte rechten intrekken (alleen van toepassing als een vergunning aan de orde is, niet bij AMvB-bedrijven). Door analyse van het vergunningenbestand (bijvoorbeeld jaarlijks als de CBS-gegevens beschikbaar zijn) kan een prioriteitstelling worden aangebracht in de controles. Bijvoorbeeld op grond van bedrijfsomvang, ligging ten opzichte van gevoelige bestemmingen (burgerwoningen in het buitengebied), type bedrijf (meer prioriteit leggen bij de meer hinderlijk ervaren intensieve veehouderij dan bij de grondgebonden melkveehouderij).
Wat betreft de toepassing van emissiebeperkende stalsystemen is controle vereist tijdens de bouw en tijdens het gebruik van het systeem. Naast de boekhouding van de gebruiker, waaruit het functioneren van het systeem moet blijken, is ook technische inspectie nodig.
Bovenstaande aandachtspunten zijn periodieke aandachtspunten, dan wel zodra in een concreet geval aan de orde.

3. Volgen van ontwikkelingen van inzichten en beleid ten aanzien van gezondheid
De gemeente dient de ontwikkelingen van inzichten en beleid ten aanzien van gezondheid nauwgezet te volgen, aangezien dit een publiek belangrijk en beladen thema is. Invulling van deze taak kan passief plaatsvinden, bijvoorbeeld door volgen van de pers en andere publieke bronnen of nieuwsbrieven, maar kan ook in de vorm van regelmatige contacten met de betreffende instanties (met name Ministeries van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie, provincie Noord-Brabant, Infomil en GGD). Dit verdient permanent aandacht.

4. Ontwikkeling van het areaal glasopstand
Bij het opstellen van het MER is een nauwkeurig beeld verkregen van het huidige glasbestand (zowel ligging als omvang) en waar de ruimte geboden zal worden in het nieuwe bestemmingsplan Buitengebied. De gemeente wordt aanbevolen om de ontwikkeling van het glasbestand voor wat betreft het aantal hectares te monitoren. Dit kan door middel van een periodieke inventarisatie.

5. Verkeersontwikkelingen
Aangezien een toename van agrarisch verkeer verwacht wordt en dit conflicten kan opleveren met andere (kwetsbare) weggebruikers, verdient dit nadrukkelijk aandacht. Verkeerstellingen in het buitengebied kunnen belangrijke inzichten verschaffen in relatie tot te verwachten bedrijfsontwikkelingen die het nieuwe bestemmingsplan Buitengebied toelaat (met name de glastuinbouw) en bekende routes van schoolgaande jeugd. Mogelijk leidt dit tot bijzondere aandachtspunten voor tellingen

op een aantal cruciale wegen. Indien bestaande verkeersgegevens onvoldoende in beeld zijn, dan wordt aanbevolen om op korte termijn tellingen op maatgevende dagen en momenten te verrichten, bij wijze van nulmeting. Deze tellingen dienen zonodig – afhankelijk van de ontwikkelingen- herhaald te worden. Bekijk ook of dit meegenomen kan worden in het Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan (GVVP).

4.5.3 Externe Veiligheid

Zowel bedrijven met activiteiten met gevaarlijke stoffen als transportroutes (boven- en ondergronds) kunnen een risico voor de (directe) omgeving met zich meebrengen. Elke gemeente is verplicht een beleid te formuleren om de veiligheid voor de burger te verbeteren. Het gemeentelijk beleid omtrent externe veiligheid is geformuleerd in de nota Externe Veiligheid (raadsbesluit van 15 december 2008).

Risicovolle inrichtingen

Externe veiligheid is een begrip uit het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) en beschrijft de kans dat personen in de omgeving van een activiteit waar met gevaarlijke stoffen wordt gewerkt, slachtoffer worden van een ongeval met die stoffen. Het thema heeft dus betrekking op de veiligheid van derden die niet bij de risicovolle activiteit zelf zijn betrokken, maar wel risico's kunnen lopen. Het doel van het besluit is om zowel individuele als groepen burgers een bepaald beschermingsniveau te garanderen tegen een ongeval met gevaarlijke stoffen. Het Bevi verplicht gemeenten en provincies afstand te houden tussen gevoelige objecten en risicovolle bedrijven. Tevens beperkt het besluit het totaal aantal aanwezige personen in de directe omgeving van een risicovol bedrijf. Gemeenten en provincies moeten de normen uit het besluit naleven bij het opstellen en herzien van bestemmingsplannen en bij het verlenen van omgevingsvergunningen voor de activiteit milieu. Bij het opstellen van het bestemmingsplan moet worden gekozen hoe deze grens- en richtwaarden in het bestemmingsplan worden verankerd.

Bij het ordenen met veiligheidselementen moeten in ieder geval worden betrokken:
- de wettelijke normstelling;
- het gemeentelijk externe veiligheidbeleid;
- de verantwoordingsplicht groepsrisico (art. 13 Bevi);
- het tijdsaspect (welke veranderingen zijn gedurende de planperiode te verwachten).

De gemeentelijke nota Externe Veiligheid (2008) bevat een aantal aanbevelingen die van belang zijn bij de herziening van bestemmingsplannen, alsmede beleidsuitgangspunten ten behoeve van dergelijke herzieningen. De nieuwe bestemmingsplannen dienen Bevi-proof te zijn, oftewel moeten de toets aan het Bevi kunnen doorstaan. Het veiligheidsbeleid maakt een onderscheid tussen plaatsgebonden risico en groepsrisico.

Voor de beoordeling van het plaatsgebonden risico (PR) bestaat een stelsel van richt– en grenswaarden. Grenswaarden zijn juridisch harde normen waarvan niet mag worden afgeweken. Richtwaarden dienen zoveel mogelijk te worden nageleefd, afwijking is (mits gemotiveerd) mogelijk. De normstelling bij het plaatsgebonden risico richt zich op kwetsbare objecten (woningen, scholen, grote kantoren, ziekenhuizen

etcetera) en beperkt kwetsbare objecten (bedrijfsgebouwen, kleine kantoren etcetera). Het verschil tussen kwetsbaar en beperkt kwetsbaar wordt bepaald door de verblijfstijd van personen, de kwetsbaarheid van personen en het aantal personen dat tegelijkertijd aanwezig is.

Het beleid voor het groepsrisico (GR) is gericht op het voorkomen van groepen slachtoffers en daarmee samenhangende maatschappelijke ontwrichting. De omvang van het groepsrisico wordt mede bepaald door de personendichtheid binnen het invloedsgebied. Voor de beoordeling van het groepsrisico bestaat geen harde norm. Wel bestaat de verantwoordingsplicht. Deze verantwoordingsplicht houdt in dat in een bestemmingsplan, conform de in de regelgeving opgenomen kaders, de wijziging -de toename- van het groepsrisico moet worden onderbouwd en verantwoord door het bevoegd gezag. Met name zal hierbij aandacht moeten worden besteed aan de zelfredzaamheid van mensen en de bestrijdbaarheid van een incident.

Ten aanzien van de (aanvullende) eisen op het gebied van plaatsgebonden risico en groepsrisico kan in het algemeen gesteld worden dat in het plangebied sprake is van een lage personendichtheid, goed zelfredzame mensen en professionele organisaties die moeten voldoen aan regelgeving op het gebied van onder meer bedrijfsomstandigheden en brandveiligheid. De mogelijkheden voor het ontstaan van nieuwe kwetsbare objecten (zoals woningen) en de uitbreiding daarvan zijn zeer beperkt.

In het plangebied zijn de volgende inrichtingen gevestigd waarvan de PR 10^{-6}-contouren reiken tot buiten het terrein van de inrichting zelf:

- Tankstation Het Liesbos, Rijksweg A58 2 ZZ: PR 10^{-6}-contouren 45 meter vanaf het vulpunt, 25 meter vanaf het reservoir en 15 meter vanaf de afleverzuilen.
- Tankstation De Bremberg, Rijksweg A58 1 NZ: PR 10^{-6}-contouren 45 meter vanaf het vulpunt, 25 meter vanaf het reservoir en 15 meter vanaf de afleverzuilen.

Binnen genoemde contouren bevinden zich geen kwetsbare objecten. Zie onderstaande afbeelding.

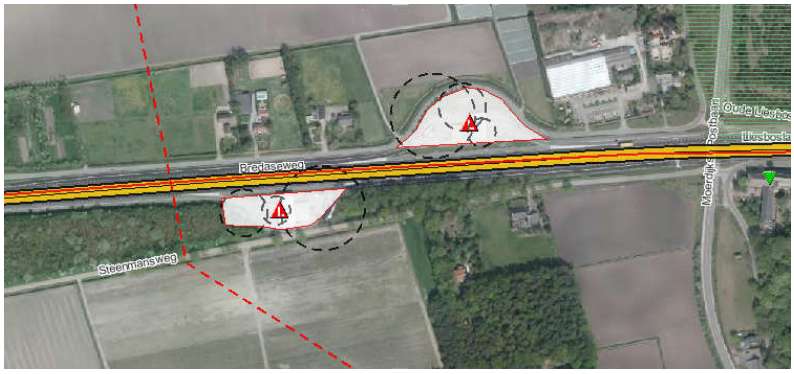

Figuur: PR 10-6-contouren tankstations rijksweg A58 (www.risicokaart.nl)

De contouren zijn als 'veiligheidszone - lpg' op de verbeelding opgenomen, ten behoeve van een eventuele wijziging van de contour is een wijzigingsbevoegdheid opgenomen.

Het bestemmingsplan bevat geen mogelijkheden voor de vestiging van nieuwe Bevi-inrichtingen.

Transport per rail

Op landelijk niveau is regelgeving in voorbereiding omtrent de externe veiligheid langs spoorwegen (Basisnet Spoor). Op basis van deze regelgeving gelden langs het spoor op termijn veiligheidszones die zullen variëren van 0 tot 30 meter, gemeten vanuit de buitenste spoorstaaf. De uiteindelijke breedte van die zone wordt bepaald door de maximale 10^{-6}-contour van het plaatsgebonden risico die wordt berekend indien het vervoer de toegestane risicoruimte volledig benut. Dit is de grens waarbinnen geen nieuwe kwetsbare bestemmingen gebouwd mogen worden. Naast de veiligheidszones wordt naar verwachting langs spoorlijnen waarover veel zeer brandbare vloeistoffen worden vervoerd, tevens een plasbrandaandachtsgebied (PAG) vastgesteld ter breedte van 30 meter aan weerszijden van de spoorlijn. Bouwen in dit gebied is mogelijk, mits voldoende en zorgvuldig beargumenteerd. Tenslotte moeten gemeenten indien zij nieuwe bebouwing binnen 200 meter van het spoor mogelijk willen maken, de hoogte van het groepsrisico verantwoorden en de mogelijkheden van zelfredzaamheid en hulpverlening daarbij in beeld brengen.

Zolang bij de herziening van het bestemmingsplan geen nieuwe mogelijkheden worden geschapen waardoor het groepsrisico kan toenemen, behoeft het groepsrisico niet te worden verantwoord. Dit geldt ook voor voorliggend bestemmingsplan, dat een conserverend karakter heeft en geen relevante nieuwe ontwikkelingen mogelijk maakt.

Transport over de weg

Ook voor het transport van gevaarlijke stoffen over de weg geldt dat er landelijke regelgeving (Basisnet) in voorbereiding is. Op grond van de concept-regeling wordt de conclusie getrokken dat langs rijksweg A58 geen veiligheidszone geldt. De reden is dat de PR 10^{-6}-contour op de weg ligt (dus 0 meter) en de verwachting voor het vervoer van gevaarlijke stoffen op dit tracé niet zodanig is dat dit zal veranderen. Wel geldt ook hier een plasbrandaandachtsgebied van 30 meter. Tenslotte moeten gemeenten indien zij bebouwing binnen 200 meter van de weg mogelijk willen maken, de hoogte van het groepsrisico verantwoorden en de mogelijkheden van zelfredzaamheid en hulpverlening daarbij in beeld brengen.

Ook hier geldt dat zolang in de herziening van een bestemmingsplan geen relevante nieuwe mogelijkheden worden geschapen (waardoor het groepsrisico kan toenemen) geen verantwoording hoeft te worden afgelegd. Een berekening hoeft dan niet te worden uitgevoerd.

Buisleidingen

Op 1 januari 2011 is het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb) in werking getreden. Dit besluit verplicht gemeenten om buisleidingen op te nemen in bestemmingsplannen. Met de invoering van het besluit is de circulaire Zonering langs hogedrukaardgasleidingen (1984) vervallen. De circulaire gaf veiligheids-/bebouwings- en toetsingsafstanden. Het nieuwe besluit kent een grens- en richtwaarde voor het plaatsgebonden risico en een verantwoordingsplicht van het groepsrisico.

De aanwezigheid van een gasleiding langs het spoor maakt dat het Besluit externe veiligheid buisleidingen relevant is voor het plangebied. De leiding heeft een diameter van 265 mm en een druk van 40 bar. Er is geen sprake van een PR 10^{-6}-contour. Conform het Bevb heeft deze leiding een belemmeringenzone van 4 meter aan weerszijden van de leiding. Ook lopen er vanaf genoemde gasleiding langs het spoor gasleidingen in noordelijke en zuidelijke richting.

De belemmeringenzone van 4 meter aan weerszijden van de gasleiding is in voorliggend bestemmingsplan bestemd als 'Leiding' met een nadere aanduiding voor de gasleiding. Bescherming van de leiding is geregeld via een bouwverbod (met afwijkingsmogelijkheid) en een omgevingsvergunningenstelsel voor werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden. Er is een wijzigingsbevoegdheid opgenomen om de dubbelbestemming te verwijderen, als een leiding buiten gebruik is gesteld en/of is verwijderd.

4.5.4 Geluid

Het beleid ten aanzien van geluid is grotendeels vastgelegd in de Wet geluidhinder. De Wet geluidhinder wordt stapsgewijs overgeheveld naar de Wet milieubeheer. In het plangebied dient rekening te worden gehouden met industrielawaai, wegverkeerslawaai en spoorweglawaai. Daarnaast is sprake van luchtvaartverkeerslawaai vanwege het vliegveld Seppe (gemeente Halderberge). Het wettelijke kader hiervoor wordt niet gevormd door de Wet geluidhinder, maar door de regelgeving op het gebied van luchtvaart (zie paragraaf 4.6). In de Wet geluidhinder is bepaald dat voor locaties in het bestemmingsplan waar woningen en andere geluidgevoelige bestemmingen kunnen worden gerealiseerd, de geluidbelasting dient te worden onderzocht binnen de zones behorende bij wegen, spoorwegen en bedrijventerreinen.

In dit bestemmingsplan wordt de mogelijkheid geboden om met toepassing van een wijzigingsbevoegdheid bestaande woningen te splitsen dan wel nieuwe agrarische bedrijfswoningen toe te voegen. Daarmee wordt de realisatie van nieuwe geluidgevoelige bestemmingen in de vorm van woningen mogelijk gemaakt. In verband met deze ontwikkelingen is het noodzakelijk om een akoestisch onderzoek op te stellen. Dit onderzoek is verricht door de gemeente Etten-Leur en als bijlage 5 bij de toelichting van dit bestemmingsplan gevoegd. In het onderzoek zijn de volgende aspecten opgenomen: wegverkeerslawaai, spoorweglawaai, industrielawaai, vliegtuiglawaai.

Wegverkeerslawaai

Als gevolg van artikel 74 Wet geluidhinder zijn in principe alle wegen gezoneerd. Uitzonderingen op deze regel zijn wegen waarvoor een maximum snelheid van 30 km/uur geldt. Deze komen niet voor in het plangebied. Van de voor het buitengebied relevante wegen zijn de 48 dB, 53 dB en 58 dB-contouren bepaald.

De 48 dB is de wettelijke voorkeursgrenswaarde ten aanzien van wegverkeerslawaai. Voor het gebied buiten de 48 dB-contour geldt dat in alle situaties voldaan zal worden aan de voorkeursgrenswaarde ingevolge de Wet geluidhinder ten aanzien van het wegverkeerslawaai en de geluidbelasting 48 dB of minder zal bedragen.

Voor het gebied binnen de 48 dB-contour van een weg geldt dat de voorkeursgrenswaarde zal worden overschreden en nieuwe ontwikkelingen van geluidgevoelige bestemmingen hier alleen mogelijk zijn indien een hogere grenswaarde is vastgesteld.

De maximale ontheffingswaarde in buitenstedelijk gebied bedraagt 53 dB. Het is dus niet mogelijk om binnen deze contour woningen te realiseren zonder het nemen van maatregelen aan de bron, in het overdrachtsgebied en/of bij de ontvanger. Voor agrarische bedrijfswoningen wordt een uitzondering gemaakt en is een maximale ontheffingswaarde van 58 dB mogelijk bij het vaststellen van hogere grenswaarden. Indien geen hogere grenswaarden in het kader van het bestemmingsplan zijn vastgesteld, dient te worden voldaan aan de voorkeursgrenswaarde van 48 dB. Van de woningen die binnen de 58 dB-contour liggen zijn de afzonderlijke gevelbelastingen bepaald. Bij de bepaling van de gevelbelastingen is (wel) rekening gehouden met de aanwezige bebouwingen. Het betreft bestaande situaties waarin uitsluitend vervangende nieuwbouw nog mogelijk is.

Spoorweglawaai
Het plangebied ligt deels binnen de zones van de spoorlijn Breda – Roosendaal. De 55 dB-contour bevindt zich op maximaal 310 meter vanaf het spoor. De 68 dB-contour op maximaal 50 meter. Binnen de 68 dB-contour bevinden zich 2 woningen met een geluidbelasting van meer dan 68 dB. Het betreft hier bestaande situaties waarin uitsluitend vervangende nieuwbouw nog mogelijk is.

Industrielawaai
Een bedrijventerrein waar vestiging mogelijk is van bedrijven die horen tot het Besluit omgevingsrecht onder D bijlage 1 (zogenaamde ‘grote lawaaimakers’) moet worden gezoneerd. Een gezoneerd bedrijventerrein is een terrein of een gedeelte daarvan waarop zich bedrijven bevinden of worden toegestaan die in belangrijke mate geluidhinder kunnen veroorzaken. Rondom een gezoneerd bedrijventerrein wordt een gebied aangewezen waarbuiten het geluidniveau ten gevolge van de activiteiten van alle bedrijven op het bedrijventerrein de 50 dB(A) niet mag overschrijden. De 50 dB(A)-contour vormt de grens van het gebied en moet ingevolge de Wet geluidhinder worden vastgelegd in het bestemmingsplan. De 55 dB(A)-contour geeft de grens aan tot waar in principe gevoelige objecten kunnen worden gerealiseerd. Indien de gevelbelasting voor deze objecten als van gevolg van activiteiten op het gezoneerde bedrijventerrein meer bedraagt dan 50 dB(A), maar maximaal 55 dB(A), dan is voor realisatie van een geluidgevoelige bestemming een ontheffing nodig. Deze ontheffing wordt door burgemeester en wethouders verleend.

In het plangebied liggen de contouren van de bedrijventerreinen Vosdonk en Zwartenberg. Deze zijn opgenomen op de verbeelding als ‘geluidzone - industrie’.

Vliegtuiglawaai
Zie hiervoor paragraaf 4.6.

4.5.5 Luchtkwaliteit

Toetsingskader
Voor de kwaliteit van de buitenlucht zijn de grenswaarden voor zwaveldioxide, stikstofdioxide (NO2), stikstofoxiden, zwevende deeltjes (PM10), lood, koolmonoxide en benzeen van belang. In dit geval gaat het om een conserverend bestemmingsplan, dat wil zeggen dat er naast de autonome groei geen rekening hoeft te worden gehouden met eventuele ingrijpende nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen. Het is aannemelijk dat de concentratie van stoffen in de buitenlucht als gevolg van dit bestemmingsplan per saldo gelijk blijft. Gelet op artikel 5.16, eerste lid, sub b1 van de Wet milieubeheer kan een conserverend bestemmingsplan worden vastgesteld, zonder toetsing aan de grenswaarden voor luchtkwaliteit.

Huidige luchtkwaliteit
Op basis van de huidige luchtkwaliteitgegevens worden nergens in Etten-Leur luchtkwaliteitgrenswaarden uit de Wet milieubeheer overschreden. Enkele bedrijven – in het bijzonder op bedrijventerrein Vosdonk– hebben een aanzienlijke uitstoot (emissie) aan luchtverontreinigende stoffen, doch deze vallen buiten het plangebied van dit bestemmingsplan.

Voor voorliggend bestemmingsplan, met een conserverend karakter, hoeft geen toetsing naar luchtkwaliteit te worden uitgevoerd.

4.5.6 Bodem
Wettelijk is bepaald dat een omgevingsvergunningplichtig bouwwerk niet mag worden gebouwd op een zodanig verontreinigd terrein, dat er schade of gevaar is te verwachten voor de gezondheid van de gebruikers of het milieu. Bij relevante nieuwbouw zal voorafgaand aan het verlenen van de omgevingsvergunning moeten worden aangetoond dat de bodem schoon is. Wanneer een ontwikkeling geen bestemmingswijziging tot gevolg heeft, hoeft er geen bodemonderzoek in het kader van het bestemmingsplan uitgevoerd te worden. De bodem wordt in dat geval geschikt geacht voor de toegestane functie. Het bodemonderzoek wordt in die gevallen uitgevoerd in het kader van de omgevingsvergunning voor het bouwen.

In het kader van voorliggend bestemmingsplan, waarin geen relevante nieuwe ontwikkelingen mogelijk worden gemaakt, is het niet noodzakelijk de bodem te onderzoeken.

4.5.7 Geur
Voor een conserverend bestemmingsplan is toetsing aan de geurnomen niet noodzakelijk. De richtlijnen in de Wet milieubeheer zijn hierbij uitgangspunt.

4.5.8 Overige milieuaspecten

Zoals eerder aangegeven is voor onderhavig bestemmingsplan een milieueffectrapportage uitgevoerd. In het milieueffectrapport (MER) is voor de relevante ontwikkelingen op tal van milieuaspecten ingegaan. Kortheidshalve wordt hier naar het MER verwezen. In paragraaf 4.5.2 is uitgebreid ingegaan op de vertaling van de resultaten van de milieueffectrapportage (inclusief Passende beoordeling Natuurbeschermingswet) in voorliggend bestemmingsplan.

4.6 Belemmeringen vliegveld Seppe/ vliegbasis Woensdrecht

Het plangebied van voorliggend bestemmingsplan ligt in de nabijheid van vliegveld Seppe. Hierdoor gelden voor beperkte delen van het plangebied belemmeringen voor wat betreft de toegelaten hoogte van bouwwerken en de toelaatbaarheid van geluidgevoelige gebouwen. Daarnaast ligt het plangebied deels binnen het radar-verstoringsgebied van vliegbasis Woensdrecht.

4.6.1 Obstakelvlakken vliegveld Seppe

Op en rond vliegveld Seppe gelden, op grond van regels van de International Civil Aviation Organisation (ICAO), obstakelvlakken in verband met de veiligheid van het luchtvaartverkeer. Doel hiervan is het luchtruim op en rond luchthavens vrij te houden van (hoge) objecten om zodoende de vliegtuigbewegingen van en naar de luchthaven veilig te kunnen uitvoeren.

De obstakelvlakken bestaan uit een invliegfunnel in de directe nabijheid van de start- en landingsbaan, die overgaat in een horizontaal vlak op een hoogte van 45 meter boven het maaiveldniveau van de luchthaven (9,14 meter boven NAP).
Dit horizontale vlak gaat over in een oplopend vlak, dat oploopt tussen de 45 en 100 meter boven het maaiveldniveau van de luchthaven. Vervolgens is sprake van een horizontaal vlak op een hoogte van 100 meter boven het maaiveldniveau van de luchthaven. In verband met de luchtvaartveiligheid mag geen bebouwing worden opgericht die hoger is dan deze obstakelvlakken.

Het plangebied van dit bestemmingsplan ligt voor een klein deel in de obstakelvlakken. Deze zijn in het bestemmingsplan vertaald als ‘luchtvaartverkeerzone’. In de algemene aanduidingsregels zijn de hoogtebeperkingen opgenomen die hieruit voortvloeien. De hoogtes zijn gerelateerd aan de hoogteligging van het vliegveld.

4.6.2 Geluidcontouren Vliegveld Seppe

Momenteel is nieuwe wet- en regelgeving in voorbereiding voor zowel burgerluchthavens als militaire luchthavens (Regelgeving burgerluchthavens en militaire luchthavens). Kern van de nieuwe regelgeving is het luchthavenbesluit, dat voor de luchthavens van regionaal belang (waaronder Seppe) door de betrokken provincie dient te worden genomen. In het luchthavenbesluit wordt enerzijds het luchthavengebied begrensd. Anderzijds worden gebieden aangewezen waarbinnen beperkingen gelden vanwege geluid en externe veiligheid.

Voor vliegveld Seppe is nog geen luchthavenbesluit genomen. In de periode tot het van kracht worden van het luchthavenbesluit zijn daarom de geluidcontouren die gelden op basis van het Besluit geluidbelasting kleine luchtvaart (Bkl) van toepassing. Deze zogenaamde Bkl-contouren leggen beperkingen op aan de realisering van geluidgevoelige gebouwen. Een klein deel van het plangebied ligt binnen de 47 Bkl-contour van vliegveld Seppe.

Deze 47 Bkl-contour is opgenomen op de verbeelding als 'geluidzone - luchtvaartverkeer'. In de regels is bepaald dat binnen deze contour geen nieuwe geluidgevoelige gebouwen mogen worden gerealiseerd.

4.6.3 Radarverstoringsgebied vliegbasis Woensdrecht

Het plangebied van voorliggend bestemmingsplan ligt volledig binnen het radarverstoringsgebied van de radar op vliegbasis Woensdrecht. Verspreid over Nederland staat een aantal militaire en burgerradarstations. Deze dienen ter beveiliging van het nationale luchtruim en voor de veilige afhandeling van het militaire en civiele luchtverkeer. Objecten hoger dan 113 meter boven NAP kunnen aanleiding geven tot verstoring van het radarbeeld. Zij kunnen derhalve niet worden toegestaan tenzij onderzoek aantoont dat de mate van verstoring aanvaardbaar is.

In de regels is een algemene bouwregel opgenomen. Deze regel bevat de toegestane bouwhoogtes. Hogere bebouwing kan worden toegestaan via afwijking, waarbij vooraf schriftelijk advies dient te worden ingewonnen bij de beheerder van het radarstation.

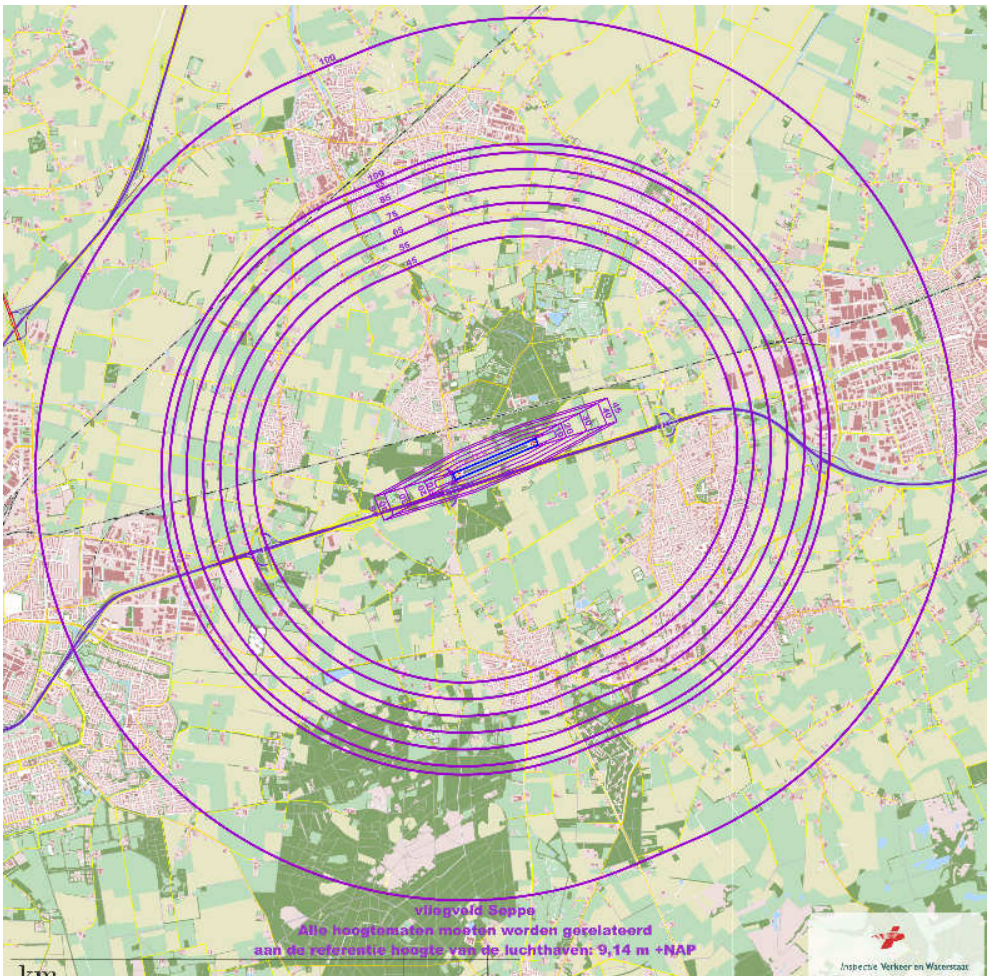

Figuur Obstakelvlakken rond vliegveld Seppe

5 Uitgangspunten verbeelding en regels

Een bestemmingsplan bevat een planologische regeling die de burger en de overheid rechtstreeks bindt. De regels en verbeelding vormen hierbij het juridisch kader. De toelichting op de regels en verbeelding is niet juridisch bindend, maar biedt wel inzicht in de belangenafweging die tot bestemmingen heeft geleid en kan behulpzaam zijn bij planinterpretatie. Het beleid van verschillende overheden en de actuele situatie heeft geleid tot een nadere indeling in bestemmingen en aanduidingen. Op basis van het beleidskader en het gebied is gekozen voor de bestemmingen zoals genoemd in paragraaf 5.1. Deze zijn gebaseerd op de landelijke Standaard Vergelijkbare BestemmingsPlannen 2008 (SVBP).

Op 1 oktober 2010 is de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) in werking getreden. Hierdoor is het omgevingsrecht drastisch gewijzigd. Veel toestemmingen en vergunningen die voorheen apart geregeld waren, zijn nu opgenomen in de Wabo. Hierdoor is voor één project nog maar één omgevingsvergunning nodig, die toestemming geeft voor alle benodigde activiteiten. Een aantal vergunningen/toestemmingen dat is opgegaan in de omgevingsvergunning, zijn de bouwvergunning, de binnenplanse vrijstelling, de sloopvergunning en de aanlegvergunning. De inhoudelijke toetsingskaders voor deze vergunningen/toestemmingen zijn niet gewijzigd. De terminologie van de regels is aangepast aan de Wabo. De vrijstelling heet nu ‘omgevingsvergunning voor het afwijken’. De bouwvergunning heet ‘omgevingsvergunning voor het bouwen’. De sloop- en aanlegvergunning zijn gewijzigd in ‘omgevingsvergunning voor het slopen’ respectievelijk ‘omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden.’

5.1 Bestemmingen en aanduidingen

De regels zijn opgebouwd aan de hand van inleidende regels (begripsbepalingen, wijze van meten), bestemmingsregels (bestemmingen, aanduidingen en dubbelbestemmingen), overige regels (anti-dubbeltelregel, algemene bouwregels en algemene afwijkingsregels) en overgangs- en slotregels. Alle bekende ontwikkelingen zijn geregeld en waar nodig voorzien van een passende bestemming.

In algemene zin zijn omgevingsvergunningen voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden gekoppeld aan ingrepen in de onderste laag (bodem, water, etcetera). Deze omgevingsvergunningen zullen worden ingezet om de landschappelijke kwaliteiten, natuurwaarden en hydrologische en archeologische waarden te beschermen en te behouden.

Begrippen (artikel 1)
In dit artikel zijn de begrippen gedefinieerd die in de regels worden gehanteerd. Bij de toetsing aan het bestemmingsplan moet worden uitgegaan van de in dit artikel aan de betreffende woorden toegekende betekenis.

Wijze van meten (artikel 2)
In dit artikel wordt aangegeven hoe de in de regels gehanteerde maten, die bij het bouwen in acht genomen dienen te worden, moeten worden gemeten.

Agrarisch (A) (artikel 3)
De bestemming 'Agrarisch' is het agrarisch gebied waar geen benoemenswaardige landschaps- en/of natuurwaarden aanwezig zijn. Deze gebieden bevinden zich vooral in het centrale zandgebied van Etten-Leur en vallen in ieder geval binnen het 'Agrarisch gebied' van de Verordening ruimte. De ecologische hoofdstructuur-gebieden en de groenblauwe mantel vallen buiten deze bestemming, evenals de overige gebieden met relevante landschaps- en/of natuurwaarden. De agrarische bedrijven zijn aangeduid binnen de bestemming en hebben een bouwvlak.

Agrarisch met waarden (AW) (artikel 4)
Deze bestemming betreft de landbouwgronden met bepaalde landschappelijke en/of natuurlijke waarden en de groenblauwe mantel. De van toepassing zijnde waarden zijn aangeduid. Deze gebieden bevinden zich voornamelijk in het noordelijk kleigebied, het overgangsgebied van zand naar klei en het zuidelijk zandgebied van Etten-Leur. De agrarische bedrijven zijn aangeduid binnen de bestemming en hebben een bouwvlak.

Aardkundig waardevol
Aardkundig waardevolle gebieden zijn gebieden waar de natuurlijke ontstaanswijze, al dan niet mede teweeggebracht door menselijk handelen, herkenbaar is, doordat aardkundige verschijnselen er nog een gave vorm hebben en/of in onderlinge samenhang voorkomen. De aardkunde heeft de - vaak trage en grootschalige - werking van de niet levende natuur als onderwerp en omvat de geologische, geomorfologische, bodemkundige en (geo)hydrologische verschijnselen en processen. Aardkundige verschijnselen maken samen met natuurlijke, cultuurhistorische en archeologische waarden, deel uit van de onderste laag en zijn medebepalend voor de landschappelijke waarden.

Beekdal
Op een aantal plaatsen langs de vaarten in Etten-Leur bevinden zich beekdalen. Deze worden in het bestemmingsplan als zodanig aangeduid en voorzien van een beschermende regeling.

Cultuurhistorisch vlak
Hierbinnen zijn cultuurhistorisch waardevolle gebieden gelegen die specifieke aandacht verdienen vanwege de onvervangbaarheid van bepaalde aanwezige waarden.

Groenblauwe mantel
De groenblauwe mantel bestaat overwegend uit agrarisch gebied met belangrijke nevenfuncties voor (de ontwikkeling van) natuur, water en landschap in verwevenheid met grondgebonden landbouw.

Landschappelijk afwisselend gebied
In deze gebieden wisselen landbouwgronden, houtwallen en andere beplanting of wateroppervlakken elkaar af. Er is tevens afwisselend sprake van openheid van het landschap of meer beslotenheid. Het betreft hier vrijwel het gehele zuidelijk zandgebied van Etten-Leur.

Landschappelijk open gebied
In deze gebieden is sprake van een kenmerkende landschappelijke openheid, van zodanige waarde dat deze beschermenswaardig is. Het betreft hier de openheid van het noordelijke kleigebied van Etten-Leur.

Leefgebied kwetsbare soorten
Deze gronden omvatten landbouwgronden waarop zeldzame planten of dieren voorkomen, die hoge eisen stellen aan de inrichting en het gebruik van hun omgeving, of waarop het voorkomen van zulke planten of dieren wordt nagestreefd.

Leefgebied struweelvogels
Deze gronden omvaten landbouwgronden waarop struweelvogels kunnen gedijen zoals de roodborsttapuit en de geelgors. Deze vogels hebben rust en ruimte nodig, maar zijn minder gevoelig voor ruimtelijke ingrepen door de landbouw, recreatie en andere in het buitengebied voorkomende functies dan de kwetsbare planten en dieren.

Bedrijf (B) (artikel 5)
Deze bestemming is toegekend vanwege de bestaande bedrijvigheid op deze gronden. Het betreft hier bedrijvigheid, anders dan agrarische bedrijvigheid. Deze bestaande functies worden gerespecteerd, doch omschakeling naar een andere bedrijvenfunctie of uitbreiding wordt via dit bestemmingsplan niet toegestaan. De verschillende bedrijfsvormen zijn in één bestemming geregeld. De soort bedrijvigheid is specifiek per locatie aangeduid.

Bedrijf – Nuts (B-N) (artikel 6)
Binnen deze bestemming zijn de in het plangebied voorkomende voorzieningen voor openbaar nut opgenomen.

Bedrijf – Windturbine (B-WT) (artikel 7)
Binnen deze bestemming zijn de in het plangebied voorkomende windturbines opgenomen.

Bos (BO) (artikel 8)
Deze bestemming is van toepassing op de gronden waarop bos aanwezig is. Het betreft zowel bossen met de hoofdfunctie natuur (EHS), als multifunctionele bossen en zowel grotere boscomplexen, die onderdeel zijn van de ecologische

hoofdstructuur, als kleine bosgebiedjes daarbuiten. Door middel van deze bestemming is verzekerd dat de functies van het bos gehandhaafd blijven en/of zich verder kunnen ontwikkelen. Ook het behoud van met het bos samenhangende landschappelijke en natuurwaarden is door middel van deze bestemming gewaarborgd.

Groen (G) (artikel 9)
Het betreft hier brede bermen langs wegen, plantsoenen en andere groenvoorzieningen. Tevens hebben enkele dijklichamen deze bestemming.

Groen – Houtsingel (G-H) (artikel 10)
Binnen deze bestemming vallen de landschapselementen in het plangebied welke van dermate invulling en/of omvang zijn dat deze specifiek worden bestemd. In de bestemming is een beschermingsregeling opgenomen en een mogelijkheid om de houtwal onder voorwaarden te verplaatsen indien dit nodig is voor de uitbreiding van agrarische bedrijven.

Horeca (H) (artikel 11)
Deze bestemming is toegekend aan gebouwen en gronden die een horecafunctie hebben. Het betreft bestaande horecagelegenheden.

Maatschappelijk (M) (artikel 12)
Binnen deze bestemming is het terrein bij en groenvoorzieningen op de voormalige stortplaats aan de Bollendonkseweg geregeld.

Maatschappelijk – Molen (M-M) (artikel 13)
Deze bestemming is opgenomen ten behoeve van de Zwartenbergse molen. Naast een regeling voor de bestaande bebouwing zijn geen specifieke zaken opgenomen.

Natuur (N) (artikel 14)
Deze bestemming betreft de gronden die een onderdeel vormen van grotere natuurcomplexen die onderdeel zijn van de ecologische hoofdstructuur, maar, in tegenstelling tot de bestemming bosgebied, veelal bestaan uit grasland-, heide- en moerasvegetaties en gerealiseerde (natte) ecologische verbindingszones. Meer dan in bosgebieden ligt hier het primaire doel bij natuurbeheer.

Recreatie (R) (artikel 15)
Deze bestemming is toegekend aan gronden die een recreatieve functie hebben. Binnen het plangebied zijn verschillende recreatieve functies aanwezig. Het gaat om terreinen die de bestemming recreatie hebben gekregen. Ook de hier aanwezige voorzieningen vallen binnen de recreatieve ‘doeleinden’. De verschillende terreinen zijn voorzien van een voor dat type terrein passende aanduiding. Door middel van deze bestemming blijft de huidige situatie van deze terreinen gehandhaafd, met op de functie en omgeving afgestemde ontwikkelingsmogelijkheden.

Recreatie – Recreatief agrarisch natuurbedrijf (R-RAN) (artikel 16)
Deze bestemming is toegekend aan gronden die een specifieke recreatieve functie hebben. De bestemmingsregeling op maat is afgestemd op de vergunde situatie. Het gaat om een vergunde activiteit waarbij sprake is van een combinatie aan agrarische, recreatieve en educatieve functies.

Recreatie – Recreatiewoning (R-RW) (artikel 17)
Bestaande recreatiewoningen in het plangebied zijn als zodanig bestemd. De bouw en gebruiksmogelijkheden zijn beperkt en passen bij het beoogde gebruik.

Tuin (T) (artikel 18)
Deze bestemming is opgenomen ter plaatse van tuinen van relevante omvang bij woningen of om onderlinge afstand tussen de bestemming 'Wonen' en andere bestemmingen te behouden. Voor de tuinbestemming zijn beperkte regels opgenomen met betrekking tot de toelaatbare bebouwing, de bebouwingsmogelijkheden en de maximale bouwhoogte.

Verkeer (V) (artikel 19)
Deze bestemming betreft de in het plangebied aanwezige verharde wegen. Er is geen verdere onderverdeling naar soort wegen gemaakt. In dit artikel zijn regels opgenomen met betrekking tot de wegen en bijbehorende voorzieningen.

Verkeer – Onverhard (V-O) (artikel 20)
Deze bestemming betreft in het plangebied aanwezige halfverharde en onverharde wegen en paden. In dit artikel zijn regels opgenomen met betrekking tot deze halfverharde en onverharde wegen en paden. Ook zijn onverharde paden opgenomen in de gebiedsbestemmingen 'Bos' en 'Natuur'.

Verkeer- Spoorverkeer (V-SP) (artikel 21)
De gronden met de bestemming 'Verkeer - Spoorverkeer' zijn bestemd voor vervoer per spoor, spoorwegvoorzieningen en de kruisende wegen. Er zijn bouwregels opgenomen voor nuts- en andere bijbehorende gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde.

Water (WA) (artikel 22)
Deze bestemming is toegekend aan binnen het plangebied aanwezig open water. Het water is als zodanig bestemd en vervult vaak meerdere functies (waterafvoer, recreatie, natuur). Onder meer de leggerwaterlopen, beken, vennen en wielen binnen het plangebied hebben de bestemming 'Water'. Met deze bestemming en bijbehorende regeling is ook aan de wateren die binnen de EHS vallen een passend beschermingsregime gegeven.

Wonen (W) (artikel 23)
Deze bestemming betreft de burgerwoningen binnen het plangebied, niet zijnde (agrarische) bedrijfswoningen. Het betreft hier het hoofdgebouw en eventuele bijgebouwen en/of overkappingen.

Leiding (artikel 24)
Deze dubbelbestemming betreft de binnen het plangebied aanwezige ondergrondse (hoofdtransport)leidingen. De (hoofdtransport)leidingen zijn overeenkomstig hun bestaande situatie bestemd en als zodanig beschermd. Het betreft hier ondergrondse watertransport-, afvalwatertransport- en gastransportleidingen en een ondergrondse hoogspanningsverbinding.

Leiding - Hoogspanningsverbinding (artikel 25)
De gronden met de dubbelbestemming 'Leiding – Hoogspanningsverbinding' zijn mede bestemd voor de instandhouding en bescherming van de bovengrondse hoogspanningsverbinding. In de planregels is een bouwverbod opgenomen, met een afwijkingsmogelijkheid. Daarnaast bevat de dubbelbestemming een omgevingsvergunningenstelsel voor het uitvoeren van werk, geen bouwwerk zijnde, of werkzaamheden ter waarborging van het behoud van een veilige ligging en de continuïteit van de hoogspanningsleiding.

Waarde - Archeologie 1 t/m 4 (artikel 26 t/m 29)
De gronden binnen deze dubbelbestemmingen zijn behalve voor de andere daar voorkomende bestemmingen mede bestemd voor het behoud en de bescherming van de archeologische waarden van de gronden. Daartoe zijn regels opgenomen die archeologische waarden beschermen in relatie tot bodemingrepen. De reeds opgehoogde gronden zijn aangeduid als 'archeologie opgehoogd'.

Waterstaat – Attentiegebied EHS (artikel 30)
De gronden binnen deze bestemming zijn gebieden gelegen rondom en binnen de ecologische hoofdstructuur waar fysieke ingrepen een negatief effect kunnen hebben op de waterhuishouding. Om de functie van de gronden te verzekeren is een passende regeling opgenomen. De begrenzing is gebaseerd op de Verordening ruimte.

Waterstaat – Regionaal waterbergingsgebied (artikel 31)
Deze bestemming is gegeven aan het enige regionale waterbergingsgebied dat in Etten-Leur aanwezig is en als zodanig is aangeduid in de Verordening ruimte. Het betreft een waterbergingsgebied dat deel uitmaakt van natuurgebied Pannenhoef.

Waterstaat – Waterkering (artikel 32)
Deze dubbelbestemming betreft de binnen het plangebied aanwezige waterkeringen en/of kades. De gronden zijn naast de overige aan de gronden gegeven bestemming bestemd voor waterkeringen. De gronden mogen uitsluitend worden bebouwd ten dienste van de waterkering. Door middel van afwijking kunnen de gronden overeenkomstig de onderliggende bestemming worden bebouwd. Hierbij dient de beheerder van de waterkering te worden gehoord. Daarnaast geldt dat voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden een omgevingsvergunning is vereist.

Anti-dubbeltelregel (artikel 33)
Om misbruik van de bouwregels te voorkomen, is in dit artikel bepaald dat gronden die al eens als berekeningsgrondslag voor een omgevingsvergunning hebben gediend, niet nogmaals als zodanig kunnen dienen. Doel van deze zogenaamde anti-dubbeltelregel is onder andere te voorkomen dat, wanneer volgens een bestemmingsplan bepaalde gebouwen niet meer dan een bepaald deel van een bouwperceel mogen beslaan, het opengebleven terrein nog eens meetelt bij het toestaan van een ander gebouw, waaraan een soortgelijke eis wordt gesteld.

Algemene bouwregels (artikel 34)
In de algemene bouwregels zijn onder andere regelingen opgenomen met betrekking tot ondergronds bouwen en met betrekking tot bestaande maatvoeringen die afwijken van het bepaalde in het bestemmingsplan. Bestaande maten, die legaal zijn gerealiseerd, mogen als maximaal toelaatbaar worden aangehouden.

Algemene gebruiksregels (artikel 35)
Naast een algemeen verbod ten aanzien van gebruik in strijd met de gegeven bestemming, is onder andere specifiek geregeld dat seksinrichtingen en prostitutie niet zijn toegestaan.

Algemene aanduidingsregels (artikel 36)
De algemene aanduidingsregels bevatten regelingen voor de (gebieds)aanduidingen die op de verbeelding zijn opgenomen. Er zijn onder andere regels opgenomen voor de geluidzones vanwege industrie en luchtvaartverkeer, voor de obstakelvlakken vanwege vliegveld Seppe (gebiedsaanduiding ‘luchtvaartverkeerzone’) en voor veiligheidszones. Ook is hier de regeling opgenomen voor de omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden, naast de regelingen in de verschillende artikelen zelf. Ook het vereiste van een omgevingsvergunning voor het slopen van karakteristieke bebouwing heeft hier een plek gekregen.

Algemene afwijkingsregels (artikel 37)
In dit artikel zijn enkele algemene afwijkingsmogelijkheden opgenomen. Deze afwijkingen betreffen onder andere het onder voorwaarden overschrijden van bouwgrenzen of bouwvlakken, het overschrijden van de voorgeschreven maatvoeringen en enkele bepalingen met betrekking tot cultuurhistorisch waardevolle langgevelboerderijen.

Algemene wijzigingsregels (artikel 38)
In dit artikel zijn algemene wijzigingsbevoegdheden opgenomen, onder andere voor het wijzigen of toekennen van enkele bestemmingen of het wijzigen of verwijderen van aanduidingen.

Overige regels (artikel 39)
Dit artikel biedt de mogelijkheid om in een aantal gevallen nadere eisen te stellen.

Overgangsrecht (artikel 40)
In lid 1 zijn de overgangsregels ten aanzien van het bouwen opgenomen. Bouwwerken die, op het moment dat het plan in werking is getreden, bestaan of (kunnen) worden gebouwd krachtens een omgevingsvergunning voor het bouwen en die afwijken van het bestemmingsplan, mogen gedeeltelijk worden veranderd of vernieuwd, mits de bestaande afwijkingen naar aard en omvang niet worden vergroot.

Is het bouwwerk verloren gegaan naar aanleiding van een calamiteit dan mag het bouwwerk volledig worden vernieuwd of veranderd mits de bouwaanvraag daarvoor binnen 2 jaar na de calamiteit wordt ingediend. Het voorgaande geldt niet voor bouwwerken die zonder omgevingsvergunning (bouwvergunning) zijn gebouwd in strijd met het toen geldende plan en voor illegaal gebruik van bouwwerken.

Lid 2 betreft het overgangsrecht met betrekking tot gebruik van gronden en bouwwerken dat afwijkt van het plan op het moment dat dit plan in werking is getreden. Dit gebruik mag –op enkele uitzonderingen na- worden voortgezet. Wijziging van het afwijkend gebruik is slechts toegestaan indien de afwijking hierdoor niet wordt vergroot.

Slotregel (artikel 41)
In dit artikel is aangegeven dat de regels kunnen worden aangehaald als ‘planregels bestemmingsplan ‘Buitengebied’.

Themakaarten
Om een zo goed mogelijk inzicht te geven in de belangrijkste voor dit bestemmingsplan relevante gebiedsaanduidingen, dubbelbestemmingen, zones en dergelijke, zijn als bijlagen bij deze toelichting diverse themakaarten bijgevoegd (bijlage 14a tot en met 14o)

6 Economische en maatschappelijke uitvoerbaarheid bestemmingsplan

6.1 Economische uitvoerbaarheid

Sinds de inwerkingtreding van de Wet ruimtelijke ordening (Wro, 1 juli 2008) is de gemeente verplicht tot kostenverhaal in geval in een nieuw bestemmingsplan bouwmogelijkheden worden neergelegd als genoemd in artikel 6.2.1 Besluit ruimtelijke ordening. Het gaat hier onder meer om de bouw van een woning en van een ander hoofdgebouw, zoals een bedrijfsgebouw.

Met het oog op dit kostenverhaal is de gemeenteraad verplicht bij een bestemmingsplan een exploitatieplan vast te stellen (artikel 6.12 Wro). Van de vaststelling van een exploitatieplan mag alleen worden afgezien, als het kostenverhaal anderszins is verzekerd en geen locatie-eisen hoeven te worden gesteld en geen fasering aan de orde is. Van deze laatste twee punten is geen sprake in dit bestemmingsplan. Anderszins verzekerd is het geval als de gemeente de gronden waarvoor de bedoelde bouwmogelijkheid geldt, in eigendom heeft dan wel de gemeente met de eigenaar van de betreffende gronden een overeenkomst heeft gesloten waarin het kostenverhaal is geregeld. De verplichting om een exploitatieplan vast te stellen geldt voor bouwmogelijkheden die bij direct bouwrecht dan wel via afwijking in het bestemmingsplan zijn geregeld. Voor bouwmogelijkheden die pas na een wijziging van het bestemmingsplan (artikel 3.6 Wro) zijn toegestaan, geldt de verplichting tot kostenverhaal bij het vaststellen van het wijzigingsplan. Hier is dus sprake van een uitgestelde exploitatieplanplicht.

In het nieuwe bestemmingsplan Buitengebied zijn de bestaande bouwmogelijkheden zoals geldend in het voorgaande bestemmingsplan, overgenomen. Er zijn geen nieuwe ontwikkelingen/bouwmogelijkheden rechtstreeks voorzien in het nieuwe bestemmingsplan. Ontwikkelingen die via een wijzigingsbevoegdheid mogelijk worden gemaakt, zijn pas bij het wijzigingsplan exploitatieplanplichtig.

De gemeenteraad van de gemeente Etten-Leur dient tegelijkertijd met de vaststelling van het bestemmingsplan te besluiten dat geen exploitatieplan voor het bestemmingsplan wordt vastgesteld, mits op dat moment geen sprake is van nieuwe ontwikkelingen op grond van 6.2.1 Bro of dat voor deze ontwikkeling een overeenkomst is gesloten.

6.2 Maatschappelijke toetsing en overleg

Een bestemmingsplan als zodanig is vooral een planologisch juridisch kader. De maatschappelijke uitvoerbaarheid hangt in sterke mate af van het draagvlak voor (de uitwerking van) het gemeentelijk ruimtelijk beleid voor het landelijk gebied, zoals vastgelegd in dit bestemmingsplan.

6.2.1 Inspraak

Nota van Uitgangspunten
Ter voorbereiding op het (voorontwerp)bestemmingsplan voor het buitengebied heeft de gemeente Etten-Leur een Nota van Uitgangspunten opgesteld. De totstandkoming van de Nota van Uitgangspunten is begeleid door een breed samengestelde maatschappelijke klankbordgroep. Deze klankbordgroep is ook bij het bestemmingsplan betrokken om te toetsen of de Nota van Uitgangspunten daarin goed vertaald is.

De Nota van Uitgangspunten –die door gemeenteraad op 9 november 2009 is vastgesteld- bevat de (beleidsmatige) uitgangspunten voor het nieuwe bestemmingsplan voor het buitengebied. Die nota is echter opgesteld onder het regime van de provinciale Interimstructuurvisie en Paraplunota en daarmee deels achterhaald. In dit bestemmingsplan is een actualisatieslag gemaakt op basis van onder meer het huidige regime van de Verordening ruimte en de provinciale Structuurvisie ruimtelijke ordening.

Inventarisatie
Tevens heeft een inventarisatie op perceelsniveau plaatsgevonden. Er is bekeken welke vergunningen, vrijstellingen en bestemmingsplanwijzigingen de afgelopen jaren zijn verleend. Daarnaast is op basis van luchtfoto's en lokale kennis gekeken naar het bestaande gebruik en bestaande functies. Op basis van deze informatie zijn bestemmingen toegekend aan alle percelen in het plangebied en is de verbeelding tot stand gekomen.

Concept kaart
Voorafgaand aan het voorontwerpbestemmingsplan is aan de hand van genoemde inventarisatie een concept bestemmingsplankaart (verbeelding) vervaardigd. Vervolgens is aan eenieder de mogelijkheid gegeven om op de concept kaart te reageren. Aan die mogelijkheid is ruim bekendheid gegeven (medio 2011). De concept kaart was op diverse wijzen raadpleegbaar en er was gelegenheid om daarop schriftelijk te reageren of om de eigen situatie te komen bespreken. Het concept kaartmateriaal (met onderliggende luchtfoto's) is meer dan 1.000 keer geraadpleegd en er zijn met betrekking tot circa 200 locaties gesprekken gevoerd of reacties ingediend. Deze vroegtijdige betrokkenheid van de burgers en bedrijven is wederzijds zeer positief en als waardevol ervaren. Vervolgens is toegewerkt naar het voorontwerpbestemmingsplan.

Voorontwerpbestemmingsplan
Het voorontwerp van het bestemmingsplan Buitengebied van de gemeente Etten-Leur heeft van 25 oktober tot en met 5 december 2012 voor eenieder ter inzage gelegen. Gedurende deze periode is iedereen in de gelegenheid gesteld om zijn of haar op- of aanmerkingen kenbaar te maken. Hiervan is vooraf openbare kennisgeving gedaan, op de in de gemeente gebruikelijke wijze.

Er zijn 85 inspraakreacties ingediend. De ingekomen reacties zijn verwerkt in het Eindverslag inspraak welke als bijlage 11 bij de toelichting van dit bestemmingsplan is gevoegd.

6.2.2 Vooroverleg
Het voorontwerpbestemmingsplan is daarnaast toegezonden aan diverse instanties die volgens het Besluit ruimtelijke ordening bij de planvorming betrokken dienen te worden (het wettelijk vooroverleg). Er zijn 5 vooroverlegreacties ingediend. De ingekomen reacties zijn verwerkt in de notitie Resultaten wettelijk vooroverleg welke als bijlage 12 bij de toelichting van dit bestemmingsplan is gevoegd.

6.2.3 Ontwerpbestemmingsplan
Het ontwerpbestemmingsplan en het Milieueffectrapport (MER) met bijbehorende stukken hebben gedurende de periode van 11 april 2013 tot en met 22 mei 2013 voor iedereen ter inzage gelegen in het informatiecentrum van het stadskantoor. Daarnaast waren voornoemde stukken digitaal raadpleegbaar op de gemeentelijke internetsite www.etten-leur.nl en op de landelijke site www.ruimtelijkeplannen.nl. Gedurende voornoemde periode was er de mogelijkheid om mondeling of schriftelijk een zienswijze over het ontwerpbestemmingsplan en / of het MER met bijbehorende stukken in te dienen bij de gemeenteraad van Etten-Leur. De bekendmaking hierover heeft plaatsgevonden in het weekblad “Etten-Leurse Bode” en de Staatscourant van 10 april 2013, de gemeentelijke internetsite en het gemeentelijk publicatiebord.

Daarnaast zijn de personen en instanties, die eerder een reactie ten aanzien van het voorontwerpbestemmingsplan Buitengebied hadden ingediend, per brief van de terinzagelegging in kennis gesteld. De provincie Noord-Brabant, waterschap Brabantse Delta, Rijkswaterstaat Noord-Brabant, de gemeenten Breda, Zundert, Moerdijk, Rucphen en Halderberge, de ministeries van Defensie en van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie en de Inspectie Leefomgeving en Transport zijn op 9 april 2013 op digitale wijze geïnformeerd over de terinzagelegging van het ontwerpbestemmingsplan en het MER met bijbehorende stukken.

Zienswijzen
Er zijn 57 zienswijzen ingediend, waaronder een door 27 personen mede ondertekende zienswijze. De ingediende zienswijzen hebben niet alleen betrekking op het ontwerpbestemmingsplan, maar ook op het MER / de Passende beoordeling in het kader van de Natuurbeschermingswet. Van iedere zienswijze is de ontvangst schriftelijk bevestigd. Alle zienswijzen zijn tijdig ingediend.

De ingediende zienswijzen zijn samengevat weergegeven en beantwoord in de nota 'Beoordeling zienswijzen ontwerp-bestemmingplan Buitengebied en bijbehorend MER' welke als bijlage 13 bij de toelichting van dit bestemmingsplan is gevoegd.

Bij de beoordeling van de zienswijzen is uitgegaan van de volledige tekst van de ingebrachte zienswijzen, plus de eventueel daarop gegeven mondelinge toelichting. Bij de beantwoording van de zienswijzen is door middel van een conclusie steeds aangegeven of een zienswijze aanleiding heeft gegeven tot aanpassing ten opzichte van het ontwerpbestemmingsplan. In geval geconcludeerd is tot een aanpassing, dan is die aanpassing verwerkt in het bestemmingsplan.

6.2.4 Vaststelling bestemmingsplan

Het bestemmingsplan Buitengebied is door de gemeenteraad van Etten – Leur vastgesteld op 30 september 2013.

Bijlagen:

1. Tabel Nevenfuncties en verbrede landbouw.
2. Tabel Niet-agrarische functies.
3. Beleidsregel ‘aan huis gebonden beroepen en bedrijven’.